

SOTAHISTORIALLISET KOHTEET

Ylinen Vaara-Hietajärvi 3 pesäke jäännös	MH-tunnus: 145989
---	-----------------------------

Kohdetyyppi:	5 Puolustusvarustukset	Haltija:	191 Metsätalous Itä-Lappi
Ajoitus:	7119 Toinen maailmansota	Ylläpitäjä:	191 Metsätalous Itä-Lappi
Rakentamisvuosi:		Kunta:	732 Salla
Lukumäärä:	1		

Koordinaattiselitys:	Keskikoordinaatti	Geometria tuotettu:	4 Gps-mittaus, korjaamaton
Koordinaatit:	X 7382304, Y 3562763, Z 261	Löydöt:	

Taustatiedot

Tieto kohteesta on peräisin John Lagerstedtin Salpalinja-inventointiin liittyvästä aineistosta, jonka mukaan alueella pitäisi olla Salpalinjaan liittyvä tuliasema. Karhujärvellä yksityismaalla on lisäksi Salpalinjaan kuuluvaa panssariestettä. Kohdetta ei ole aikaisemmin käyty arkeologisesti tarkastamassa eikä se sisälly Lagerstedtin Salpalinja-raporttiin.

Ympäristön kuvaus

Kohde sijaitsee Ylisen Vaara-Hietajärven lounaispuolella järvien välistä kulkevalla kaakko-luodesuuntaisella kannaksella. Kohde sijoittuu kankaan reunalle, josta rinne laskee jyrkästi koilliseen järven rantaan. Kankaan päällä kohteesta 90 m lounaaseen päin kulkee kankaan suuntainen metsätie. Kasvillisuus on mäntyvaltaista kuivahkoa kangasta. Kankaan päällä metsä on nuorta kasvatusmetsää ja rinne ja järven ranta uudistuskypsää metsää. Maaperä on hiekkapohjaista, tällä kohtaa melko kivistä.

Kohteen kuvaus

Kohteessa on Salpalinjaan liittyvä yksittäinen pesäke. Rakennelma on pyöreähkö jyrkkäreunainen 2 m x 1,7 m x 0,6 m kokoinen kuoppa, jonka lounaissivulta lähtee suora 5,5 m pitkä, 0,5 m leveä ja 0,4 m syvä käytävän jäännös lounaaseen. Rakennelman ympärillä on matala 1 m leveä maavalli. Pesäkkeen päällä on paksu turvekerros.

Kohteen rajaus

Kohde rajattiin maanpinnalle näkyvien rakenteiden perusteella.

Tulkinta

Kyseessä on mahdollisesti Salpalinjaan liittyvä tähytys- tai vartiopaikka.

Tarkastukset

Tila: 3 Toteutettu	Laji: 6 Suojeluarvojen tarkastus	Tarkastusvuosi:
2012		
Tarkastuspvm: 31.5.2012	Tarkastaja: S. Tolonen	
Kuvaus: KMO kulttuuriperintöinventointi Salla		

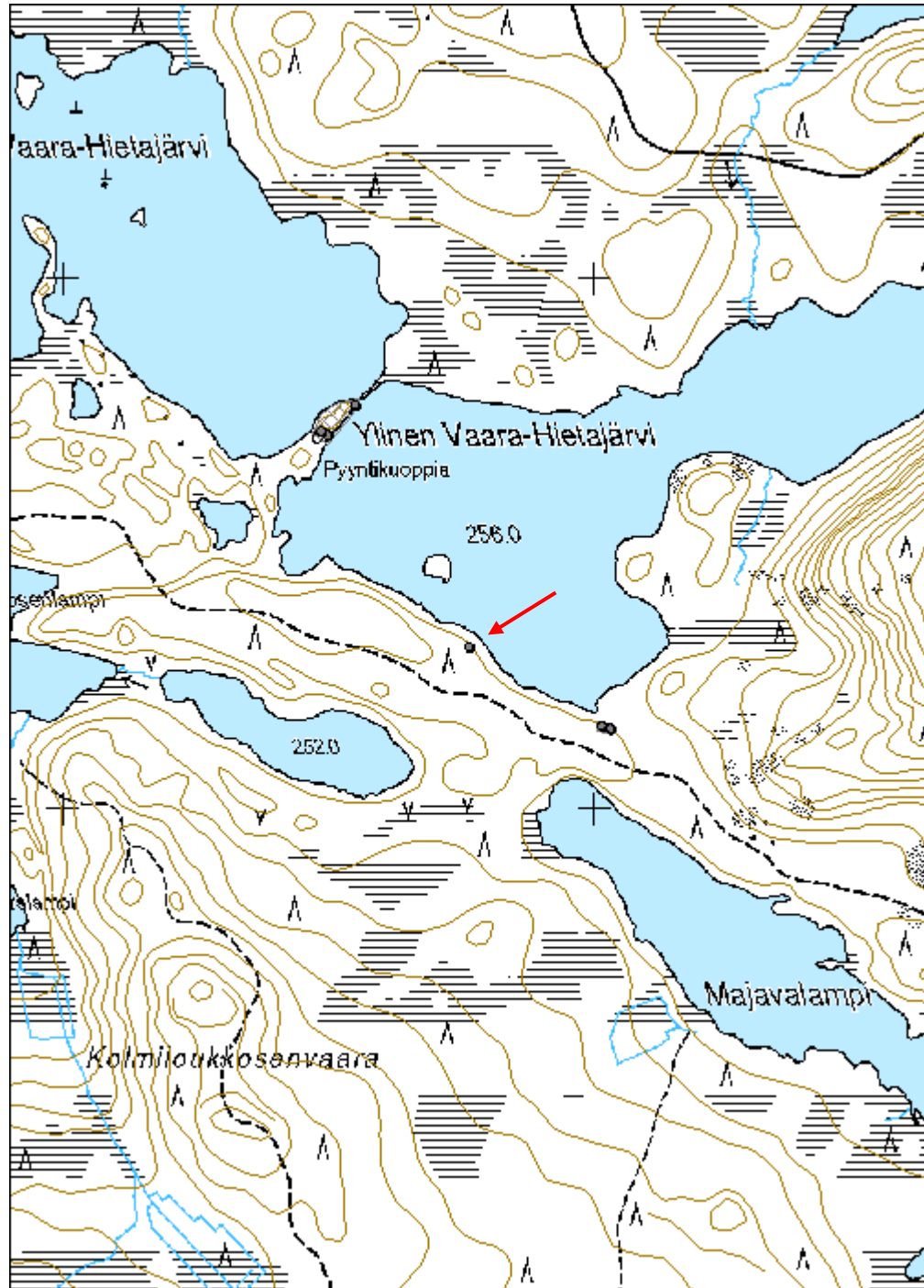
Viranomais- rekisterinro:		Kunto:	2 Kesinkertainen
Arvotus:	8 Muu suojeluarvo	Olotila:	2 Ei käytössä
Selitys:		Kohteen suojelu:	9 Muu suojeluarvo
		Selitys:	

Ympäristön suojelu:	0 Ei määritelty
Selitys:	

Ylinen Vaara-Hietajärvi 3 pesäke koilliseen. Kuva: K. Koskenranta.

Kohdetyyppi:	5 Puolustusvarustukset	Copyright:	© Metsähallitus 2008 © Maanmittauslaitos 1/MML/08
Koordinaatit:	X 7382304, Y 3562763, Z 261	Mittakaava:	1:10000

Marjavaara 1 kenttälinnoite jäännös	MH-tunnus: 151097
--	------------------------------

Kohdetyyppi:	5 Puolustusvarustukset	Haltija:	191 Metsätalous Itä-Lappi
Ajoitus:	7119 Toinen maailmansota	Ylläpitäjä:	191 Metsätalous Itä-Lappi
Rakentamisvuosi:		Kunta:	732 Salla
Lukumäärä:	20		

Koordinaattiselitys:	Keskikoordinaatti	Geometria tuotettu:	4 Gps-mittaus, korjaamaton
Koordinaatit:	X 7409135, Y 3574118, Z 293	Löydöt:	

Taustatiedot

Kohde oli kulttuuriperintöinventointiin osallistuneen suunnittelumetsuri Kari Koskenrannan tiedossa.

Ympäristön kuvaus

Kohde sijaitsee Marjavaaran kaakkoisosassa, koilliseen laskevalla rinteellä. Kohteen itäpuolella rinteiden juurella on kapea räme, jonka takana on Marjavaaranselkä. Kasvillisuus on mäntyvaltaista kuivahkoa kangasta. Alueen kaakkoispäässä on varttunutta kasvatusmetsää, muuten alueella on nuorta kasvatusmetsää. Alueen keskeltä maa on aurattu 1970-luvulla. Kohteen luoteisosan läpi kulkee Märkäjärvi - Kalliojärvi - Sallatunturi hiihtoreitti, ja metsätie kulkee kohteen kaakkoispäädyn vieritse.

Kohteen kuvaus

Kohteessa on toisen maailmansodan aikaisia kenttälinnoitteita; 18 poteroa ja 2 suorakaiteenmuotoista pesäkettä. Torjuntasuunta on alarinteeseen koilliseen päin.

Poterot 1-13 ja 16-18 sijoittuvat nauhamaisesti vaaran rinteeseen kaakko-luodesuuntaiselle 350 m pitkälle alueelle. Yksityismaan puolella kaakossa on lisää poteroita, joita ei tässä inventoinnissa kartoitettu. Todennäköisesti myös poteroitten 8 ja 9 välisellä auratulla alueella on ollut rakenteita, mutta ne ovat tuhoutuneet.

Poteroketjun luoteisosassa koillispuolella pienellä tasanteella on kaksi suorakaiteenmuotoista pesäkettä (pesäkkeet 1 ja 2), joiden koillispuolella on kaksi poteroa (poterot 14 ja 15). Näiden lähellä on myös muutama säilyketölkki. Suorakaiteenmuotoiset pesäkkeet voivat olla jonkinlaisia majoitus- tai varastorakennelmia. Poteroista useimmat ovat muodoltaan kaarimaisia tai puoliympyrän muotoisia. Näissä on ollut kaksi poteroa, jotka ovat romahtaneet. Alueella on lisäksi soikeanmuotoisia poteroita. Poteroissa on maavalli alarinteen puolella.

potero 1: X=7409045, Y=3574225; muoto soikea, kuopan mitat 2 x 1,4 x 0,7 m.

potero 2: X=7409036, Y=3574238; muoto kaarimainen, kuopan mitat 3 x 1,3 x 0,4 m.

potero 3: X=7409020, Y=3574250; muoto kaarimainen, kuopan mitat 3 x 2,1 x 0,3 m.

potero 4: X=7409055, Y=3574214; muoto soikea, kuopan mitat 1,9 x 1 x 0,4 m.

potero 5: X=7409070, Y=3574192; muoto kaarimainen, kuopan mitat 3 x 2 x 0,4 m.

potero 6: X=7409083, Y=3574191; muoto kaarimainen, kuopan mitat 2,5 x 1,5 x 0,5 m.

potero 7: X=7409104, Y=3574188; muoto kaarimainen, kuopan mitat 1,8 x 1,2 x 0,4 m.

potero 8: X=7409114, Y=3574170; muoto kaarimainen, kuopan mitat 3 x 1,8 x 0,4 m.

potero 9: X=7409167, Y=3574113; muoto kaarimainen, kuopan mitat 2 x 1,3 x 0,5 m.

potero 10: X=7409184, Y=3574076; muoto soikea, kuopan mitat 2 x 1,3 x 0,4 m.

potero 11: X=7409194, Y=3574070; muoto soikeahko, kuopan mitat 2,6 x 1,7 x 0,5 m, päälle kerätty korjuujätettä.

potero 12: X=7409202, Y=3574051; muoto soikea, kuopan mitat 2,7 x 2 x 0,5 m, jäänyt osittain hiihtoreitin pohjan alle.

potero 13: X=7409195, Y=3574061; muoto soikeahko, kuopan mitat 2,4 x 1,8 x 0,4 m, jäänyt osittain hiihtoreitin pohjan alle ja kuoppaan tippunut kiviä.

potero 14: X=7409228, Y=3574078; muoto kaarimainen, mutta ympärillä ympyränmuotoinen maavalli, kuopan mitat 2,5 x 1,9 x 0,7 m.

potero 15: X=7409237, Y=3574072; muoto kaarimainen, kuopan mitat 2,5 x 1,5 x 0,6 m.

potero 16: X=7409220, Y=3574043; muoto kaarimainen, kuopan mitat 2,5 x 1,5 x 0,4 m, tie kulkee osittain poteron päältä.

potero 17: X=7409233, Y=3574030; muoto kaarimainen, kuopan mitat 3 x 2,3 x 0,5 m.

potero 18: X=7409249, Y=3573987; muoto soikeahko, kuopan mitat 2,2 x 2,6 x 0,4 m.

pesäke 1: X=7409222, Y=3574072; muoto suorakaide, kuopan mitat 4 x 2,2 x 0,5 m.

<p>Pesäkkeen lounaanpuoleisessa reunassa pitkällä sivulla näkyy kivistä seinämää. Lisäksi etelänurkalla kuopan ulkopuolella on halkaisijaltaan n. 1 m kokoinen, 40 cm korkea kivikasa, jonka keskellä on kolo. Mahdollisesti kyseessä on paalun tukikiviä. Pesäke on jäänyt tienuran alle.</p> <p>pesäke 2: X=7409232, Y=3574068; muoto suorakaide, kuopan mitat 2,6 x 2,3 x 0,5 m, etelänurkassa samanlainen tukikivikasa kuin pesäke 1:n vieressä.</p>		
Kohteen rajaus		
Kohde rajattiin maanpinnalle näkyvien rakenteiden perusteella.		
Tulkinta		
Kohteessa on toisen maailmansodan aikaisia kenttälinnoitteita.		
Tarkastukset		
Tila: 3 Toteutettu	Laji: 6 Suojeluarvojen tarkastus	Tarkastusvuosi: 2012
Tarkastuspvm: 1.6.2012 Tarkastaja: S. Tolonen		
Kuvaus: KMO kulttuuriperintöinventointi Salla		
Viranomaisrekisterinro:	Kunto:	2 Kesinkertainen
Arvotus:	8 Muu suojeluarvo	Olotila: 2 Ei käytössä
Selitys:		Kohteen suojele: 9 Muu suojeluarvo
Selitys:		Selitys:
Ympäristön suojele:	0 Ei määritelty	
Selitys:		

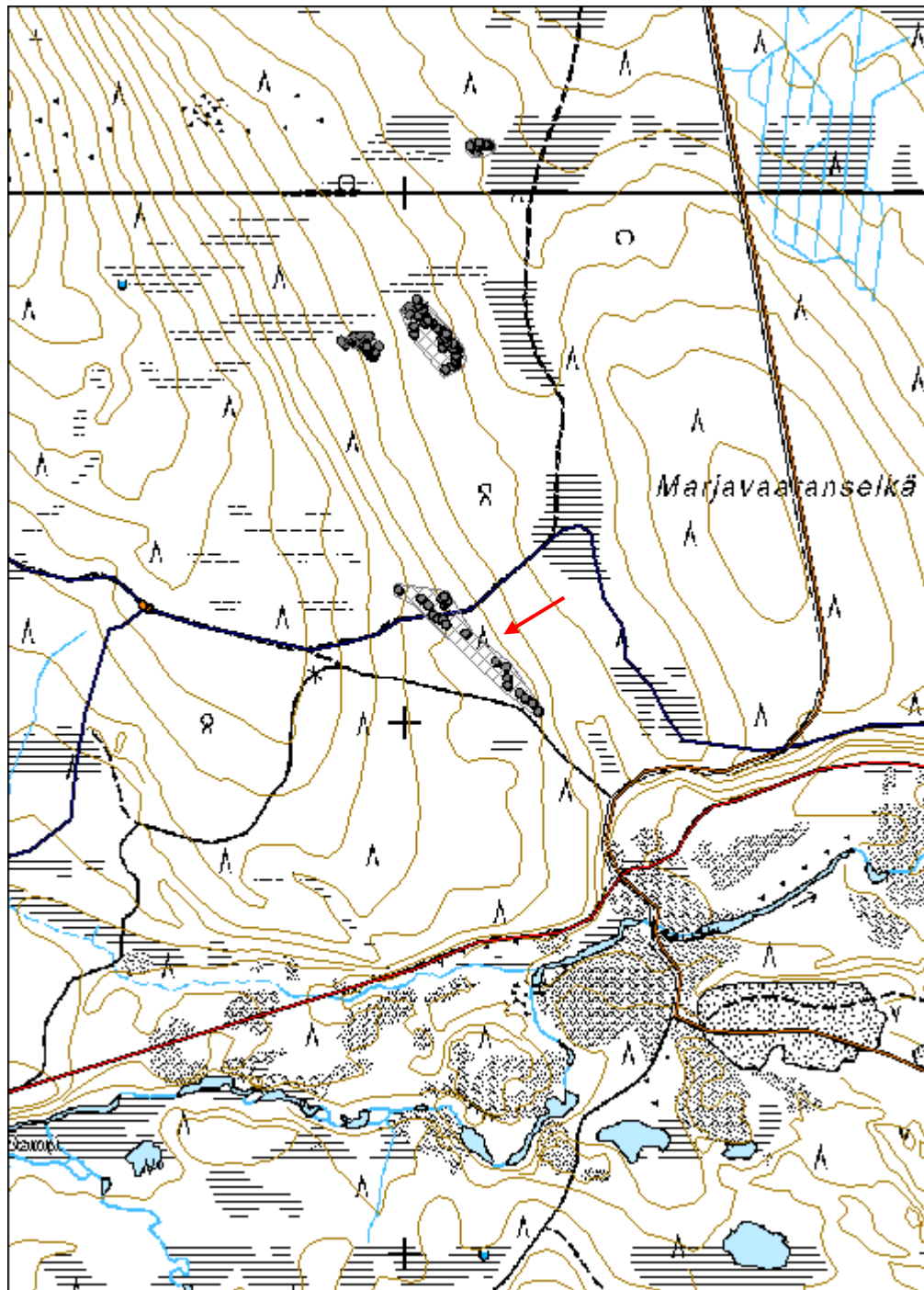

Marjavaara 1 pesäke 2 etelään. Kuva: K. Koskenranta.

Marjavaara 1 potero 17 itään. Kuva: K. Koskenranta.

Kohdetyyppi:	5 Puolustusvarustukset	Copyright:	© Metsähallitus 2008 © Maanmittauslaitos 1/MML/08
Koordinaatit:	X 7409135, Y 3574118, Z 293	Mittakaava:	1:10000

Marjavaara 2 kenttälainnoite jäännös	MH-tunnus: 151150
---	------------------------------

Kohdetyyppi:	5 Puolustusvarustukset	Haltija:	191 Metsätalous Itä-Lappi
Ajoitus:	7119 Toinen maailmansota	Ylläpitäjä:	191 Metsätalous Itä-Lappi
Rakentamisvuosi:		Kunta:	732 Salla
Lukumäärä:	23		
Koordinaattiselitys:	Keskikoordinaatti	Geometria tuotettu:	4 Gps-mittaus, korjaamaton
Koordinaatit:	X 7409707, Y 3573914, Z 290	Löydöt:	

Taustatiedot

Alueella tiedettiin Kari Koskenrannan haastattelun ja Metsähallituksen Sutigis-järjestelmän tietojen perusteella olevan sodanaikaisia kenttälainnoitteita.

Ympäristön kuvaus

Kohde sijaitsee Marjavaaran kaakkoisosassa, itäkoilliseen loivasti laskevan rinteen alaosassa. Kasvillisuus on mäntyvaltaista hiukan soistunutta kuivahkoa kangasta, jossa kasvaa nuorta kasvatusmetsää. Kohteen pohjoispuolella on soistuneempaa aluetta. Vaaran rinteen juurella idässä on rämettä, jonka takana on Marjavaaranselkä.

Kohteen kuvaus

Kohteessa on toisen maailmansodan aikaisia kenttälainnoitteita; 18 poteron jäännöstä ja 5 erikokoista pesäkettä. Rakennelmat sijoittuvat kaakko-luodesuuntaiseen, 70 m x 40 m kokoiseen koilliseen päin auki olevaan, länsilounaaseen päin levenevään muodostelmaan. Kohteen itäpuolella 70 m etäisyydellä on toinen kenttälainnoitekohde, Marjavaara 3. Kohteet merkittiin erillisiksi koska niiden välisellä alueella ei havaittu rakenteita.

Suurin osa poteroista on muodoltaan soikeita ja osa kaarimaisia kahdesta romahtaneesta poterosta koostuvaa rakennelmaa. Pesäkkeistä 1-4 ovat matalia turpeenpeittämän hirsikehikon reunustamia, suorakaiteen tai neliönmuotoisia kuoppia. Pesäke 5 on muita suurempi ja poikkeavanmuotoinen - pitkänmallinen ja siinä on korkeampi valli, jossa on kulkuaukko. Pesäkkeet ovat mahdollisesti ampumapesäkkeitä. Kaksi niistä sijaitsee alueen kaakkoisreunalla, yksi luoteisnurkassa, yksi pohjoisreunalla ja yksi alueen keskellä lounaislaidalla.

potero 1: X=7409711, Y=3573886; muoto kaarimainen, kuopan mitat 2,6 x 1,7 x 0,5 m.

potero 2: X=7409718, Y=3573894; muoto soikea, kuopan mitat 1,8 x 0,5 x 0,7 m.

potero 3: X=7409717, Y=3573894; muoto soikea, kuopan mitat 1,8 x 0,5 x 0,7 m.

potero 4: X=7409716, Y=3573897; muoto soikea, kuopan mitat 1,5 x 0,3 x 0,4 m.

potero 5: X=7409720, Y=3573898; muoto soikea, kuopan mitat 1,9 x 0,5 x 0,6 m.

potero 6: X=7409726, Y=3573904; muoto soikea, kuopan mitat 2 x 0,5 x 0,6 m.

potero 7: X=7409726, Y=3573920; muoto soikea, kuopan mitat 2 x 0,4 x 0,6 m.

potero 8: X=7409728, Y=3573931; muoto soikea, kuopan mitat 1,5 x 0,5 x 0,5 m.

potero 9: X=7409714, Y=3573909; muoto soikea, kuopan mitat 1,5 x 0,5 x 0,4 m.

potero 10: X=7409710, Y=3573911; muoto soikea, kuopan mitat 1,2 x 0,4 x 0,4 m.

potero 11: X=7409708, Y=3573925; muoto soikeahko, kuopan mitat 1,8 x 0,7 x 0,4 m.

potero 12: X=7409707, Y=3573927; muoto soikeahko, kuopan mitat 1,8 x 0,5 x 0,5 m.

potero 13: X=7409702, Y=3573930; muoto soikea, kuopan mitat 1,6 x 0,5 x 0,4 m.

potero 14: X=7409700, Y=3573928; muoto soikea, kuopan mitat 1,9 x 0,5 x 0,5 m.

potero 15: X=7409696, Y=3573934; muoto soikea, kuopan mitat 1,5 x 0,5 x 0,5 m.

potero 16: X=7409695, Y=3573930; muoto soikea, kuopan mitat 2 x 0,6 x 0,4 m.

potero 17: X=7409691, Y=3573933; muoto soikea, kuopan mitat 2 x 0,5 x 0,5 m.

potero 18: X=7409688, Y=3573938; muoto soikea, kuopan mitat 1,8 x 0,5 x 0,4 m.

pesäke 1: X=7409718, Y=3573879; muoto suorakaide, mitat 3,2 x 2,9 m. Rakennelman pohja on maantasainen ja sen reunoilla on yksi turpeenpeittämä pyöröhirsikerta. Pesäkkeen pitkä sivu on itä-länsisuuntainen. Pohjoissivulle on asetettu muutamia kiviä.

pesäke 2: X=7409727, Y=3573915; muoto neliö, mitat 2,2 x 2,1 x 0,7 m. Pesäkkeen reunoilla on matala valli ja seinämissä on käytetty kiveä.

pesäke 3: X=7409711, Y=3573917; muoto neliö, kuopan mitat 2,2 x 2,2 x 0,5 m. Seinämissä käytetty kiveä.

pesäke 4: X=7409696, Y=3573942; muoto suorakaide, mitat 3 m x 2,5 m. Pesäkkeen pohja on lähes maantasainen ja reunoilla on turpeenpeittämä pyöröhirsikehikko. Rakennelman pohjois- ja eteläpuolella on kaksi pientä kuoppaa, joissa on säilyketölkkejä, luultavasti roskakuoppia.

pesäke 5: X=7409708, Y=3573948; muoto suorakaide, ulkomitat 6 x 3 m. Rakennelman ympärillä on 0,5 m korkea maa- ja kiviaineksesta sekä pyöröhirrestä tehty valli. Pesäkkeen pitkä sivu on pohjois-eteläsuuntainen, ja vallin luoteiskulmassa

ylärinteen suunnassa on 70 cm leveä aukko. Vallin on pyöristetty koilliskulmasta. Rakennelman ympäriltä on otettu maata valleihin.

Kohteen rajaus

Kohde rajattiin maanpinnalle näkyvien rakenteiden perusteella.

Tulkinta

Kohteessa on toisen maailmansodan aikaisia kenttälainnoitteita.

Tarkastukset

Tila: 3 Toteutettu Laji: 6 Suojeluarvojen tarkastus Tarkastusvuosi: 2012

Tarkastuspvm: 1.6.2012 Tarkastaja: S. Tolonen

Kuvaus: KMO kulttuuriperintöinventointi Salla

**Viranomais-
rekisterinro:**

Kunto: 2 Keskinertainen

Olotila: 2 Ei käytössä

Arvotus: 8 Muu suojeluarvo

**Kohteen
suojaus:** 9 Muu suojeluarvo

Selitys:

Selitys:

**Ympäristön
suojaus:**

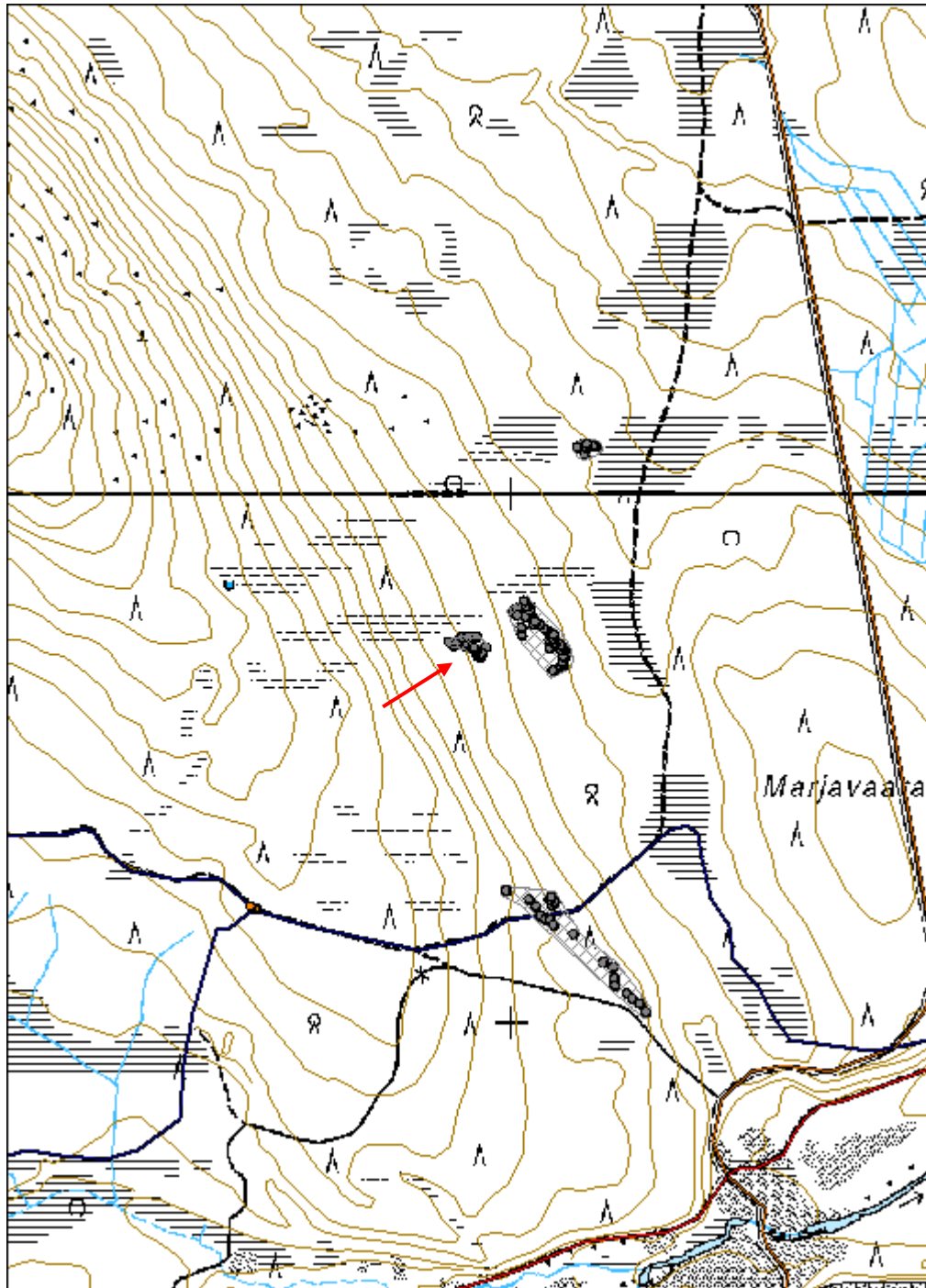
0 Ei määritelty

Selitys:

Marjavaara 2 pesäke 5 itään. Kuva: K. Koskenranta.

Kohdetyyppi:	5 Puolustusvarustukset	Copyright:	© Metsähallitus 2008 © Maanmittauslaitos 1/MML/08
Koordinaatit:	X 7409707, Y 3573914, Z 290	Mittakaava:	1:10000

Marjavaara 3 kenttälainnoite jäännös	MH-tunnus: 151209
---	------------------------------

Kohdetyyppi:	5 Puolustusvarustukset	Haltija:	191 Metsätalous Itä-Lappi
Ajoitus:	7119 Toinen maailmansota	Ylläpitäjä:	191 Metsätalous Itä-Lappi
Rakentamisvuosi:		Kunta:	732 Salla
Lukumäärä:	30		

Koordinaattiselitys:	Keskikoordinaatti	Geometria tuotettu:	4 Gps-mittaus, korjaamaton
Koordinaatit:	X 7409727, Y 3574051, Z 282	Löydöt:	

Taustatiedot

Alueella tiedettiin Kari Koskenrannan haastattelun ja Metsähallituksen Sutigis-järjestelmän tietojen perusteella olevan sodanaikaisia kenttälainnoitteita.

Ympäristön kuvaus

Kohde sijaitsee Marjavaaran kaakkoisosassa, itäkoilliseen loivasti laskevan rinteeseen juurella. Kasvillisuus on mäntyvaltaista hiukan soistunutta kuivahkoa kangasta, jossa kasvaa nuorta kasvatusmetsää. Kohteen pohjoispuolella on soistuneempaa aluetta ja rinteessä alla idässä on räme, jonka takana on Marjavaaranselkä. Kohteen eteläpuolinen alue on aurattu 70-luvulla.

Kohteen kuvaus

Kohteessa on toisen maailmansodan aikaisia kenttälainnoitteita; 23 poteroa ja 7 puurakenteista pesäkettä. Poterot sijoittuvat kaakko-luodesuuntaisesti 150 m pitkään ketjumaiseen muodostelmaan, joka kaartaa molemmista päistään lounaaseen. Muodostelma on auki lounaaseen päin. Poteroiden lounaispuolella ylempänä rinteessä on 7 pesäkettä, luoteispäässä viisi ja kaakkoispäässä kaksi. Torjuntasuunta on alarinteeseen koilliseen päin. Kohteen länsipuolella 70 m etäisyydellä on lisäksi toinen vastaavanlaisia rakennelmia sisältävä kenttälainnoite, joka kuitenkin merkittiin omaksi kohteekseen koska kohteiden väliseltä alueelta ei havaittu rakennelmia.

Pesäkkeet ovat suorakaiteen tai neliönmuotoisia samankokosia kuoppia, joiden seinät ovat pyöröhirsirakenteisia. Seinissä on käytetty myös kiveä. Osaan pesäkkeistä johtaa maahan kaivettu käytävä. Pesäkkeet ovat mahdollisesti ampumapesäkkeitä. Poterot ovat muodoltaan soikeita ja kaarimaisia, alunperin kahdesta poterosta koostuvia rakennelmia. Osassa näistä erottuu torjuntasuunnan puolelle tehty maavalli.

potero 1: X=7409775, Y=3574001; muoto kaarimainen, kuopan 1,5 x 1,5 x 0,6 m.

potero 2: X=7409776, Y=3574014; muoto kaarimainen, kuopan mitat 2,5 x 1 x 0,5 m.

potero 3: X=7409781, Y=3574008; muoto kaarimainen, kuopan mitat 1,5 x 1,5 x 0,5 m.

potero 4: X=7409785, Y=3574025; muoto kaarimainen, kuopan mitat 1,8 x 1,8 x 0,5 m.

potero 5: X=7409776, Y=3574032; muoto kaarimainen, kuopan mitat 3 x 1,5 x 0,5 m, poteron yli ajettu metsäkoneella.

potero 6: X=7409768, Y=3574035; muoto kaarimainen, kuopan mitat 3 x 1,5 x 0,5 m.

potero 7: X=7409756, Y=3574042; muoto kaarimainen.

potero 8: X=7409751, Y=3574050; muoto kaarimainen.

potero 9: X=7409742, Y=3574059; muoto kaarimainen.

potero 10: X=7409736, Y=3574070; muoto kaarimainen.

potero 11: X=7409731, Y=3574077; muoto soikea, pituus 1,5 m.

potero 12: X=7409723, Y=3574075; muoto soikea, pituus 1,8 m.

potero 13: X=7409715, Y=3574078; muoto kaarimainen, poteron yli ajettu metsäkoneella.

potero 14: X=7409664, Y=3574075; muoto soikea, pituus 1,3 m.

potero 15: X=7409670, Y=3574088; muodostuu kahdesta toisistaan vielä erottuvasta 1,5 m pitkästä soikeasta poterosta, joilla on yhteinen valli.

potero 16: X=7409675, Y=3574095; muoto kaarimainen, mitat 1,5 m x 2 m.

potero 17: X=7409681, Y=3574093; muoto soikea, pituus 1,8 m.

potero 18: X=7409689, Y=3574096; muoto kaarimainen.

potero 19: X=7409691, Y=3574095; muoto soikea, pituus 1,5 m.

potero 20: X=7409702, Y=3574097; muoto kaarimainen.

potero 21: X=7409703, Y=3574089; muoto kaarimainen.

potero 22: X=7409712, Y=3574090; muoto kaarimainen, peitetty korjuujätteellä.

potero 23: X=7409795, Y=3574021; muoto neliö, mitat 1,2 x 1,2 x 0,5 m, tehty maakiven viereen.

pesäke 1: X=7409731, Y=3574016; muoto neliö, mitat 2,5 x 2,6 x 0,6 m. Pesäkkeen päältä ajettu metsäkoneella.

pesäke 2: X=7409745, Y=3574016; muoto neliö, mitat 2,4 x 2,6 x 0,7 m. Pesäkkeestä lähtee itään päin 7 m pitkä, 0,5 m leveä ja 0,5 m syvä käytävä. Pesäkkeen yli on ajettu metsäkoneella.

pesäke 3: X=7409768, Y=3574008; muoto suorakaiden, mitat 2,6 x 2,1 x 0,5 m. Pesäkkeen yli on ajettu metsäkoneella.

pesäke 4: X=7409765, Y=3574024; muoto suorakaide, mitat 3 x 2 x 0,7 m.

pesäke 5: X=7409751, Y=3574037; muoto suorakaide, mitat 3 x 2 x 0,7 m. Pesäkkeestä lähtee 6 m pitkä käytävä alarinteeseen koilliseen.

pesäke 6: X=7409721, Y=3574068; muoto neliö, mitat 2 x 2 x 0,5 m, vallissa näkyy kiveä ja pesäkkeen nurkalla vallin päällä on pieni kivikasa.

pesäke 7: X=7409706, Y=3574069; muoto neliö, mitat 2,5 x 2,5 m. Yhdessä valleista erottuu hyvin seinämän kivirakenne.

Kohteen rajaus

Kohde rajattiin maanpinnalle näkyvien rakenteiden perusteella.

Tulkinta

Kohteessa on toisen maailmansodan aikaisia kenttälinnoitteita.

Tarkastukset

Tila: 3 Toteutettu Laji: 6 Suojeluarvojen tarkastus Tarkastusvuosi: 2012
Tarkastuspvm: 1.6.2012 Tarkastaja: S. Tolonen
Kuvaus: KMO kulttuuriperintöinventointi Salla

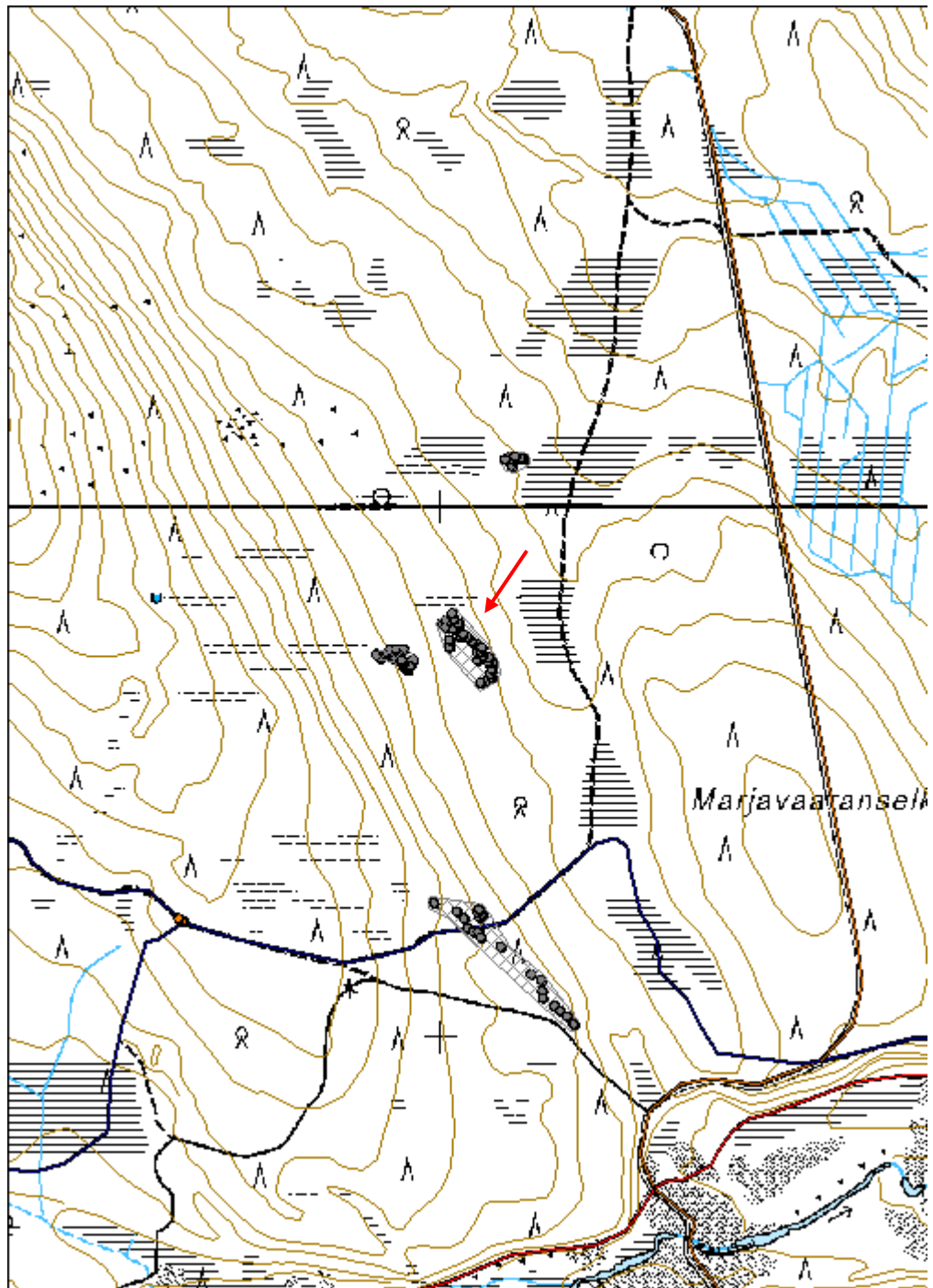
Viranomaisrekisterinro:		Kunto:	2 Kesinkertainen
Arvotus:	8 Muu suojeluarvo	Olotila:	2 Ei käytössä
Selitys:		Kohteen suojele:	9 Muu suojeluarvo
		Selitys:	

Ympäristön suojele:	0 Ei määritelty
Selitys:	

Marjavaara 3 pesäke 7. Kuva: K. Koskenranta.

Kohdetyyppi:	5 Puolustusvarustukset	Copyright:	© Metsähallitus 2008 © Maanmittauslaitos 1/MML/08
Koordinaatit:	X 7409727, Y 3574051, Z 282	Mittakaava:	1:10000

Marjavaara 4 kenttälainnoite jäännös	MH-tunnus: 151247
---	------------------------------

Kohdetyyppi:	5 Puolustusvarustukset	Haltija:	191 Metsätalous Itä-Lappi
Ajoitus:	7119 Toinen maailmansota	Ylläpitäjä:	191 Metsätalous Itä-Lappi
Rakentamisvuosi:		Kunta:	732 Salla
Lukumäärä:	7		

Koordinaattiselitys:	Keskikoordinaatti	Geometria tuotettu:	4 Gps-mittaus, korjaamaton
Koordinaatit:	X 7410081, Y 3574140, Z 270	Löydöt:	

Taustatiedot

Kohde oli inventointiin osallistuneen suunnittelumetsuri Kari Koskenranna tiedossa, ja se on myös merkitty Metsähallituksen Sutigis-järjestelmään.

Ympäristön kuvaus

Kohde sijaitsee Marjavaaran itäkoillisosassa, koilliseen laskevan rinteiden juurella, suon ympäröimällä kuivemmalla kumpareella. Kasvillisuus kumpareella on mäntyvaltaista kuivahkoa kangasta, jossa kasvaa nuorta kasvatusmetsää.

Kohteen kuvaus

Kohteessa on tosen maailmansodan aikaisia poteroita. Poteroita on 7 kappaletta ja sijoittuvat pienen kumpareen reunoille. Osa poteroista ovat muodoltaan kaarimaisia, ja koostuvat kahdesta vierekkäisestä romahtaneesta yhden miehen poterosta. Osa on muodoltaan soikeita.

potero 1: X=7410072, Y=3574134; muoto kaarimainen, mitat 3 x 1,5 m.

potero 2: X=7410085, Y=3574121; muoto kaarimainen.

potero 3: X=7410089, Y=3574128; muoto soikea, mitat 4 x 1 x 0,7 m.

potero 4: X=7410084, Y=3574137; muoto kaarimainen.

potero 5: X=7410091, Y=3574139; muoto soikea, pituus 2 m.

potero 6: X=7410087, Y=3574150; muoto soikea, mitat 3,5 x 1,5 x 0,4 m.

potero 7: X=7410086, Y=3574156; koostuu kahdesta toisistaan vielä erottuvasta 1 x 0,5 m kokoisesta poterosta, joilla on yhteinen valli. Mitat yhteensä 4 x 1,5 m. Poteroiden päältä kulkee ajoura.

<i>Kohteen rajaus</i>		
Kohde rajattiin maanpinnalle änkyvien rakenteiden perusteella.		
<i>Tulkinta</i>		
Kohteessa on toisen maailmansodan aikaisia kenttälinnoitteita.		
<i>Tarkastukset</i>		
Tila: 3 Toteutettu	Laji: 6 Suojeluarvojen tarkastus	Tarkastusvuosi:
2012		
Tarkastuspvm: 4.6.2012	Tarkastaja: S. Tolonen	
Kuvaus: KMO kulttuuriperintöinventointi Salla		

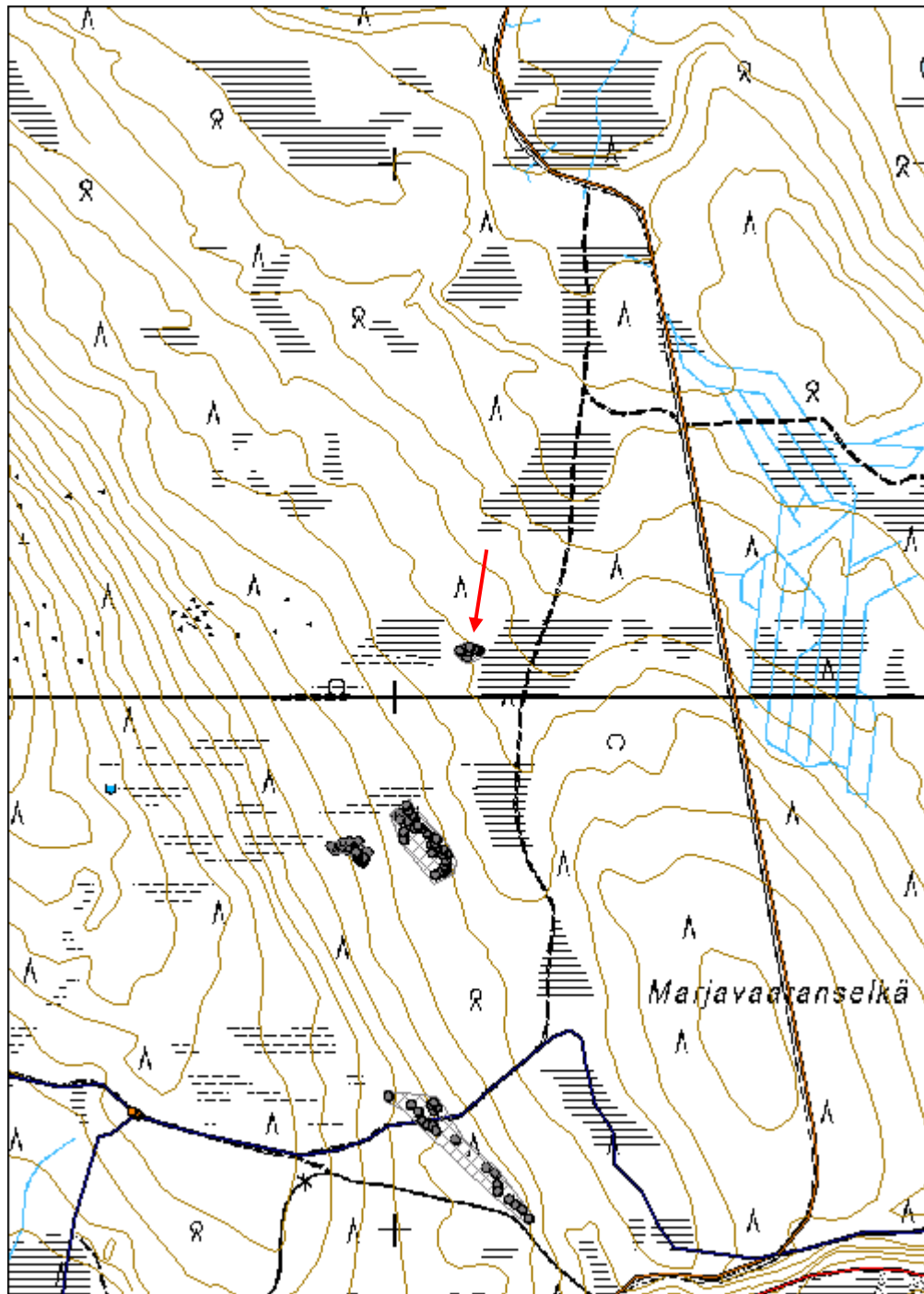
Viranomais- rekisterinro:		Kunto:	2 Kesinkertainen
Arvotus:	8 Muu suojeluarvo	Olotila:	2 Ei käytössä
Selitys:		Kohteen suojaus:	9 Muu suojeluarvo
		Selitys:	

Ympäristön suojaus:	0 Ei määritelty
Selitys:	

Marjavaara 4 potero 1. Kuva: K. Koskenranta.

Kohdetyyppi:	5 Puolustusvarustukset	Copyright:	© Metsähallitus 2008 © Maanmittauslaitos 1/MML/08
Koordinaatit:	X 7410081, Y 3574140, Z 270	Mittakaava:	1:10000

Kolvivaara 1 kenttälainnoite jäännös	MH-tunnus: 151262
---	------------------------------

Kohdetyyppi:	5 Puolustusvarustukset	Haltija:	191 Metsätalous Itä-Lappi
Ajoitus:	7119 Toinen maailmansota	Ylläpitäjä:	191 Metsätalous Itä-Lappi
Rakentamisvuosi:		Kunta:	732 Salla
Lukumäärä:	59		

Koordinaattiselitys:	keskikoordinaatti	Geometria tuotettu:	4 Gps-mittaus, korjaamaton
Koordinaatit:	X 7426747, Y 3588313, Z 325	Löydöt:	

Taustatiedot

Kohde oli inventointiin osallistuneen suunnittelumetsuri Kari Koskenrannan tiedossa.

Ympäristön kuvaus

Kohde sijaitsee rajavyöhykkeellä Kolvivaaran koillispuoleisen huipun tuntumassa pohjois-, itä- ja etelärinteellä. Rinne jyrkkenee alarinteen puolella kohdetta, ja on louhikkoinen erityisesti kohteen etelälounaispuolella. Kasvillisuus on mäntyvaltaista kuivaa ja kuivahkoa kangasta. Puusto on enimmäkseen uudistuskypsää metsää, osittain nuorta kasvatusmetsää. Maaperä on kivistä.

Kohteen kuvaus

Kohteessa on toisen maailmansodan aikaisia kenttälainnoitteen jäännöksiä; 58 poteromaista rakennelmaa ja puiset tikkaat. Poterot on ryhmitetty kiertämään vaaran huippua pohjois-, itä- ja etelärinteellä, osa sijoittuu alapuolella jyrkkenevän rinteen reunalle ja osa hiukan ylemmäs. Suurin osa rakenteista sijoittuu alueen eteläpuoliskolle. Torjuntasuunta on pohjoiseen, itään ja lounaaseen. Rakenteet jatkuvat vaaran rinteellä lounaaseen yksityismaan puolelle. Yksityismaalla olevia rakenteita ei kartoitettu.

Poterot ovat maaperän kivisyydestä johtuen kivrakenteisia. Joidenkin reunoille on myös laitettu pyöröhirret valleiksi. Poterot ovat kooltaan ja muodoltaan vaihtelevia, mutta tässä kaikista käytetään nimitystä potero. Osa rakennelmista koostuu vain muutamasta yhdelle sivulle suojaksi asetetusta kivistä tai kokonaisesta ladotusta kiviringistä, jonka keskellä on luonnonkuoppa tai tasainen kaivamaton maa. Osassa maata on kaivettu syvemmälle. Muutamat poteroista ovat huolellisemmin tehtyjä ja suurikokoisempia, muistuttaen pikemminkin ampumapesäkkeitä kuin poteroita. Yhteen poteroon liittyy maahan kaivettu käytävä/taisteluhauta. Poteroissa on useimmiten selvempi valli alarinteen puolella, toisinaan valli on tehty tasaisemmin koko poteron ympärille. Osassa on ampuma-aukko. Kohteesta löytyi lisäksi puiset tikkaat, jotka nojaavat mäntyyn. Kyseessä lienee tähytyspaikka.

Poteroiden mitat ovat sisämittoja jos ei toisin mainita. Syvyys on mitattu vallin päältä poteron pohjalle.

potero 1: X=7426865, Y=3588020; mitat 2 x 0,6 x 0,6 m. Koostuu maakiven viereen tehdystä suorasta kivivallista, jonka lounaispuolella on pieni painauma, jota ei ole ilmeisesti juurikaan kaivettu. Mitat otettu vallirakennelmasta.

potero 2: X=7426918, Y=3588023; mitat 2 x 2,5 m x 0,7 m, muoto soikeahko. Vallit kasattu kivistä, luoteispäässä vallissa aukko. Potero on tehty kivikkoon. Poteron luona pari säilyketölkkä.

potero 3: X=7426898, Y=3588050; mitat 2 x 1,4 x 1,1 m, muoto soikea. Ympäriällä maa-kivivalli, jonka leveys on 1 m. Keskellä on selvä kaivettu kuoppa. Poteron lähellä on latvasta katkennut kapea kelo, jossa on rautalankaa.

potero 4: X=7426885, Y=3588095; koostuu maahan kaivetusta poterosta ja siihen liittyvästä käytävästä/taisteluhaudasta. Potero mitoiltaan 1,5 x 2 x 1 m, muoto soikea. Tästä luoteeseen lähtee 1 m leveä ja 1 m syvä taisteluhauta, joka kääntyy länteen 7,5 m etäisyydellä. Taisteluhaudan pituus on yhteensä 15 m. Rakennelman ympärillä on 1-2 m leveä maavalli.

potero 5: X=7426887, Y=3588120; mitat 5 x 1,1 x 1,1 m, muoto soikea, ympärillä 1,5 m leveä maa-kivivalli. Keskellä kaivettu kuoppa.

potero 6: X=7426867, Y=3588164; mitat 3 x 1,5 x 1,1 m, muoto kaarimainen, tehty kivikkoon. Alarinteen puolella on 1 m leveä kivivalli. Pohjoispuolella 6 m etäisyydellä on kelo, jonka sivuilta on veistetty puuta.

potero 7: X=7426929, Y=3588180; mitat 3,5 x 0,6 x 0,4 m, koostuu luonnonkivistä kasatusta kaarimaisesta vallista, jonka länsipuolella on painauma.

potero 8: X=7426946, Y=3588257; mitat 2 x 1,5 x 0,3 m, koostuu 1 m leveästä maa-kivivallista, jonka vieressä ylärinteen puolella on epäselvä painauma.

potero 9: X=7426933, Y=3588258; mitat 1,5 x 1,6 x 0,35 m, kuoppa neliönmuotoinen, ympärillä 1 m leveä maa-kivivalli.

potero 10: X=7426889, Y=3588326; mitat 2,7 x 0,5 x 0,4 m, koostuu alarinteen puoleisesta kivivallista, jonka takana ylärinteen puolella on painauma.

potero 11: X=7426790, Y=3588341; mitat 1,5 x 1 x 0,6 m, muoto epämääräinen, kaivettu kivisen jyrkänteen reunalle. Kivivalli lähinnä alarinteen puolella. Vallin leveys 1 m.

potero 12: X=7426778, Y=3588364; mitat 1 x 1 x 0,4 m, muoto pyöreähkö, alarinteen puolella on 1,5 x 1 x 0,3 kokoinen kivivalli.

potero 13: X=7426669, Y=3588367; mitat 2 x 1,4 x 0,7 m, muoto soikeahko. Potero on kaivettu maahan, ja sen ympärillä on koko poteroa ympäröivä maa-kivivalli. Vallin päällä on sahattuja puunrunkoja ja juurakko, jotka mahdollisesti kuuluvat

rakenteeseen eivätkä ole myöhemmin lisättyjä. Rungoissa ei ole salvoksia.

potero 14: X=7426693, Y=3588311; mitat 2 x 2 x 0,2 m, tehty kivikkoon siirtämällä kiviä, ei selvää kaivettua kuoppaa keskellä. Ympärillä kivivalli, joka on selkeämpi koillislaidalla.

potero 15: X=7426714, Y=3588326; mitat 2,5 x 2 x 1,2 m, muoto soikea. Ympärillä selkeä 1 m leveä kivivalli, jonka koillisseinän keskellä pitkällä sivulla on 30 cm leveä aukko. Vallin korkeus maanpinnasta vaihtelee 0,2 - 0,5 m välillä.

potero 16: X=7426709, Y=3588278; potero koostuu 5 x 1 x 1 m kokoisista kivivallista, jonka eteläpuolelta on kiviä poistettu 2 x 1 m kokoiselta alueelta

potero 17: X=7426729, Y=3588280; mitat 4 x 1,5 x 1 m, tehty kivikkoon, koillispuoleisena 1 m leveänä vallina käytetty osittain maakiveä, osittain ladottua kivivallia.

potero 18: X=7426723, Y=3588268; mitat 3,5 x 2,5 x 0,9 m, muoto soikea, ympärillä maanpinnasta mitattuna 0,5 m korkea ja 1 m leveä kivivalli, joka kiertää koko poteron. Länsinurkassa on aukko.

potero 19: X=7426723, Y=3588266; mitat 2 x 1,5 x 0,4 m, muoto soikea, kivivalli selkeämpi koillispuolelle.

potero 20: X=7426740, Y=3588239; mitat 2 x 1,2 x 0,2 m, muoto soikeahko, ympärillä 0,5 m leveä kivivalli.

potero 21: X=7426741, Y=3588230; sijaitsee 3 m etäisyydellä potero 20:stä. Mitat 2 x 1,5 x 0,4 m, muoto soikea. Kuoppa kaivettu maahan ja enimmäkseen koillispuolelle kasattu 0,5 m leveä maa-kivivalli.

potero 22: X=7426748, Y=3588241; poteron päällä kasvaa vanha, arviolta 150 v. kuusi. Kuusen ympärille on tehty pyöreä, halkaisijaltaan 2 m kokoinen kivivalli. Valli on 50 cm leveä ja 50 cm korkea korkeimmasta kohdasta mitattuna.

potero 23: X=7426706, Y=3588243; mitat 2 x 1,5 x 0,4 m. Suurin osa vallista tehty itäpuolelle. Valli on leveimmillään 1 m.

potero 24: X=7426697, Y=3588270; mitat 3 x 2 x 0,3 m, muoto soikeahko. Ympärillä 1 m leveä kivivalli, jossa on aukko lounaispäässä. Poteron pohjalla on säilykepurkki.

potero 25: X=7426683, Y=3588287; koostuu 2 x 0,5 x 0,5 kokoisesta kivivallista, joka on tehty latomalla muutamia kiviä maakivien päälle, ja sen eteläpuolella olevasta pyöreähköstä halkaisijaltaan 1 m kokoisesta, 0,5 m syvästä painaumasta.

potero 26: X=7426674, Y=3588291; mitat 2 x 2 x 0,5 m, muoto pyöreä, ympärillä selkeä kivivalli. Poteron pohja on hiukan maanpintaa matalampi.

potero 27: X=7426651, Y=3588272; mitat 2 x 2 x 0,2 m, muoto neliö, ympäröivä

suorakulmainen kivivalli on 0,5 m leveä ja korkea. Vallin itä-kaakkoisseinämän keskellä alarinteen puolella on 0,3 m leveä aukko.

potero 28: X=7426625, Y=3588278; mitat 1,5 x 1,5 m, muoto neliö, ympärillä suorakulmainen 0,5 m leveä ja 0,6 m korkea kivivalli, jonka koillisseinän keskellä alarinteen puolella on aukko. Poteron pohja on hiukan maanpintaa alempana.

potero 29: X=7426614, Y=3588259; mitat 2,5 x 1,3 x 0,8 m, muoto soikea, ympärillä 0,5 m leveä kivivalli. Potero kaivettu kivikkoon. Alarinteen puolella kaakkoispäässä vallissa 0,5 m leveä aukko.

potero 30: X=7426604, Y=3588223; mitat 2,5 x 2 x 0,5 m, muoto suorakaide. Ympärillä 0,5 m leveä ja korkea suorakaiteenmuotoinen kivivalli. Päällä lahoavia kaatuneita tai kaadettuja puita.

potero 31: X=7426583, Y=3588192; mitat 1,5 x 1,5 m, kaakossa alarinteen puolella selvempi 0,5 m leveä ja korkea maa-kivivalli, takana ei erotu vallia. Vallin päällä poteron sivuilla on lahoavaa puunrunkoa, joka voi kuulua rakenteisiin. Kuoppa on lähes maantasainen.

potero 32: X=7426580, Y=3588185; mitat 2 x 2 x 0,7 m, muoto neliö. Ympärillä 0,4 m korkea ja 0,5 m leveä kivivalli, jonka kaakkoispään keskellä on 0,3 m leveä aukko.

potero 33: X=7426599, Y=3588158; halkaisija 1,2 m, maantasainen. Ympärillä alarinteen puolelle painottuva 0,4 m korkea kivivalli.

potero 34: X=7426574, Y=3588162; mitat 2,5 x 2 x 0,4 m, muoto soikeahko. Ympärillä 0,5 m leveä ja korkea kivivalli, jossa on 0,4 m leveä aukko alarinteen puolella etelässä.

potero 35: X=7426579, Y=3588160; mitat 1,2 x 1,2 m, pohja maantasainen, muoto kolmiomainen. Ympärillä 0,3 m leveä ja 0,4 m korkea kivivalli.

potero 36: X=7426579, Y=3588129; mitat 1,3 x 1,5 m. Poteron lounaissivulla on maakivi, kaakkois- ja koillissivuille ladottu 0,4 m korkea kivivalli. Pohja on maantasainen.

potero 37: X=7426557, Y=3588081; mitat 2 x 1,5 x 0,4 m, muoto pyöreähkö. Alarinteen puolella etelässä selkeämpi kivivalli, ylärinteen puolella ei vallia.

potero 38: X=7426568, Y=3588082; halkaisija 1,5 m, maantasainen, muoto pyöreähkö. Ympärillä puoliympyränmuotoinen kivivalli, joka painottuu alarinteen puolelle kaakkoon. Valli on leveimmillään 0,5 m ja 0,6 m korkea.

potero 39: X=7426561, Y=3588081; halkaisija 1 m, syvyys 0,4 m, muoto pyöreä. Alarinteenpuolella etelässä puoliympyränmuotoinen 0,5 m leveä ja 0,2 m korkea kivivalli.

potero 40: X=7426554, Y=3588089; ulkomitoiltaan 2 x 2 m, muoto pyöreähkö.

Ympärillä kivivalli. Poteron päällä on kaatuneita puita, joten itse kuoppa erottuu heikosti. Kivivallin päällä on kasa sotilaskiväärien patruunoita.

potero 41: X=7426570, Y=3588042; mitat 2,2 x 1 x 0,3 m, muoto soikea, ympärillä 0,5 m leveä ja 0,3 m korkea kivivalli. Valli on selkeämpi alarinteen puolella.

potero 42: X=7426567, Y=3588030; mitat 1,8 x 0,6 x 0,3 m, muoto suorakaide. Ympärillä 0,3 m leveä, matala kivivalli.

potero 43: X=7426563, Y=3588024; epämääräinen matala kivikko, jonka kohdalla 1,5 m pitkä puoliympyränmuotoinen matala kivivalli. Poteron pituus on epäselvä, mahdollisesti se on n. 2 m.

potero 44: X=7426558, Y=3588018; mitat 1,5 x 1 x 0,5 m, muoto suorakaide, ympärillä lähes kokonaan sammaleen peittämä 0,5 m leveä ja 0,3 m korkea kivivalli. Pohjoispääty valliton.

potero 45: X=7426565, Y=3588002; mitat 1,5 x 1 x 0,5 m, muoto soikea, ympärillä 1 m leveä, 0,3 m korkea kivivalli.

potero 46: X=7426578; Y=3588054; mitat 2 x 1 x 0,5 m, muoto suorakaide, ympärillä 0,6 m leveä maavalli. Poteron eteläpäässä kasvaa kaksi mäntyä. Vallin päällä sivuilla on pyöröhirret ja pohjoispää on valliton.

potero 47: X=7426579; Y=3588065; mitat 1,2 x 0,5 x 0,3 m, muoto soikea, ympärillä 0,7 m leveä sammaleen peittämä maa-kivivalli. Koillispää valliton.

potero 48: X=7426569, Y=3588042; mitat 2,5 x 1,2 x 0,5 m, muoto suorakaide. Ympärillä reilu 0,5 m leveä maa-kivivalli, jonka päällä pitkällä sivuilla on 2 m pitkät pyöröhirret.

potero 49: X=7426558, Y=3588020; mitat 2 x 1,5 x 0,3 m, muoto soikeahko, ympärillä 0,3 m leveä, matala kivivalli.

potero 50: X=7426578, Y=3588018; 2,5 x 0,5 x 0,5 m, muoto suorakaide. Ympärillä sammaleen peittämä 1 m leveä valli. Luoteispää valliton.

potero 51: X=7426602, Y=3588060; mitat 2,5 x 1 x 0,8 m, muoto suorakaide, ympärillä 0,5-1 m leveä ja 0,2 m korkea kivivalli. Poteron pohjalla tunnistamaton lapamainen metallihärveli.

potero 52: X=7426595, Y=3588049; mitat 1 x 1,2 x 0,2 m, muoto suorakaide. Erittäin melko heikosti. Kaakkois- ja lounaispuolella on matalaa kivivallia.

potero 53: X=7426625, Y=3588077; 2,2 x 1,2 x 0,7 m, muoto suorakaide. Ympärillä 1 m leveä maa-kivivalli.

potero 54: X=7426614, Y=3588064; 2 x 0,5 x 0,5 m, muoto suorakaide. Ympärillä itäpäätyä lukuun ottamatta 0,5 m leveä maa-kivivalli.

potero 55: X=7426894, Y=3588322; rakennelma on 1,5 x 0,7 m kokoinen kivikasa, joka on ladottu luonnonkivien päälle jyrkänteen reunalle. Kivikasan vieressä ei ole painauma.

potero 56: X=7426729, Y=3588396; kiviä asetettu 1,3 x 1 kokoiseksi kaarimaiseksi valliksi, vieressä ei näy painauma.

potero 57: X=7426659, Y=3588329; koostuu muutamasta maakiven päälle asetetusta kivistä, ei muita rakenteita.

potero 58: X=7426613, Y=3588171; koostuu 1,5 x 0,5 x 0,4 kokoisesta kivivallista, jonka ylärinteenpuoleisella sivulla on painauma. Poteron lähellä on säilykepurkkeja.

tikkaat: X=7426670, Y=3588264; tikkaat on tehty riu'usta. Askelmat on naulattu tikkaisiin 50 cm välein. Ne ovat 5 m korkeat ja ulottuvat arviolta 180 v. männyn alimpien oksien tasolle. Tähystyspaikka.

Kohteen rajaus

Kohde rajattiin maanpinnalle näkyvien rakenteiden perusteella.

Tulkinta

Kohteessa on toisen maailmansodan aikaisia kenttälinoitteita.

Tarkastukset

Tila: 3 Toteutettu Laji: 6 Suojeluarvojen tarkastus Tarkastusvuosi: 2012

Tarkastuspvm: 7.6.2012 Tarkastaja: S. Tolonen

Kuvaus: KMO kulttuuriperintöinventointi Salla

Viranomaisrekisterinro:		Kunto:	2 Keskinertainen
Arvotus:	8 Muu suojeluarvo	Olotila:	2 Ei käytössä
Selitys:		Kohteen suojelu:	9 Muu suojeluarvo
		Selitys:	

Ympäristön suojelu:	0 Ei määritelty
Selitys:	

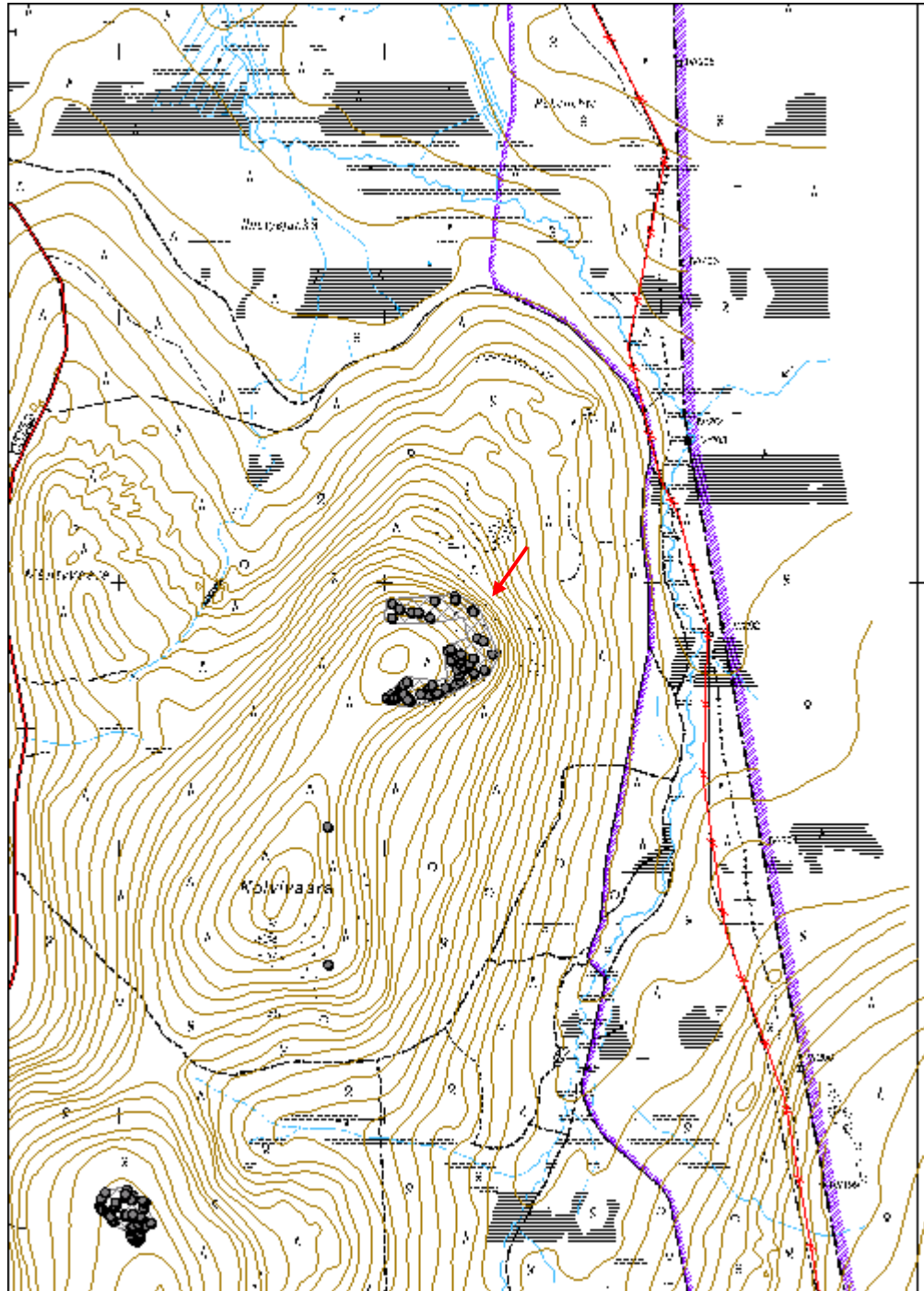

Kolvivaara 1 potero 32 kaakkoon. Kuva: K. Koskenranta.

Kolvivaara 1 tikkaat lounaaseen. Kuva: K. Koskenranta.

Kohdetyyppi:	5 Puolustusvarustukset	Copyright:	© <i>Metsähallitus 2008</i> © <i>Maanmittauslaitos</i> <i>1/MML/08</i>
Koordinaatit:	X 7426747, Y 3588313, Z 325	Mittakaava:	1:20000

Aitalammit 1 kenttälainnoite jäännös	MH-tunnus: 151405
---	------------------------------

Kohdetyyppi:	5 Puolustusvarustukset	Haltija:	191 Metsätalous Itä-Lappi
Ajoitus:	7119 Toinen maailmansota	Ylläpitäjä:	191 Metsätalous Itä-Lappi
Rakentamisvuosi:		Kunta:	732 Salla
Lukumäärä:	55		

Koordinaattiselitys:	Keskikoordinaatti	Geometria tuotettu:	4 Gps-mittaus, korjaamaton
Koordinaatit:	X 7408037, Y 3596204, Z 320	Löydöt:	

Taustatiedot

Kohde löytyi ilman ennakkotietoja.

Ympäristön kuvaus

Kohde sijaitsee Siekakankaalla rajavyöhykkeellä, lounaispuoleisen Aitalammen eteläpuolella. Maasto on kumpuilevaa hiekkakangasta, joka jatkuu harjumaisena idästä valtakunnanrajalta Onkamojärvelle. Kohteen itä- ja kaakkoispuolella on suota. Kasvillisuus on mäntyvaltaista kuivaa ja kuivahkoa kangasta. Kehitysluokaltaan alue on enimmäkseen varttunutta, länsiosassa osittain nuorta kasvatusmetsää.

Kohteen kuvaus

Kohteessa on toisen maailmansodan aikaisia kenttälainnoitteita - 24 korsumaista rakennelmaa, 29 poteroa ja kaksi kuoppajäännöstä. Korsuiksi nimettiin tässä kaikki suorakaiteen muotoiset suurehkot rakennelmat, mutta osa niistä voi olla myös muita linnoitteita, kuten ampumapesäkkeitä, tai varastokuoppia. Useista korsuista tai niiden lähiympäristöstä löydettiin lämmityslaitteen jäännöksiä.

Korsu 1 ja kuopat 1 ja 2 sijaitsevat muista erillään alueen pohjoisosassa olevan itäkoillis-länsilounais-suuntaisen kapean harjanteen kaakkoispäässä. Muut korsut sijoittuvat harjanteen eteläpuolella länsilounaaseen kohoavan kumpuilevan maaston pohjoisluoteisrinteeseen ja eri korkeuksille itäkoillisrinteeseen ja rinteen päälle. Poterot ryhmittyvät enimmäkseen alueen itäkoillisreunaan, ketjumaisesti suon ja tasaisemman maan reunalle, pohjoisluoteis-eteläkaakkoissuuntaisesti. Torjuntasuunta on itäkoilliseen päin. Aitalampien pohjoispuolella on lisäksi korsuja pienellä alueella (kohde Aitalammit 2). Näiden lisäksi lampien ja sitä reunustaman suon lounaispuolella yksityismaalla havaittiin korsuja, mutta niitä ei kartoitettu.

Alla olevat mitat ovat sisämittoja.

korsu 1: X=7408114, Y=3596131; mitat 7 x 6 x 1,4 m, muoto suorakaide, kaakkoiskulmasta järvenvastaiselta sivulta johtaa käytävä ulos. Korsun ympärillä on

1-2 m leveä maavalli. Korsun pohjalla on kamiinan jäännös. Korsun vieressä koillis- ja luoteispuolella kuopat 1 ja 2.

korsu 2: X=7408074, Y=3596118; mitat 5,5 x 6 x 1 m, muoto suorakaide, ympärillä 2 m leveä maavalli. Seinämissä pyöröhirsikehikko ja rakennelman päällä muutamia riukuja. Kulkuaukko länsinurkassa luoteeseen päin. Oviaukon vieressä koillispuolella on pieni kivikasa.

korsu 3: X=7408082, Y=3596130; mitat 3 x 3 m, muoto neliö. Rakennelma on kaivettu rinteeseen. Kuopan syvyys takaseinältä mitattuna 1 m, etureuna maantasainen ja valliton.

korsu 4: X=7408095, Y=3596154; mitat 3,5 x 3 m, muoto suorakaide. Rakennelma on kaivettu rinteeseen, etupuolella luoteessa matala 1-1,5 m leveä maavalli, syvyys takaseinältä mitattuna 1 m. Kulkuaukko luoteisseinämän keskellä.

korsu 5: X=7408083, Y=3596196; mitat 3,5 x 2,5 x 1,4 m, muoto suorakaide. Kulkuaukko alarinteen puolella itäkaakkoon. Korsun ympärillä 2 m leveä maavalli. Korsun pohjalla lämmityslaitteen osa.

korsu 6: X=7408078, Y=3596189; mitat 4 x 4 x 1,2 m, muoto neliö, ympärillä 2 m leveä valli. Korsussa kulkuaukko kaakkoon päin. Kuopan päälle on kasattu korjuujätettä.

korsu 7: X=7408062, Y=3596183; mitat 2 x 2 x 0,8 m, muoto neliö. Alarinteen puolella idässä erottuu hiukan vallia.

korsu 8: X=7408052, Y=3596179; mitat 4 x 4 x 0,7 m, muoto neliö. Kulkuaukko itään päin. Korsun päältä on ajettu metsäkoneella ja päälle kasattu korjuujätettä.

korsu 9: X=7408039, Y=3596191; mitat 2,2 x 3 x 0,7 m, muoto suorakaide. Sijoittuu tasaiselle maalle. Kyseessä voi olla muu rakennelma kuin korsu.

korsu 10: X=7408031, Y=3596185; mitat 4 x 4 x 1,4 m, muoto neliö. Korsun seinissä näkyy pyöröhirsikehikkoa. Kulkuaukko alarinteeseen päin koilliseen. Korsun ympärillä on 2-3 m leveä maavalli.

korsu 11: X=7408006, Y=3596204; mitat 4 x 4 x 1 m, muoto neliö, ympärillä 1-2 m leveä maavalli. Koillispuolella aukko. Korsussa lämmityslaitteen jäännöksiä.

korsu 12: X=7408015, Y=3596207; mitat 2 x 2 x 1 m, muoto neliö, ympärillä 1,5 m leveä valli.

korsu 13: X=7408004, Y=3596221; mitat 2,5 x 2,5 x 1 m, muoto neliö, ympärillä 1,5 m leveä valli. Kulkuaukko itänurkalla.

korsu 14: X=7407999, Y=3596206; mitat 6 x 5,5 x 0,6 m, muoto suorakaide. Kulkuaukko luultavasti pohjoisnurkalla. Ympärillä 1,5 - 2 m leveä valli.

korsu 15: X=7407965, Y=3596210; mitat 5 x 3,5 x 1,2 m, muoto suorakaide,

ympärillä 2 m leveä maavalli. Korsun eteläsivulla on 1 m leveä kulkuaukko, ja korsun eteläpuolella 5 m etäisyydellä on lisäksi romahtanut 4 m pituinen pohjois-eteläsuuntainen käytävän pätkä. Korsun kaakkoisnurkalla on 3 x 1 x 0,5 m kokoinen, soikea potero, jossa on maavalli itäpuolella.

korsu 16: X=7407981, Y=3596185; mitat 3,5 x 3 x 1 m, muoto suorakaide, ympärillä 1,5 m leveä maavalli. Kulkuaukko etelänurkalla.

korsu 17: X=7407974, Y=3596156; mitat 3,5 x 4 x 1 m, muoto suorakaide, ympärillä 1-2 m leveä maavalli. Korsun koillissivulla kulkuaukko.

korsu 18: X=7407991, Y=3596155; mitat 3 x 4 x 1 m, muoto suorakaide, pohjoiskulmalla kulkuaukko. Vieressä lämmityslaitteen osia.

korsu 19: X=7408003, Y=3596171; mitat 3 x 3 x 1 m, muoto neliö, ympärillä 1-1,5 m leveä valli. Korsusta lähtee 2 m pitkä käytävä kaakkoon. Itänurkalla on lämmityslaitteen horni mahdollisesti alkuperäisellä paikalla.

korsu 20: X=7408014, Y=3596155; mitat 4 x 4 x 1,2 m, muoto neliö, ympärillä 2 m leveä valli. Korsun luoteiskulmalla kulkuaukko. Seinämissä näkyy pyöröhirsikehikkoa. Kuoppaan on kerätty korjuujätettä.

korsu 21: X=7408013, Y=3596126; mitat 3 x 3 x 1 m, muoto neliö, ympärillä 1,5 m leveä valli. Korsusta itään lähtee 2 m pitkä käytävä.

korsu 22: X=7408018, Y=3596121; mitat 5 x 4 x 1,4 m, muoto neliö, ympärillä 2 m leveä valli. Korsun kaakkoiskulmalla on itään päin suuntautuva kulkuaukko.

korsu 23: X=7408063, Y=3596237; mitat 3,3 x 2,7 x 0,7 m, muoto suorakaide. Korsussa kamiinan osia. Korsusta koilliseen lähtee 6,5 m pitkä, 0,8 m leveä ja 0,8 m syvä yhdyshauta, jonka toisessa päässä on potero 11. Koko rakennelman ympärillä on 2 m leveä valli.

korsu 24: X=7408100, Y=3596202; mitat 2,7 x 2,8 x 0,6 m, muoto neliö, osittain täytetty tieaineksella. Kulkuaukko kaakkoispuolella.

potero 1: X=7408078, Y=3596126; mitat 3,5 x 2,5 x 0,4 m, muoto epämääräinen, kulmikas. Kuoppa on tehty rinteeseen, ja sen alapuolella on 1,5-2 m leveä maavalli, ja yläpuolelta rinne on tasoitettu parin metrin pituudelta.

potero 2: X=7407973, Y=3596182; mitat 3 x 1 x 1 m, muoto soikea. Kuopan sivulla 1,5 m leveä maavalli.

potero 3: X=7408001, Y=3596160; mitat 4 x 1,5 x 1 m, muoto soikea, vieressä 1,5 m leveä maavalli. Poterossa on kamiinan osia.

potero 4: X=7407999, Y=3596168; mitat 3,5 x 1,5 x 0,5 m, muoto soikea, vieressä 1 m leveä maavalli. Kuoppa on täytetty korjuujätteellä.

potero 5: X=7408014, Y=3596164; mitat 2 x 0,7 x 0,3 m, muoto soikea.

potero 6: X=7408054, Y=3596260; mitat 2,3 x 0,9 x 0,6 m, muoto kaarimainen - kaksi vierekkäistä poteroa. Koillispuolella 1,5 m leveä valli.

potero 7: X=7408046, Y=3596257; mitat 2,2 x 0,9 x 0,7 m, muoto soikea. Koillispuolella 1,5 m leveä valli.

potero 8: X=7408041, Y=3596251; mitat 1,4 x 0,8 x 0,3 m, muoto soikeahko. Kaivettu melko kiviseen kohtaan.

potero 9: X=7408055, Y=3596255; mitat 0,9 x 0,4 x 0,3 m, muoto pyöreähkö. Kuopan vieressä on maakivi ja koillis- ja kaakkoispuolella 2 m leveä valli.

potero 10: X=7408062, Y=3596247; mitat 1,3 x 0,8 x 0,3 m, muoto pyöreähkö. Koillispuolella 1 m leveä valli.

potero 11: X=7408065, Y=3596246; liittyy yhdyslaudalla korsu 24:en. Poteron mitat 2,5 x 0,6 x 0,4 m, muoto kaarimainen, koillispuolella 2,5 m leveä valli.

potero 12: X=7408072, Y=3596239; mitat 0,9 x 0,6 x 0,5 m, muoto pyöreä. Koillispuolella 1,5 m leveä valli.

potero 13: X=7408077, Y=3596231; mitat 1,1 x 0,9 x 0,4 m, muoto pyöreähkö, koillispuolella 1 m leveä valli.

potero 14: X=7408077, Y=3596230; mitat 1,8 x 0,8 x 0,3 m, muoto kaarimainen, koillispuolella 2 m leveä valli.

potero 15: X=7408090, Y=3596228; mitat 1,1 x 0,9 x 0,5 m, muoto pyöreähkö, koillispuolella 1 m leveä valli.

potero 16: X=7408090, Y=3596226; mitat 1,1 x 1,5 x 0,5 m, muoto pyöreähkö, koillispuolella 1 m leveä valli.

potero 17: X=7408095, Y=3596222; mitat 1,9 x 0,9 x 0,4 m, muoto kaarimainen, koillispuolella 2 m leveä valli.

potero 18: X=7408086, Y=3596217; mitat 1,7 x 0,6 x 0,8 m, muoto soikea, ympärillä 1,5-2 m leveä valli. Kuopan yli on ajettu metsäkoneella.

potero 19: X=7408102, Y=3596218; mitat 0,8 x 0,7 x 0,3 m, muoto pyöreähkö, koillispuolella 1 m leveä valli.

potero 20: X=7408110, Y=3596214; täyttynyt osittain tieaineksella. halkaisija 0,7 m, syvyys 0,3 m, muoto pyöreä, koillispuolella 1 m leveä valli.

potero 21: X=7408096, Y=3596204; mitat 2,2 x 1,2 x 0,8 m, muoto soikea.

potero 22: X=7408073, Y=3596223; mitat 2,2 x 1,1 x 0,8 m, muoto soikea.

potero 23: X=7408032, Y=3596253; mitat 2,1 x 0,8 x 0,5 m, muoto soikea. Länsipuolella 2 m leveä valli.

potero 24: X=7408036, Y=3596270; mitat 1,8 x 0,7 x 0,2 m, muoto kaarimainen, koillispuolella 2 m leveä valli.

potero 25: X=7408037, Y=3596277; mitat 1,1 x 0,8 x 0,6 m, muoto soikea, koillispuolella 1,5 m leveä valli.

potero 26: X=7408023, Y=3596285; mitat 2,8 x 0,4 x 0,4 m, muoto soikea. Vallin yli ajettu metsäkoneella.

potero 27: X=7408019, Y=3596291; mitat 1,4 x 0,8 x 0,6 m, muoto suorakaide. Koillispuolella 2,5 m leveä valli.

potero 28: X=7408009, Y=3596285; mitat 1,2 x 1 x 0,2 m, muoto suorakaide, paikalla kamiinan osia.

kuoppa 1: X=7408120, Y=3596130; halkaisija 1 m, syvyys 0,3 m, muoto pyöreä. Voi olla potero tai korsu 1:en liittyvä muu kuoppa.

kuoppa 2: X=7408120, Y=3596128; halkaisija 1,2 m, syvyys 0,5 m, muoto pyöreä. Voi olla potero tai korsu 1:en liittyvä muu kuoppa.

Kohteen rajaus

Kohde rajattiin maanpinnalle näkyvien rakenteiden perusteella.

Tulkinta

Kohteessa on toisen maailmansodan aikaisia kenttälinoitteita. Lammen pohjoispuolelta Aitalammit 2 -kohteelta löytyneen saksalaisen soljen perusteella linoitteet ovat olleet käytössä jatkosodan aikana ilmeisesti saksalaisilla joukoilla.

Tarkastukset

Tila: 3 Toteutettu Laji: 6 Suojeluarvojen tarkastus Tarkastusvuosi: 2012

Tarkastuspvm: 3.7.2012 Tarkastaja: S. Tolonen

Kuvaus: KMO kulttuuriperintöinventointi Salla

**Viranomais-
rekisterinro:**

Kunto: 2 Keskinertainen

Olotila: 2 Ei käytössä

Arvotus: 8 Muu suojeluarvo

**Kohteen
suojelu:** 9 Muu suojeluarvo

Selitys:

Selitys:

**Ympäristön
suojelu:** 0 Ei määritelty

Selitys:

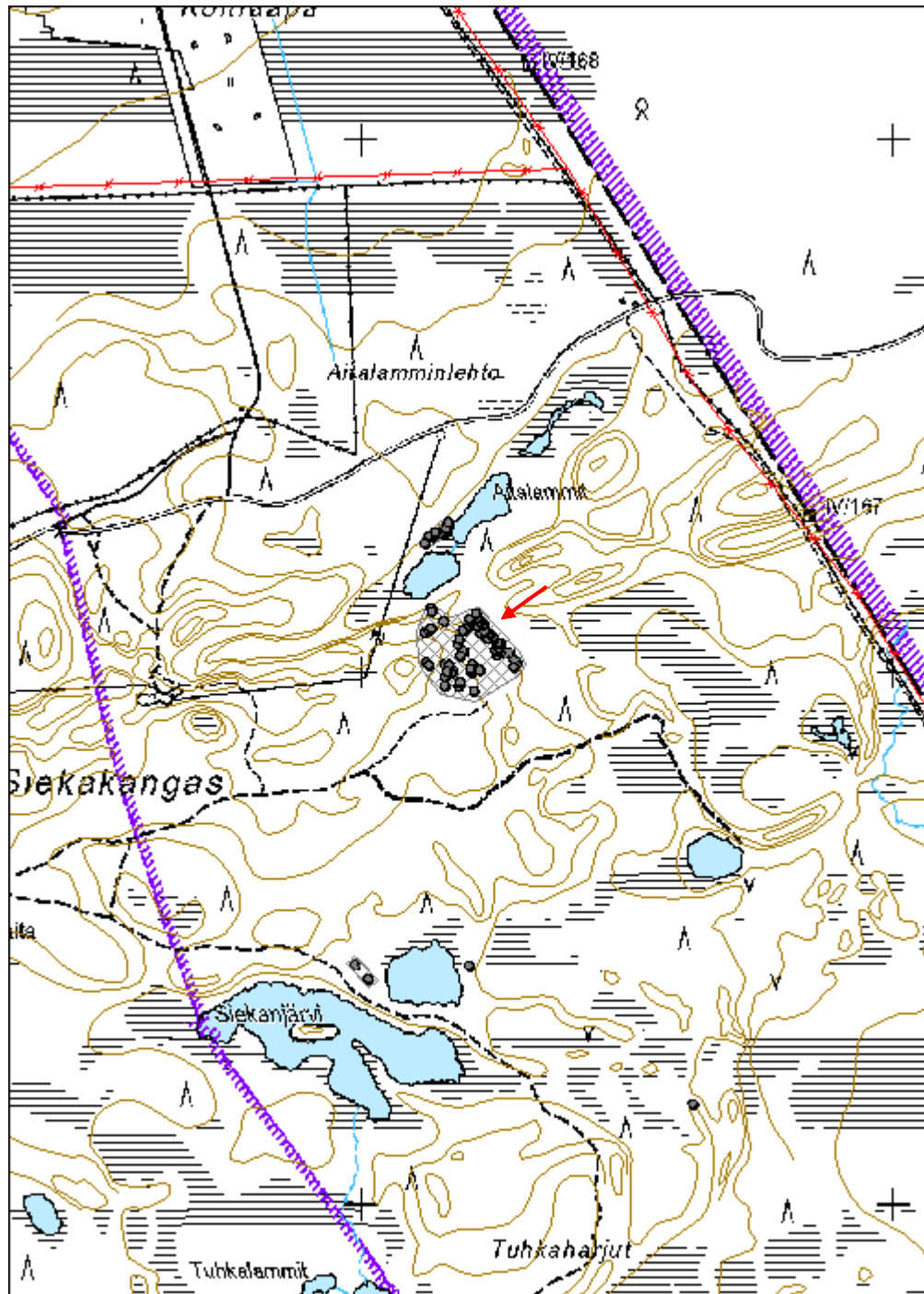

Aitalammit 1 korsu 23 itään. Kuva: J. Puikko.

Aitalammit 1 potero 6 itään. Kuva: J. Puikko.

Kohdetyyppi:	5 Puolustusvarustukset	Copyright:	© Metsähallitus 2008 © Maanmittauslaitos 1/MML/08
Koordinaatit:	X 7408037, Y 3596204, Z 320	Mittakaava:	1:10000

Aitalammit 2 kenttälainnoite jäännös	MH-tunnus: 151414
---	------------------------------

Kohdetyyppi:	5 Puolustusvarustukset	Haltija:	191 Metsätalous Itä-Lappi
Ajoitus:	7119 Toinen maailmansota	Ylläpitäjä:	191 Metsätalous Itä-Lappi
Rakentamisvuosi:		Kunta:	732 Salla
Lukumäärä:	9		

Koordinaattiselitys:	Keskikoordinaatti	Geometria tuotettu:	4 Gps-mittaus, korjaamaton
Koordinaatit:	X 7408262, Y 3596139, Z 315	Löydöt:	Sallan sota- ja jälleenrakennusajan museo, diaarinro: 776

Taustatiedot

Kohde löytyi ilman ennakkotietoja.

Ympäristön kuvaus

Kohde sijaitsee Siekakankaalla rajavyöhykkeellä, kahden lounaisimman Aitalammen välisen kannaksen pohjoispuolella. Kohteen pohjoispuolella n. 170 m etäisyydellä on Onkamon kylästä rajalle kulkeva tie. Maasto on hieman kumpuilevaa hiekkakangasta. Kasvillisuus on mäntyvaltaista kuivaa kangasta, ja lampien ranta on nevaa. Alue on luokiteltu joutomaaksi. Kohteen pohjoispuoleinen kuvio on nuorta kasvatusmetsää. Lammen rannassa on venepaikka.

Kohteen kuvaus

Kohteessa on kahdeksan korsun jäännöstä. Korsut sijoittuvat rannansuuntaiselle alueelle, kahteen ryhmään kahdelle matalalle hiekkakumpareelle; korsut 1-3 lounais- ja 4-8 koillispuoleiselle. Kumpareiden välissä on tasainen puuton alue, josta löydettiin saksalainen sotilaan vyönsolki. Soljen löytöpaikan ympäristössä on lisäksi säilyketölkkejä.

Aitalampien eteläpuolella, kohteesta n. 120 m etelään, on lisää kenttälainnoitteita laajalla alueella (kohde Aitalammit 2). Näiden lisäksi lampien ja sitä reunustaman suon lounaispuolella yksityismaalla havaittiin korsuja, mutta niitä ei kartoitettu.

Alla kuvatut mitat ovat sisämittoja; rakenteisiin kuuluu lisäksi n. 1-2 m leveä maavalli. Osassa korsuista näkyi kamiinan osia.

korsu 1: X=7408242, Y=3596118; mitat 4 x 4 x 1,2 m, muoto neliö, kulkuaukko kaakkoisnurkalla etelään päin. Korsun seinissä näkyy pyöröhirsikehikon ylin hirsi.

korsu 2: X=7408256, Y=3596126; mitat 5 x 4 x 1,2 m, muoto suorakaide,

kulkuaukko itänurkalla koilliseen päin.

korsu 3: X=7408253, Y=3596132; mitat 4,5 x 4,5 x 1 m, muoto neliö. Kulkuaukon paikkaa ei erotu.

korsu 4: X=7408260, Y=3596151; mitat 4,5 x 3 x 1 m, muoto suorakaide, kulkuaukko kaakkoiskulmalla. Seinissä näkyy pyöröhirsikehikko.

korsu 5: X=7408262, Y=3596156; mitat 4 m x 4 x 1,5 m, muoto neliö, kulkuaukko kaakkoiskulmalla. Korsun seinissä näkyy pyöröhirsikehikko.

korsu 6: X=7408269, Y=3596158; mitat 4,5 x 3,5 x 1,6 m, muoto suorakaide, seinissä näkyy hirsikehikko. Kulkuaukko ei erotu, mutta sijoittuneen alarinteen puolelle.

korsu 7: X=7408279, Y=3596160; mitat 5 x 4 x 1,5 m, muoto suorakaide, kaakkoisnurkalla kulkuaukko, seinissä näkyy pyöröhirsikehikko.

korsu 8: X=7408281, Y=3596162; mitat 4 x 3 x 1,2 m, muoto suorakaide, kulkuaukko itään päin. Korsun seinissä erottuu pyöröhirsikehikko.

vyönsoljen löytöpaikka: X=7408263, Y=3596138; Solki oli löytyessään maanpinnalla kuvapuoli ylöspäin. Paikalla turvekerros on hyvin ohut ja aluskasvillisuus kulunutta jäkälää ja sammalta. Soljen alla oli multakerros, ei kasvillisuutta. Ympäristössä oli myös ilmeisesti sodanaikaisia säilykepurkkeja - aluetta on käytetty tunkiona. Näistä päätellen solki on ollut löydettyä todennäköisesti lähellä alkuperäistä paikkaansa. Paikalta ei havaittu vyön jäännöksiä. Solki on saksalainen Wehrmachtin jalkaväensotilaan vyönsolki, jollaisia on pidetty takin päällä olleessa nahkavyössä. Vyön toisessa päässä on ollut pieni haka, joka on kiinnitetty soljen alapuolella olevaan loveen. Solki on alumiinia, ja sen takapuolella näkyy vielä alkuperäistä vaaleaa vihertävän harmaata maalia. Solki on kooltaan 6,5 x 4,8 cm, paksuimmasta kohdasta 1,7 cm ja ohuimmasta 1 cm paksu. Soljen etupuolella on koristeena kaksi sisäkkäistä köysikehää, joista sisemmän keskellä on hakaristin päällä siivet levällään seisova kotka. Kotkassa näkyy kulumisjälkiä. Kotkan yläpuolella köysikehien välissä on teksti GOTT MIT UNS ja alapuolella tammenlehtiä. Soljen pinnassa on pieniä pyöreitä kohoumia. Takana on valmistajan leima: Dr.F. & Co. (Dr Franke & Co.). Soljen kunto on löytöpaikan huomioiden hyvä. Solki lahjoitettiin Sallan sota- ja jälleenrakennusajan museolle (diariinro: 776, diariomispvm: 29.8.2012).

Kohteen rajaus

Kohde rajattiin maanpinnalle näkyvien rakenteiden perusteella.

Tulkinta

Kohteessa on toisen maailmansodan aikaisia korsuja, jotka ovat paikalta löytyneen soljen perusteella olleet käytössä jatkosodan aikana saksalaisilla joukoilla.

Tarkastukset

Tila: 3 Toteutettu

Laji: 6 Suojeluarvojen tarkastus

Tarkastusvuosi:

2012
 Tarkastuspvm: 3.7.2012 Tarkastaja: S. Tolonen
 Kuvaus: KMO kulttuuriperintöinventointi Salla

Viranomais- rekisterinro:		Kunto:	2 Keskinertainen
Arvotus:	8 Muu suojeluarvo	Olotila:	2 Ei käytössä
Selitys:		Kohteen suojaus:	9 Muu suojeluarvo
		Selitys:	

Ympäristön suojaus:	0 Ei määritelty
Selitys:	

Aitalammit 2 korsi 2 lounaaseen. Kuva: J. Puikko.

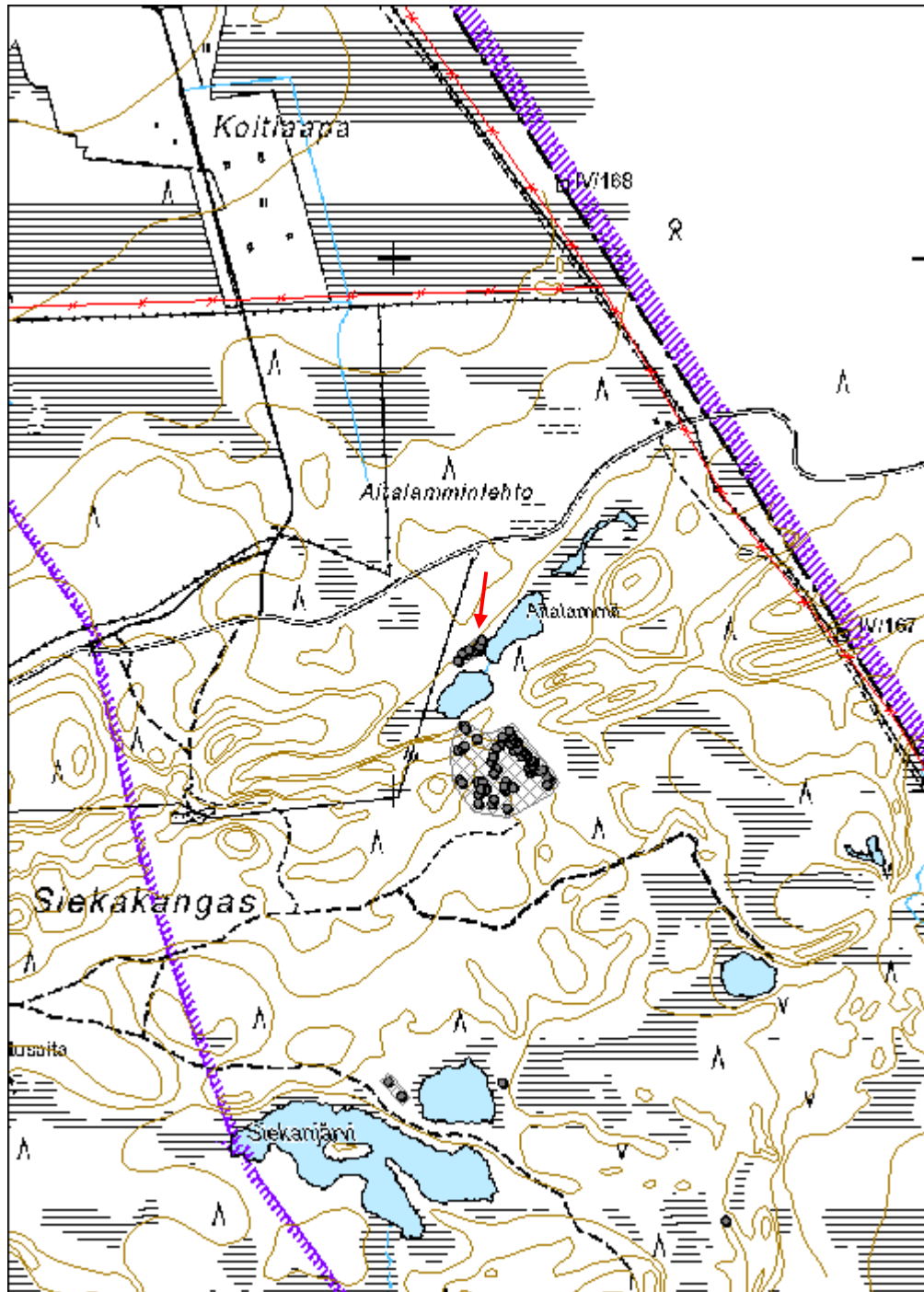

Aitalammit 2 saksalainen vyönsolki, etupuoli. Kuva: S. Tolonen.

Aitalammit 2 saksalainen vyönsolki, takapuoli. Kuva: S. Tolonen.

Kohdetyyppi:	5 Puolustusvarustukset	Copyright:	© Metsähallitus 2008 © Maanmittauslaitos 1/MML/08
Koordinaatit:	X 7408262, Y 3596139, Z 315	Mittakaava:	1:10000

Partisaanikukkula partisaanien leiri jäännös	MH-tunnus: 151519
---	-----------------------------

Kohdetyyppi:	5 Puolustusvarustukset	Haltija:	191 Metsätalous Itä-Lappi
Ajoitus:	7119 Toinen maailmansota	Ylläpitäjä:	191 Metsätalous Itä-Lappi
Rakentamisvuosi:		Kunta:	732 Salla
Lukumäärä:	1		

Koordinaattiselitys:		Geometria tuotettu:	9 Muu tuottamistapa
Koordinaatit:	X 7384967, Y 3608710, Z 306	Löydöt:	

Taustatiedot

Leo Akola kertoi kuulleensa rajavartijoita paikalla olleen jatkosodan aikaan neuvostopartisaanien leiripaikka. Rajavartijat olivat nähneet alueella sotien jälkeen partisaanien leirin jäännöksiä, mm. puissa roikkuneita johtoja (radioantenni?). Kohde on merkitty Metsähallituksen Sutigis-järjestelmään.

Ympäristön kuvaus

Kohde sijaitsee rajavyöhykkeellä rajavartijoiden polun varressa, Saarijärven kaakkoispuolella olevan Partisaanilammen itäpuolisella suosta kohoavalla pohjois-eteläsuuntaisella harjanteella. Ympäristössä maasto on soista. Kasvillisuus harjanteella on mäntyvaltaista kuivahkoa kangasta, jossa kasvaa uudistuskypsää metsää.

Kohteen kuvaus

Kohteessa on kertoman mukaan ollut jatkosodan aikana neuvostopartisaanien leiripaikka, nk. partisaanikukkula. Paikalta ei inventoinnissa löydetty maanpinnalle havaittavia leirin jäännöksiä. Myöskään lammen länsipuolella olevalla kumpareella ei havaittu mitään.

Kohteen rajaus

Kohdetta ei rajattu, koska alueelta ei havaittu rakenteita. Kohteen tarkka sijainti on epäselvä.

Tulkinta

Paikalla on ollut ilmeisesti jatkosodan aikainen neuvostopartisaanien leiripaikka. Paikalla voi olla jäljellä maanpinnalle näkymättömiä jäännöksiä.

Tarkastukset

Tila: 3 Toteutettu
2012

Laji: 6 Suojeluarvojen tarkastus

Tarkastusvuosi:

Tarkastuspvm: 10.7.2012 Tarkastaja: S. Tolonen
 Kuvaus: KMO kulttuuriperintöinventointi Salla

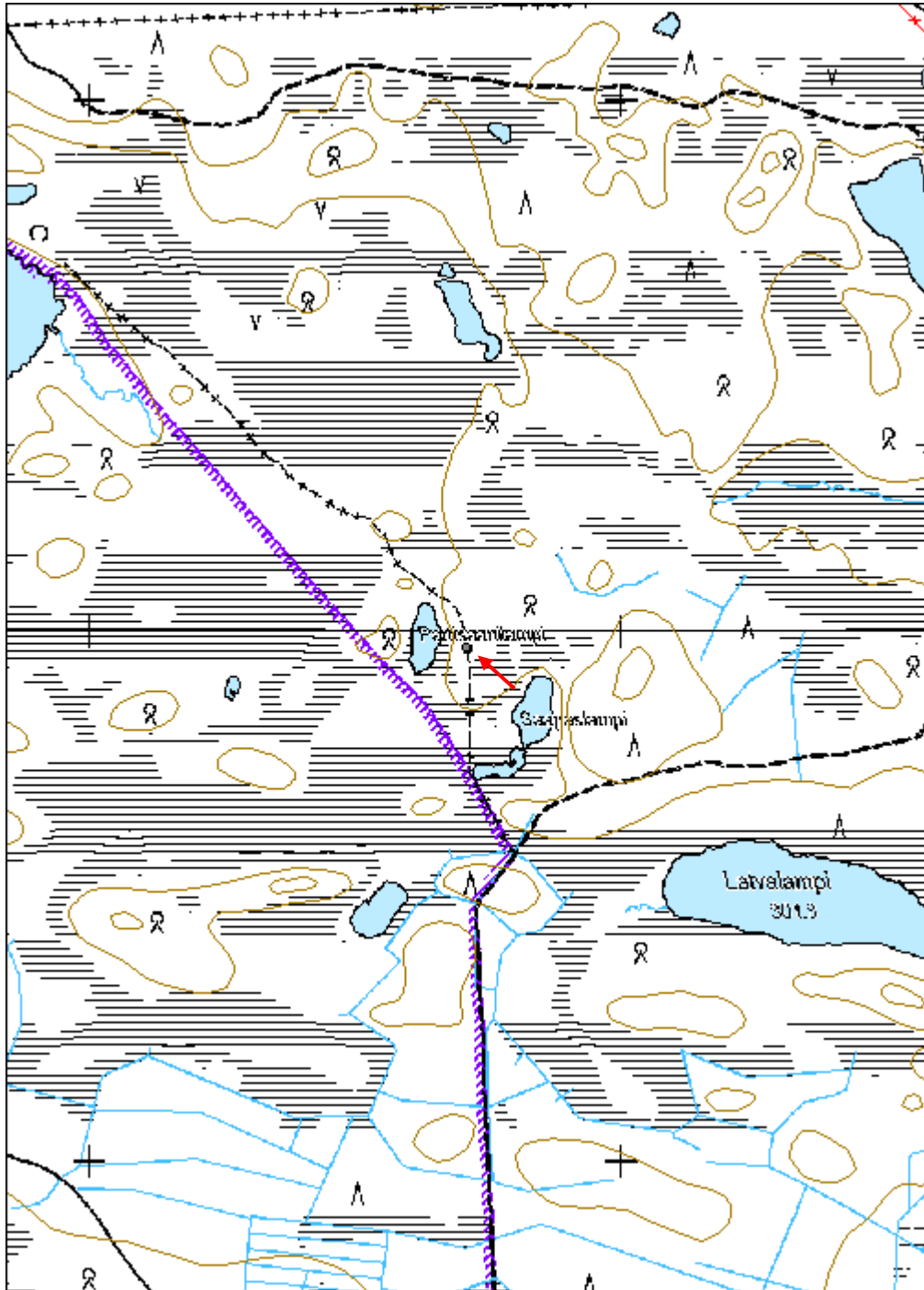
Viranomais- rekisterinro:		Kunto:	3 Huono
Arvotus:	8 Muu suojeluarvo	Olotila:	2 Ei käytössä
Selitys:		Kohteen suojaus:	9 Muu suojeluarvo
		Selitys:	

Ympäristön suojaus:	0 Ei määritelty
Selitys:	

Partisaanikukkula Partisaanilammen länsipuolelta kuvattuna koilliseen päin. Kuva: J. Puikko.

Kohdetyyppi:	5 Puolustusvarustukset	Copyright:	© Metsähallitus 2008 © Maanmittauslaitos 1/MML/08
Koordinaatit:	X 7384967, Y 3608710, Z 306	Mittakaava:	1:10000

Kursu 3 linnoite jäännös	MH-tunnus: 151571
---------------------------------	------------------------------

Kohdetyyppi:	5 Puolustusvarustukset	Haltija:	191 Metsätalous Itä-Lappi
Ajoitus:	7119 Toinen maailmansota	Ylläpitäjä:	191 Metsätalous Itä-Lappi
Rakentamisvuosi:		Kunta:	732 Salla
Lukumäärä:	17		

Koordinaattiselitys:	Keskikoordinaatti	Geometria tuotettu:	4 Gps-mittaus, korjaamaton
Koordinaatit:	X 7408345, Y 3550532, Z 190	Löydöt:	

Taustatiedot

Kohde löytyi ilman ennakkotietoja.

Ympäristön kuvaus

Kohde sijaitsee Kursun kylässä, Keskijärven itäpuolella. Kohde sijoittuu Kursun läpi kulkevan tien itäpuolella olevalla kumpareella, lakialueella ja pohjoisrinteellä. Kasvillisuus on mäntyvaltaista kuivahkoa kangasta. Kasvillisuus on mäntyvaltaista kuivahkoa kangasta, jossa kasvaa nuorta ja uudistuskypsää metsää. Kumpareen poikki kulkee metsäteitä ja laella on linkkitorni.

Kohteen kuvaus

Kohteessa on toisen maailmansodan aikaisia kenttälinnoitteita ja parakkirakennuksen pohjia. Alueelta löydettiin 9 poteroa, 3 korsumaista rakennelmaa ja 5 parakkirakennuksen pohjaa. Parakit ja korsut sijoittuvat kumpareen laelle, poterot rinteeseen. Alueen pituus laensuuntaisesti eli luode-kaakkosuuntaisesti on n. 250 m ja leveys 150 m.

Parakin pohjat koostuvat useimmiten maa-aineksesta ja betonikuutioista tehdystä suorakaiteen muotoisesta jalasta. Korsuiksi nimettiin suuremmat suorakaiteenmuotoiset maahan kaivetut rakennelmat, ja poteroiksi pienemmät erimuotoiset kuopat. Osa korsuista ja poteroista voi olla myös esim. ampumapesäkkeitä. Alueella on raivattu räjähteitä; puissa on puolustusvoimien nauhamerkkejä.

Korsujen ja poterojen osalta alla olevat mitat ovat kuoppien sisämittoja, parakkien osalta ulkomittoja.

parakki 1: X=7408382, Y=3550490; mitat 13 x 7,7 m, itäkoillislänsilounaissuuntainen. Jäljellä on 1 m korkea sammaleenpeittävä kivijalka, joka on tehty kuutionmuotoisista ontoista betonielementeistä ja luonnonkivestä. Lattiaosa keskellä on maantasainen. Rakennuksen molemmissa päissä eteläkaakkoisreunalla on

erillinen 3,9 m leveä ja 2 m pitkä osa. Kivijalan sisäpuolella länsilounaispäässä on epämääräisen muotoinen 2 m x 2 m kokoinen pyöreistä kivistä koostuva kasa.

parakki 2: X=7408279, Y=3550582; mitat 18,7 m x 12 m, kaakko-luodesuuntainen. Jäljellä sammaleen ja taimikon peittämä tasalakinen pohja, jossa ei ole kuoppaa keskellä. Pohja on luiskamainen, niin että se on koillissivulta 1,2 m korkea ja lounaissivulta maantasainen. Pohja on tehty maa-kiviaineksesta.

parakki 3: X=7408296, Y=3550562; mitat 11,8 x 8,1 m, luode-kaakkosuuntainen. Koostuu 0,5 m korkeasta sammaleen peittämästä maa-kivivallista. Lattiaosa keskellä on maantasainen. Pohjan etelänurkkaan on kiinnitetty linkkitornin tukivaijeri.

parakki 4: X=7408312, Y=3550511; mitat n. 13,5 x 7,7 m, koillis-lounaissuuntainen. Koostuu sammaleen peittämästä 60 cm korkeasta maa-kivivallista. Lattiaosa keskellä on maantasainen. Rakennelman lounaispään paikka on epäselvä.

parakki 5: X=7408233, Y=3550619; mitat 13,6 x 7,5 m, itäkaakko-länsiluodesuuntainen. Koostuu 0,4 m korkeasta sammaleen peittämästä maavallista. Sijoittuu yksityismaalle.

korsu 1: X=7408370, Y=3550471; mitat 3,9 x 3,6 x 1 m, muoto suorakaide. Ympärillä 4 m leveä, ulkopuolelta mitattuna 1,7 m korkea maavalli. Korsun seinissä näkyy kiveystä ja pystylautarakennetta. Kulkuaukko on pohjoisluoteissivun keskellä. Aukon suussa on ovenkarmit. Korsu on täytetty roskilla.

korsu 2: X=7408347, Y=3550546; mitat 3 x 2,8 x 0,6 m, muoto neliö. Ympärillä 2-3 m leveä maavalli. Valli ei erotu ylärinteen puolella. Kyseessä voi olla myös esim. ampumapesäke.

korsu 3: X=7408304, Y=3550517; mitat 2,7 x 2,7 x 1 m, muoto neliö. Ympärillä 2 m leveä maavalli. Kulkuaukko länsiluoteeseen päin pohjoisluoteisnurkan vieressä.

potero 1: X=7408459, Y=3550538; mitat 2,2 x 1,6 x 0,6 m, muoto suorakaide, ympärillä 1,5-2 m vallia. Voi olla myös ampumapesäke. Sijoittuu yksityismaalle.

potero 2: X=7408384, Y=3550526; mitat 1,3 x 1,4 x 0,5 m, muoto neliö, ympärillä 2 m leveä valli.

potero 3: X=7408280, Y=3550552; mitat 2,1 x 1,4 x 0,4 m, muoto suorakaide, ympärillä heikosti erottuva valli.

potero 4: X=7408388, Y=3550483; 1,7 x 1,2 x 0,5 m, muoto soikea. Vieressä ylärinteen puolella maakivi. Vallin leveys 1,5-3 m.

potero 5: X=7408415, Y=3550447; mitat 2,9 x 1,2 x 0,6 m, muoto soikea. Alarinteenpuolella pohjoisessa 2 m leveä valli. Kuoppa täytetty roskilla.

potero 6: X=7408421, Y=3550458; 2,2 x 1,9 x 0,5 m, muoto kaarimainen.

potero 7: X=7408418, Y=3550462; mitat 1,4 x 0,6 x 0,3 m, muoto soikeahko.

Pohjoispuolella 1 m leveä valli.

potero 8: X=7408367, Y=3550441; mitat 1,3 x 0,6 x 0,5 m, muoto soikea. Lähellä suuria maakiviä suojana.

potero 9: X=7408354, Y=3550452; mitat 1,3 x 1,5 x 0,5 m, muoto epämääräinen, alarinteenpuolella länsiluoteessa 2 m leveä valli.

Kohteen rajaus

Kohde rajattiin maanpinnalle näkyvien rakenteiden perusteella.

Tulkinta

Kohteessa on toisen maailmansodan aikaisia kenttälinoitteita ja parakkirakennuksen pohjia, jotka ovat mahdollisesti myös sodanaikaisia.

Tarkastukset

Tila: 3 Toteutettu
2012

Laji: 6 Suojeluarvojen tarkastus

Tarkastusvuosi:

Tarkastuspvm: 20.7.2012 Tarkastaja: S. Tolonen

Kuvaus: KMO kulttuuriperintöinventointi Salla

**Viranomais-
rekisterinro:**

Kunto: 2 Keskinertainen

Arvotus: 8 Muu suojeluarvo

Olotila: 2 Ei käytössä

**Kohteen
suojaus:** 9 Muu suojeluarvo

Selitys:

Selitys:

**Ympäristön
suojaus:**

0 Ei määritelty

Selitys:

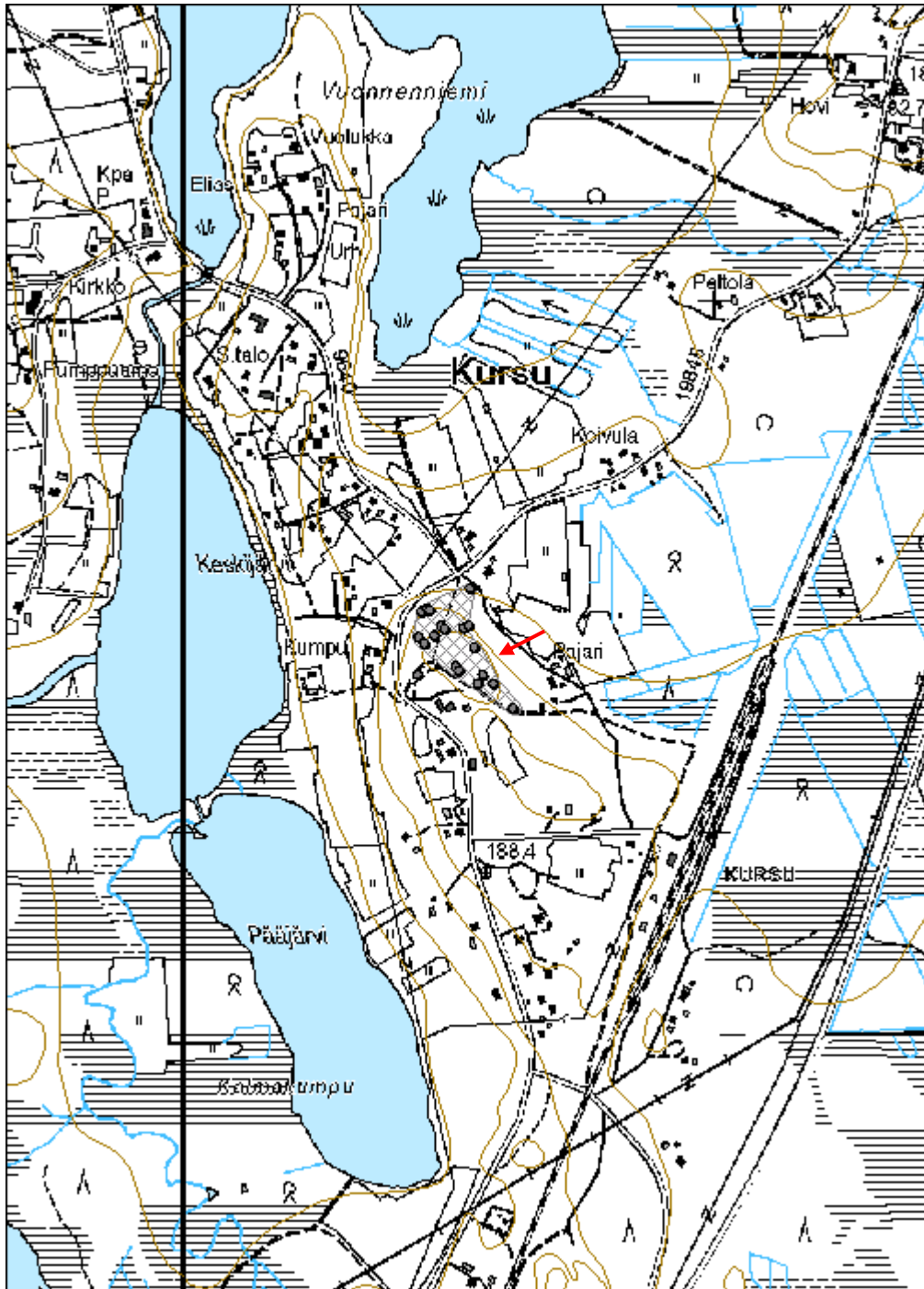

Kursu 3 korsu 1 koilliseen. Kuva: J. Puikko.

Kursu 1 parakki 1 itään. Kuva: J. Puikko.

Kohdetyyppi:	5 Puolustusvarustukset	Copyright:	© Metsähallitus 2008 © Maanmittauslaitos 1/MML/08
Koordinaatit:	X 7408345, Y 3550532, Z 190	Mittakaava:	1:10000

Pahaselkä 1 kenttälainne jäännös	MH-tunnus: 151588
---	------------------------------

Kohdetyyppi:	5 Puolustusvarustukset	Haltija:	191 Metsätalous Itä-Lappi
Ajoitus:	7119 Toinen maailmansota	Ylläpitäjä:	191 Metsätalous Itä-Lappi
Rakentamisvuosi:		Kunta:	732 Salla
Lukumäärä:	9		

Koordinaattiselitys:	Keskikoordinaatti	Geometria tuotettu:	4 Gps-mittaus, korjaamaton
Koordinaatit:	X 7430636, Y 3555571, Z 228	Löydöt:	

Taustatiedot

Kohde on merkitty Metsähallituksen Sutigis-järjestelmään.

Ympäristön kuvaus

Kohde sijaitsee Pahaselän eteläosan koillisrinteellä tien nro 19484 luoteis- ja kaakkoispuolella. Alueen koillispuolella on ojitettu suo. Kohteen eteläpuolella rinteellä on Tammelan tila. Kasvillisuus on tien eteläpuolella mäntyvaltaista tuoretta kangasta, pohjoispuolella kuivahkoa kangasta. Alueella kasvaa varttunutta kasvatusmetsää.

Kohteen kuvaus

Kohteessa on toisen maailmansodan aikaisia kenttälainnoitteiden jäännöksiä; kaksi korsua ja seitsemän poteroa. Korsut ja poterot 1 ja 2 sijoittuvat tien kaakkoispuolelle, ja poterot 3-7 tien luoteispuolelle tien suuntaisesti 80 m pituiselle ja 90 m leveälle alueelle. Torjuntasuunta on koilliseen päin. Ympäristössä on myös muita epäselviä kuoppia, joista osa voi olla poteroita. Lisäksi tien luoteislaidassa on kolme korsumaista kuoppaa, jotka kuitenkin luultavasti ovat maanottokuoppia.

Alla olevat mitat ovat kuoppien sisämittoja.

korsu 1: X=7430657, Y=3555624; mitat 3 x 3,2 x 0,9 m, muoto neliö, 1,5-2 m leveä maa-kivivalli erottuu paremmin koillispuolella.

korsu 2: X=7430625, Y=3555612; mitat 4,1 x 4,1 x 1,8 m, muoto neliö. Korsun pohjoiskoillisivulta pohjoiseen päin lähtee 13,5 m pitkä ja 1,5 m syvä käytävä.

potero 1: X=7430607, Y=3555623; mitat 2,3 x 1,7 x 0,5 m, muoto suorakaide. Kuoppaa on ilmeisesti myöhemmin kaiveltu, tai kyseessä on uudempi kuoppa.

potero 2: X=7430593, Y=3555585; mitat 1,3 x 1,6 x 1 m, muoto soikea. Valli on selvempi etelälounaispuolella. Vallin leveys 1,5 m.

potero 3: X=7430656, Y=3555561; mitat 3,3 x 1,6 x 0,6 m, muoto suorakaide. Poteron yli ajettu metsäkoneella.

potero 4: X=7430661, Y=3555551; mitat 2,2 x 0,8 x 0,3 m, muoto suorakaide.

potero 5: X=7430682, Y=3555581; mitat 2,6 x 2,1 x 0,6 m, muoto soikea.

potero 6: X=7430674, Y=3555572; mitat 2,2 x 1,7 x 0,6 m, muoto soikea, osin täytetty korjuujätteellä.

potero 7: X=7430637, Y=3555516; mitat 1,3 x 1,2 x 0,5 m, muoto neliö, ympärillä 1,5 m leveä valli.

Kohteen rajaus

Kohde rajattiin maanpinnalle näkyvien rakenteiden perusteella.

Tulkinta

Kohteessa on toisen maailmansodan aikaisia kenttälinnoitteita.

Tarkastukset

Tila: 3 Toteutettu
2012

Laji: 6 Suojeluarvojen tarkastus

Tarkastusvuosi:

Tarkastuspvm: 24.7.2012 Tarkastaja: S. Tolonen

Kuvaus: KMO kulttuuriperintöinventointi Salla

**Viranomais-
rekisterinro:**

Kunto: 2 Keskinertainen

Arvotus:

8 Muu suojeluarvo

Olotila: 2 Ei käytössä

**Kohteen
suojaus:** 9 Muu suojeluarvo

Selitys:

Selitys:

**Ympäristön
suojaus:**

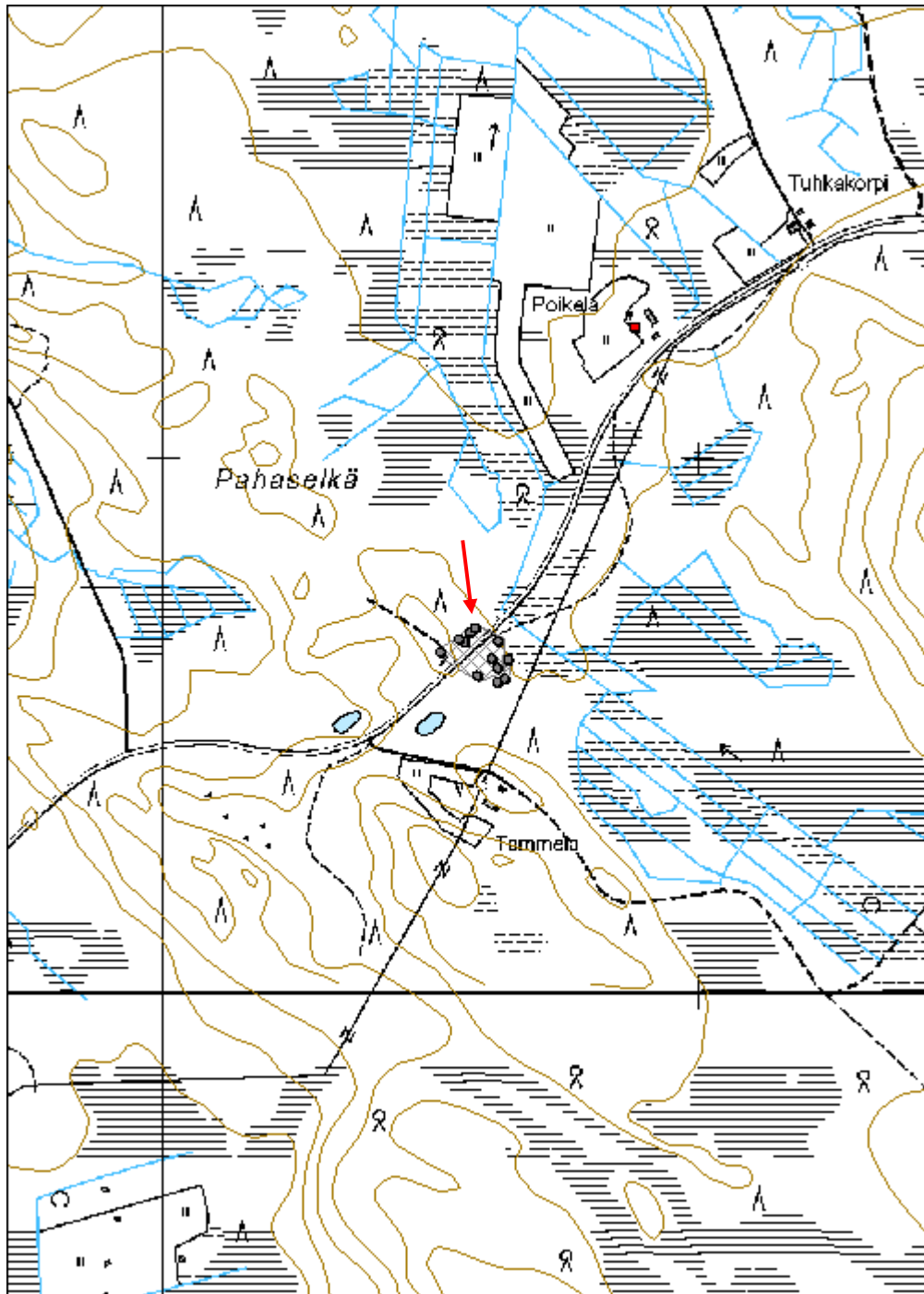
0 Ei määritelty

Selitys:

Pahaselkä 1 korsu 1 pohjoiseen. Kuva: J. Puikko.

Kohdetyyppi:	5 Puolustusvarustukset	Copyright:	© Metsähallitus 2008 © Maanmittauslaitos 1/MML/08
Koordinaatit:	X 7430636, Y 3555571, Z 228	Mittakaava:	1:10000

Kellosekä 2 kaivanto jäännös	MH-tunnus: 151618
-------------------------------------	------------------------------

Kohdetyyppi:	5 Puolustusvarustukset	Haltija:	191 Metsätalous Itä-Lappi
Ajoitus:	7119 Toinen maailmansota	Ylläpitäjä:	191 Metsätalous Itä-Lappi
Rakentamisvuosi:		Kunta:	732 Salla
Lukumäärä:	1		

Koordinaattiselitys:	Keskikoordinaatti	Geometria tuotettu:	4 Gps-mittaus, korjaamaton
Koordinaatit:	X 7428112, Y 3583305, Z 192	Löydöt:	

Taustatiedot

Tieto kohteesta on peräisin John Lagerstedtin Salpalinja-inventointiin liittyvästä aineistosta, jonka mukaan alueella pitäisi olla Salpalinjaan liittyvä panssarivaunujen kivieste. Lähialueella yksityismaalla olevia kohteita on kartoitettu Lagerstedtin Salpalinja-inventoinnissa v. 2010 (mj-tunnus 1000018001, Kellosekä).

Ympäristön kuvaus

Kohde sijaitsee Kelloselän itärinteen alaosassa, maantien eteläpuolella. Tien pohjoispuolella on vedenottamo. Kasvillisuus on mäntyvaltaista kuivahkoa kangasta, jossa kasvaa varttunutta kasvatusmetsää. Itäpuolella maasto vaihtuu suoksi.

Kohteen kuvaus

Kohteessa on 100 m pitkä, lounais-koillisuuntainen suora kaivanto. Kaivanto on leveydeltään 7-8 m ja 2-3 m syvä, ja sen molemmilla sivuilla on 5-6 m leveä valli. Kaivannon luoteispuoleinen rinne on hieman kaakkoispuoleista jyrkempi. Leikkaus on V-kirjaimen muotoinen. Rakenteen päällä kasvavat vanhimmat männyt ovat 60-70-vuotiaita. Kaivanto loppuu koillispäässään sähkölinjaan ja maantiehen. Tien pohjoispuolelta ei havaittu rakenteita.

Kohteen rajaus

Kohde rajattiin maanpinnalle näkyvien rakenteiden perusteella.

Tulkinta

Kyseessä lienee toisen maailmansodan aikainen, Salpalinjan linnoitteisiin kuuluva panssarivaunueste.

Tarkastukset

Tila: 3 Toteutettu
2012

Laji: 6 Suojeluarvojen tarkastus

Tarkastusvuosi:

Tarkastuspvm: 30.7.2012 Tarkastaja: S. Tolonen
 Kuvaus: KMO kulttuuriperintöinventointi Salla

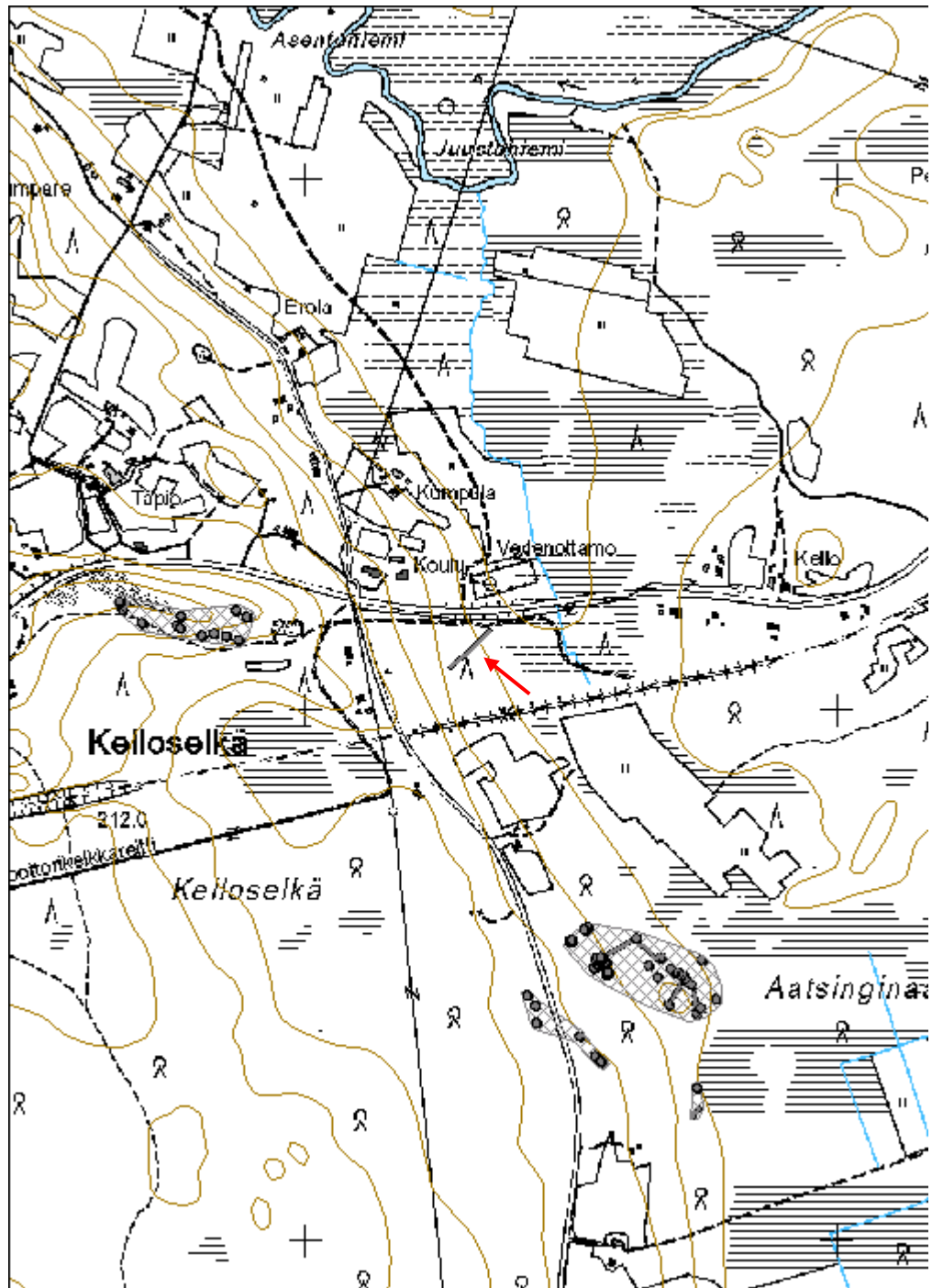
Viranomais- rekisterinro:		Kunto:	2 Keskinertainen
Arvotus:	8 Muu suojeluarvo	Olotila:	2 Ei käytössä
Selitys:		Kohteen suojaus:	9 Muu suojeluarvo
		Selitys:	

Ympäristön suojaus:	0 Ei määritelty
Selitys:	

Kelloselkä 2 kaivanto lounaispäästä koilliseen. Kuva: J. Puikko.

Kohdetyyppi:	5 Puolustusvarustukset	Copyright:	© Metsähallitus 2008 © Maanmittauslaitos 1/MML/08
Koordinaatit:	X 7428112, Y 3583305, Z 192	Mittakaava:	1:10000

Kellosekä 3 kenttälainnoite jäännös	MH-tunnus: 151698
--	------------------------------

Kohdetyyppi:	5 Puolustusvarustukset	Haltija:	191 Metsätalous Itä-Lappi
Ajoitus:	7119 Toinen maailmansota	Ylläpitäjä:	191 Metsätalous Itä-Lappi
Rakentamisvuosi:		Kunta:	732 Salla
Lukumäärä:	44		

Koordinaattiselitys:	Keskikoordinaatti	Geometria tuotettu:	4 Gps-mittaus, korjaamaton
Koordinaatit:	X 7427504, Y 3583632, Z 195	Löydöt:	

Taustatiedot

Tieto kohteesta on peräisin John Lagerstedtin Salpalinja-inventointiin liittyvästä aineistosta, jonka mukaan alueella pitäisi olla kaksi Salpalinjaan liittyvää tulasemaa. Kohteen pohjoispuolella yksityismaalla olevia kohteita on kartoitettu Lagerstedtin Salpalinja-inventoinnissa v. 2010 (mj-tunnus 1000018001, Kellosekä).

Ympäristön kuvaus

Kohde sijaitsee Kelloselän itärinteellä, Kelloselästä etelään Aatsinkiin johtavan tien itäpuolella, n. 700 m etäisyydellä risteyksestä. Rinne laskee itäkoilliseen päin. Kasvillisuus on mäntyvaltaista kuivahkoa kangasta, jossa kasvaa nuorta kasvatusmetsää. Alueen itäpuolella on Aatsinginaapa.

Kohteen kuvaus

Kohteessa on toisen maailmansodan aikaisia kenttälainnoitteita; yksi taistelu- ja yksi matalampi yhdyshauta ja niihin liittyviä pesäkkeitä, kaksi korsua, 27 poteroa ja yksi mahdollinen räjähdyskuoppa (kuoppa 1). Torjuntasuunta on koilliseen päin. Rakennelmat sijoittuvat n 300 x 110 m kokoiselle länsiluode-itäkaakkosuuntaiselle alueelle.

Lähialueella on kaksi muuta pienempää kenttälainnoitekohdetta, Kellosekä 4 ja 5. Kohteet merkittiin erillisiksi, koska niiden väliseltä alueelta ei havaittu rakenteita.

korsu 1: X=7427442, Y=3583682; mitat 6,2 x 3,7 x 1,2 m, muoto suorakaide, ympärillä 1 m leveä valli. Seinämissä näkyy pyöröhirsirakenteita. Kulkuaukko etelänurkalla. Korsun pohjoispuolelta lähtee koilliseen päin taisteluhauta 1. Korsun itäkoillispuolella 2 m etäisyydellä on kaksi poteroa (1 ja 2). Poterot 1 ja 2 ovat soikeita, mitoiltaan 1,3 x 1,6 x 0,5 m ja sijoittuvat 1,5 m etäisyydelle toisistaan.

korsu 2: X=7427511, Y=3583540; mitat 5 x 5 m, muodoltaan neliömäinen 0,7 m korkea maakumpare. Ilmeisesti kyseessä on korsu, jonka katto ei ole romahtanut.

taisteluhauta 1: X=7427475, Y=3583727; Sijoittuu alueen itäkaakkososaan. Taisteluhauta lähtee korsu 1:n luota koilliseen, jossa se haarautuu kahteen suuntaan 40 m etäisyydellä. Toinen haaroista kaartuu kaakkoon päin ja toinen luoteeseen. Kaakkoishaaran pituus on 70 m ja luoteishaaran 30 m. Taisteluhauta on mutkitteleva, 0,5 m-1,8 m syvä, 1-3 m leveä ja sen molemmilla puolilla on 1,5-3 m leveä maavalli. Haarojen koillispuolella taisteluhautaan liittyy pesäkkeet 1-9. Mitoiltaan ne ovat 3-4 x 2-3 x 1,5 m kokoisia ja muodoltaan soikeahkoja.

pesäke 1: X=7427489, Y=3583712;
 pesäke 2: X=7427497, Y=3583710;
 pesäke 3: X=7427498, Y=3583706;
 pesäke 4: X=7427502, Y=3583696;
 pesäke 5: X=7427504, Y=3583699;
 pesäke 6: X=7427509, Y=3583685;
 pesäke 7: X=7427486, Y=3583718;
 pesäke 8: X=7427480, Y=3583725;
 pesäke 9: X=7427436, Y=3583742;

yhdyshauta 1: X=7427552, Y=3583636; Yhdyshauta sijaitsee taisteluhauta 1:n länsiluoteispuolella. Yhdyshauta on taisteluhautaa matalampi ja heikosti erottuva, 0,5 m syvä ja 0,5 m leveä, mutkitteleva. Sen kaakkoispäässä on pesäke 10, jonka länsipuolelta yhdyshauta kulkee 55 m luoteeseen päin. Tässä rakennelma kääntyy lounaaseen päin. Kulman pohjoispuolella on pesäke 11. Yhdyshauta jatkuu 70 m lounaaseen. Lounaispäässä on pesäke 12.

pesäke 10: X=7427531, Y=3583667; mitat 5 x 3 x 0,5 m, loivareunainen.

pesäke 11: X=7427567, Y=3583621; mitat 3 x 2 x 0,5 m, muoto kaarimainen.

pesäke 12: X=7427531, Y=3583558; mitat 4 x 2,5 x 0,5 m, muoto suorakaide.

potero 3: X=7427426, Y=3583734; tehty taisteluhauta 1:n vallin reunaan, mitat 1 x 0,5 x 0,5 m, muoto soikea.

potero 4: X=7427453, Y=3583772; mitat 2 x 2 x 0,4 m, muoto neliö, valli itäkoillispuolella.

potero 5: X=7427526, Y=3583743; mitat 2 x 0,5 x 0,3 m, ympärillä 1m leveä valli. Muoto pitkänmallinen.

Poterot 6, 7 ja 11 mitoiltaan 0,5-1 x 0,5-1 x 0,5 m, muodoltaan soikeita.

potero 6: X=7427532, Y=3583553;
 potero 7: X=7427529, Y=3583550;
 potero 11: X=7427526, Y=3583552;

Poterot 8-10, 12, 14-16, 18-20 ja 23 mitoiltaan 1,5 x 0,5 x 0,5 m, muoto pitkänmallinen.

potero 8: X=7427531, Y=3583547;

potero 9: X=7427527, Y=3583544;
 potero 10: X=7427525, Y=3583549;
 potero 12: X=7427522, Y=3583558;
 potero 14: X=7427516, Y=3583553;
 potero 15: X=7427517, Y=3583559;
 potero 16: X=7427521, Y=3583563;
 potero 18: X=7427504, Y=3583568;
 potero 19: X=7427498, Y=3583564;
 potero 20: X=7427499, Y=3583566;
 potero 23: X=7427564, Y=3583499;

potero 13: X=7427518, Y=3583547; mitat 2 x 1 x 0,5 m.

potero 17: X=7427523, Y=3583564; mitat 2 x 2 x 0,4 m, muoto neliö.

potero 21: X=7427562, Y=3583500; mitat 3 x 2,5 x 0,5 m, muoto neliö.

potero 22: X=7427562, Y=3583494; mitat 0,5 x 0,5 x 0,5 m, muoto neliö.

potero 24: X=7427584, Y=3583522; mitat 3 x 0,5 x 0,5 m, muoto pitkänmallinen.

potero 25: X=7427583, Y=3583525; 3 x 0,5 x 0,5 m, muoto kaarimainen.

potero 26: X=7427589, Y=3583529; mitat 1 x 0,5 x 0,5, muoto soikea.

potero 27: X=7427516, Y=3583644; mitat 2,5 x 2 x 0,5 m, poteron yli ajettu.

kuoppa 1: X=7427494, Y=3583660; pyöreä halkaisijaltaan 5 m, ja 1 m syvä, loivahkot reunat. Vaikuttaa olevan räjähdyskuoppa.

Kohteen rajaus

Kohde rajattiin maanpinnalle näkyvien rakenteiden perusteella.

Tulkinta

Kyseessä on Salpalinjaan liittyviä toisen maailmansodan aikaisia kenttälainnoitteita. Kellošelässä on ollut taisteluita talvisodan aikana.

Tarkastukset

Tila: 3 Toteutettu
2012

Laji: 6 Suojeluarvojen tarkastus

Tarkastusvuosi:

Tarkastuspvm: 30.7.2012 Tarkastaja: S. Tolonen

Kuvaus: KMO kulttuuriperintöinventointi Salla

**Viranomais-
rekisterinro:**

Kunto: 2 Keskinertainen

Olotila: 2 Ei käytössä

Arvotus: 8 Muu suojeluarvo

Kohteen 9 Muu suojeluarvo

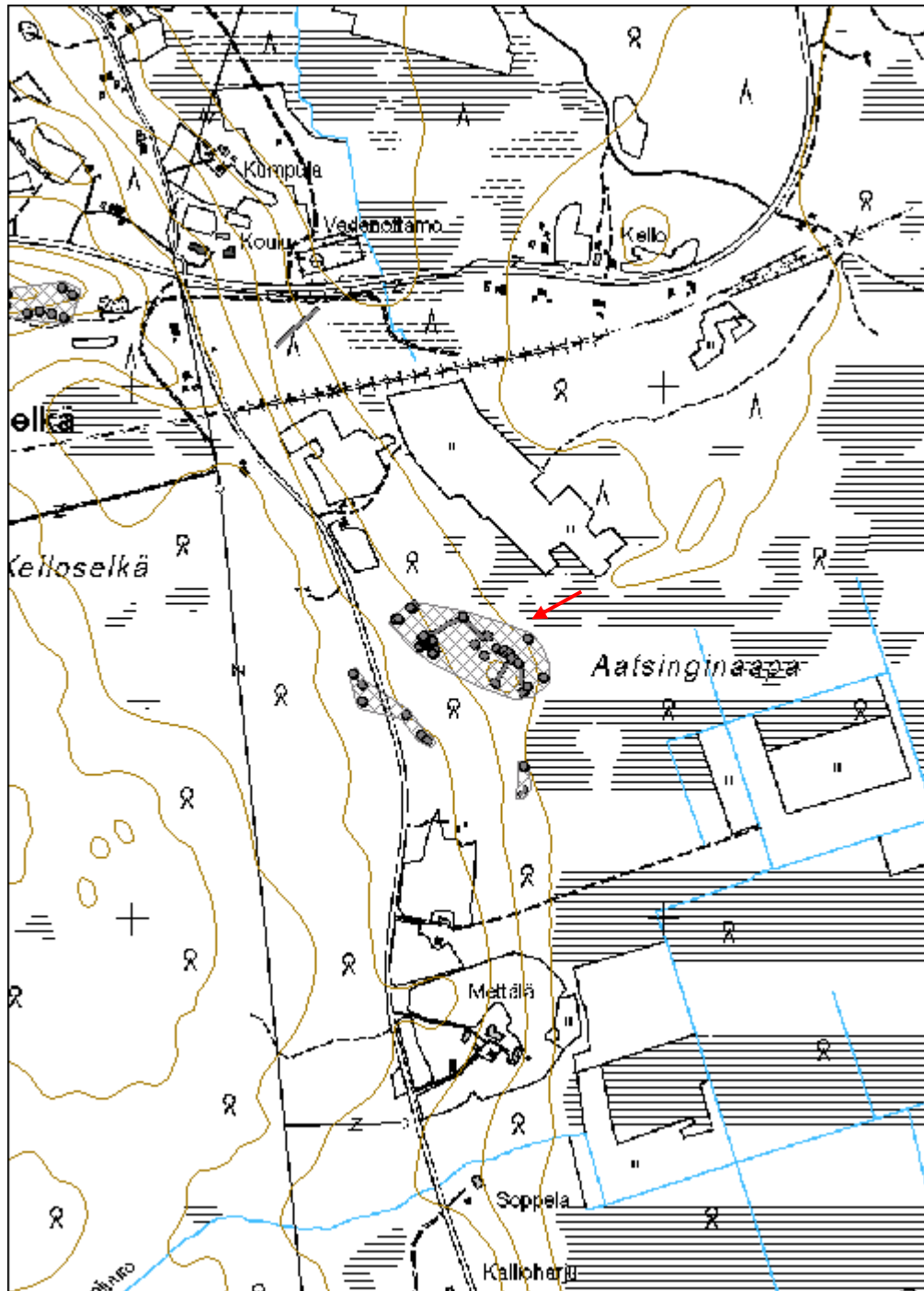
Selitys:	suojelu: Selitys:
-----------------	------------------------------------

Ympäristön suojelu:	0 Ei määritelty
Selitys:	

**Kelloselkä 3 taisteluhauta 1 ja siihen liittyviä pesäkkeitä, kuva haudan luoteispäästä itäkaakkoon.
Kuva: J. Puikko.**

Kohdetyyppi:	5 Puolustusvarustukset	Copyright:	© Metsähallitus 2008 © Maanmittauslaitos 1/MML/08
Koordinaatit:	X 7427504, Y 3583632, Z 195	Mittakaava:	1:10000

Kelloselkä 6 kenttälainnoite jäännös	MH-tunnus: 151775
---	------------------------------

Kohdetyyppi:	5 Puolustusvarustukset	Haltija:	191 Metsätalous Itä-Lappi
Ajoitus:	7119 Toinen maailmansota	Ylläpitäjä:	191 Metsätalous Itä-Lappi
Rakentamisvuosi:		Kunta:	732 Salla
Lukumäärä:	13		

Koordinaattiselitys:	Keskikoordinaatti	Geometria tuotettu:	4 Gps-mittaus, korjaamaton
Koordinaatit:	X 7428167, Y 3582768, Z 224	Löydöt:	

Taustatiedot

John Lagerstedt on kartoittanut Kelloselän alueelta yksityismaalta Salpalinjaan liittyviä rakennelmia Salpalinja-inventoinnissa v. 2010 (mj-tunnus 1000018001, Kelloselkä).

Ympäristön kuvaus

Kohde sijaitsee Kelloselässä, kylän läpi kulkevan maantien eteläpuolella 70 m etäisyydellä, tien vieressä olevan jyrkän kivisen harjanteen etelärinteellä. Kasvillisuus on mäntyvaltaista kuivahkoa kangasta, jossa kasvaa varttunutta kasvatusmetsää. Alue kuuluu Kelloselän osayleiskaava-alueeseen.

Kohteen kuvaus

Kohteessa on toisen maailmansodan aikaisia kenttälainnoitteita; 9 erikokoista korsua, 3 poteroa tai muuta pesäkettä ja yhdyshauta. Rakennelmat sijoittuvat harjanteen päälle, etelärinteeseen ja rinteen juurelle 250 m pituiselle ja 60 m leveälle itä-länsisuuntaiselle alueelle. Rakennelmia on lisää yksityismaanpuolella idässä ja lännessä. Osaa korsuista on kaiveltu.

Alla olevat mitat ovat sisämittoja.

korsu 1: X=7428157, Y=3582755; mitat 5,3 x 4,2 x 1,2 m, muoto suorakaide, alarinteen puolella etelässä kulkuaukko ja käytävänpatkä. Ympäriällä 1,5-2 m leveä maavalli.

korsu 2: X=7428152, Y=3582762; mitat 9,7 x 6 x 1,7 m, muoto suorakaide. Ympäriällä olevan vallin leveys vaihtelee 4-8 m välillä.

korsu 3: X=7428138, Y=3582802; mitat 4,6 x 3 x 1,2 m, ympärillä lounaispäätyä lukuun ottamatta 2 m leveä valli. Kulkuaukko lounaispuolella.

korsu 4: X=7428130, Y=3582871; mitat 6 x 3,5 x 1,2 m, muoto suorakaide.

Kulkuaukko etelälounaisnurkalla eteläkaakkoon päin.

korsu 5: X=7428173, Y=3582887; mitat 12,2 x 8,3 x 2 m, muoto suorakaide, ympärillä 4-8 m leveä maavalli.

korsu 6: X=7428186, Y=3582867; mitat 5 x 5,8 x 1,5 m, ympärillä 3 m leveä maavalli, muoto suorakaide.

korsu 7: X=7428162, Y=3582689; mitat 11,7 x 7,4 x 1,1 m, muoto suorakaide. Kulkuaukko luoteisseinän keskellä, käytävä lähtee kiertämään korsun seinämän viertä lounaaseen.

korsu 8: X=7428202, Y=3582647; mitat 11,8 x 8 x 1,5 m, ympärillä 4 m leveä valli, muoto suorakaide. Kulkuaukko länsiluoteisnurkalla, ja pohjoiskoillisnurkalta lähtee yhdyshauta, joka johtaa potero 3:lle.

korsu 9: X=7428137, Y=3582848; mitat 2,7 x 2,3 x 1,3 m, muoto suorakaide, ympärillä 1-1,5 m leveä maavalli. Kulkuaukko etelään päin. Seinärakenteissa näkyy ladottuja kiviä. Kyseessä voi olla myös ampumapesäke.

potero 1: X=7428142, Y=3582825; mitat 2,5 x 2,5 x 0,5 m, muoto neliö. Kyseessä voi olla myös ampumapesäke tai muu rakennelma.

potero 2: X=7428174, Y=3582763; mitat 2 x 2 x 0,3 m, muoto epämääräinen neliömäinen, tehty kivikkoon.

potero 3: X=7428187, Y=3582653; sijaitsee korsu 8:an johtavan yhdyshaudan päässä. Mitat 2 x 2 m, täytetty korjuujätteellä.

yhdyshauta: X=7428199, Y=3582662; Yhdyshauta lähtee korsu 8:n pohjoiskoillisnurkalta ja kaartaa korsun päädyn sivua pitkin korsun kaakkoispuolella olevan potero 3:n luo. Yhdyshauta on n. 20 m pitkä, 1-1,5 m leveä, ja 1 m syvä. Sen ympärillä on 2 m leveä maavalli.

Kohteen rajaus

Kohde rajattiin maanpinnalle näkyvien rakenteiden perusteella. Kohde jatkuu idässä ja lännessä yksityismaan puolelle.

Tulkinta

Kyseessä on Salpalinjaan liittyviä toisen maailmansodan aikaisia kenttälinnoitteita. Kelloselässä on ollut taisteluita talvisodan aikana.

Tarkastukset

Tila: 3 Toteutettu
2012

Laji: 6 Suojeluarvojen tarkastus

Tarkastusvuosi:

Tarkastuspvm: 30.7.2012 Tarkastaja: S. Tolonen

Kuvaus: KMO kulttuuriperintöinventointi Salla

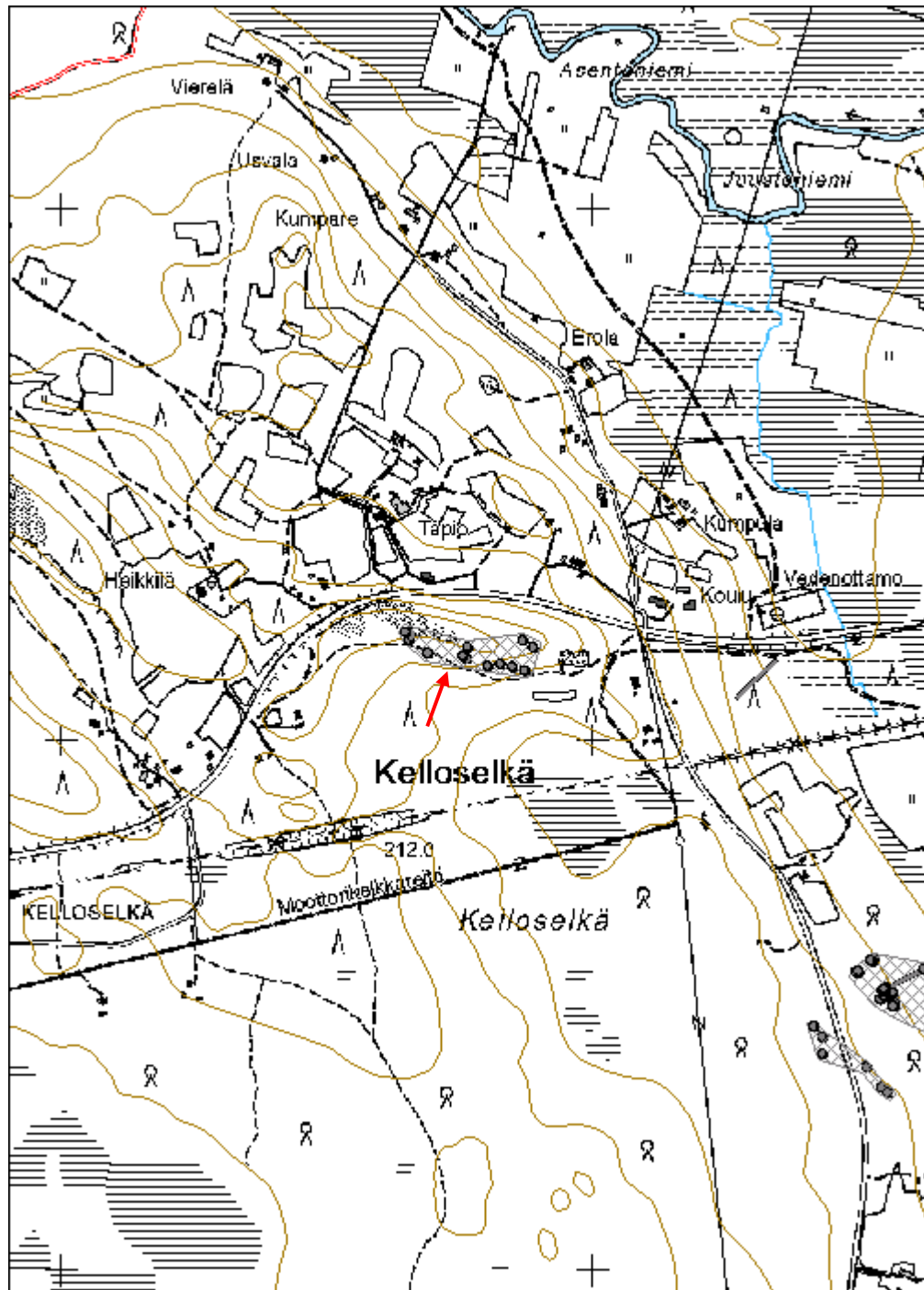
Viranomais- rekisterinro:		Kunto:	2 Kesinkertainen
Arvotus:	8 Muu suojeluarvo	Olotila:	2 Ei käytössä
Selitys:		Kohteen suojaus:	9 Muu suojeluarvo
		Selitys:	

Ympäristön suojaus:	0 Ei määritelty
Selitys:	

Kelloselkä 6 korsi 5 länteen. Kuva: J. Puikko.

Kohdetyyppi:	5 Puolustusvarustukset	Copyright:	© Metsähallitus 2008 © Maanmittauslaitos 1/MML/08
Koordinaatit:	X 7428167, Y 3582768, Z 224	Mittakaava:	1:10000

Aatsinginvaara 2 kenttälainnoite jäännös	MH-tunnus: 151890
---	------------------------------

Kohdetyyppi:	5 Puolustusvarustukset	Haltija:	191 Metsätalous Itä-Lappi
Ajoitus:	7119 Toinen maailmansota	Ylläpitäjä:	191 Metsätalous Itä-Lappi
Rakentamisvuosi:		Kunta:	732 Salla
Lukumäärä:	62		

Koordinaattiselitys:	Keskikoordinaatti	Geometria tuotettu:	4 Gps-mittaus, korjaamaton
Koordinaatit:	X 7424623, Y 3587021, Z 337	Löydöt:	

Taustatiedot

Kohde on merkitty Metsähallituksen Sutigis-järjestelmään.

Ympäristön kuvaus

Kohde sijaitsee Aatsinginvaaran laen pohjoispäässä. Vaaran rinne on alempaa melko jyrkkä, ja kohteen alueella tasaisempi. Rinteen juurella pohjoiskoillisessa on Aatsinginvaaran ja pohjoisemman Kolvivaaran välinen sola, jonka läpi kulkee metsätie 550 m etäisyydellä. Alueella kasvillisuus on mäntyvaltaista kuivahkoa kangasta, jossa kasvaa nuorta kasvatusmetsää. Maaperä on kivistä.

Kohteen kuvaus

Kohteessa on toisen maailmansodan aikaisia kenttälainnoitteita - 62 poteroa. Poterot on tehty joko kasaamalla kivistä niiden ympärille tai torjuntasuuntaan 0,5-1 m leveä valli, tai raivaamalla ne luonnonkivikkoon. Osassa valli ympäröi koko poteroa, osassa on valli ainoastaan torjuntasuunnan puolella. Osa poteroista on sammaleen peittämiä, osa erottuu selvemmin. Poterot sijoittuvat n. 200 m x 200 m kokoiselle alueelle, keskittyen alueen reunoille.

Alla olevat poteroitten mitat ovat kuopasta otettuja sisämittoja, ja korkeus on mitattu kuopan pohjalta vallin päälle.

potero 1: X=7424689, Y=3587054; muoto suorakaide, mitat 2,4 x 1,1 x 0,45 m.

potero 2: X=7424684, Y=3587050; muoto suorakaide, mitat 1,1 x 1,6 x 0,4 m.

potero 3: X=7424681, Y=3587043; muoto suorakaide, mitat 2,3 x 1,6 x 0,3 m.

potero 4: X=7424697, Y=3587048; muoto kolmio, mitat 1,3 x 1,4 x 1 m.

potero 5: X=7424699, Y=3587043; pitkänmallinen, mitat 0,6 x 1,4 x 0,4 m.

potero 6: X=7424700, Y=3587023; muoto suorakaide, mitat 1,5 x 0,6 x 0,6 m.

potero 7: X=7424703, Y=3587021; muoto suorakaide, mitat 1,2 x 1,5 x 0,5 m.

potero 8: X=7424714, Y=3587023; muoto suorakaide, mitat 0,9 x 1,4 x 0,3 m.

potero 9: X=7424719, Y=3587027; muoto suorakaide, mitat 1,5 x 1 x 0,4 m.

potero 10: X=7424693, Y=3587017; muoto suorakaide, yhdellä sivulla siirtolohkare, mitat 1,5 x 1,2 x 0,4 m.

potero 11: X=7424671, Y=3587090; muoto soikea, mitat 1,3 x 1,1 x 0,85 m. Valli puuttuu pohjoisluoteispuolelta.

potero 12: X=7424673, Y=3587094; muoto pyöreähkö, mitat 1,5 x 1,3 x 0,5 m. Valli puuttuu pohjoisluoteispuolelta.

potero 13: X=7424679, Y=3587085; muoto puoliympyrä, yhdellä seinällä luonnonkivikkoa. Mitat 2,4 x 1,9 x 0,4 m.

potero 14: X=7424651, Y=3587090; muoto soikeahko, mitat 1 x 1,1 x 0,6 m.

potero 15: X=7424591, Y=3587116; muoto soikea, mitat 2,5 x 1,6 x 0,9 m.

potero 16: X=7424594, Y=3587117; muoto pyöreä, mitat 1,2 x 1 x 0,5 m.

potero 17: X=7424709, Y=3586946; muoto pyöreä, mitat 1,5 x 1,6 x 0,5 m.

potero 18: X=7424686, Y=3586930; muoto suorakaide, mitat 1,9 x 1,4 x 0,5 m.

potero 19: X=7424648, Y=3586931; muoto pyöreä, mitat 1,6 x 1,7 x 0,6 m.

potero 20: X=7424657, Y=3586925; muoto soikea, mitat 2,4 x 1 x 0,4 m.

potero 21: X=7424642, Y=3586936; muoto soikea, mitat 1,5 x 0,9 x 1 m.

potero 22: X=7424636, Y=3586948; muoto soikea, mitat 1,6 x 1 x 1 m.

potero 23: X=7424634, Y=3586956; muoto soikea, mitat 1,6 x 1,2 x 0,7 m.

potero 24: X=7424628, Y=3586960; muoto soikea, mitat 1,4 x 1 x 0,7 m.

potero 25: X=7424624, Y=3586964; muoto soikea, mitat 2 x 1,2 x 0,8 m.

potero 26: X=7424618, Y=3586965; muoto soikea, 1,5 x 0,85 x 1 m.

potero 27: X=7424601, Y=3586973; muoto suorakaide, 1 x 1,3 x 0,6 m.

potero 28: X=7424601, Y=3586979; muoto suorakaide, mitat 1,5 x 1 x 0,7 m.

- potero 29: X=7424621, Y=3587019; muoto suorakaide, mitat 1,7 x 0,85 x 0,4 m.
- potero 30: X=7424622, Y=3587018; muoto suorakaide, mitat 1,7 x 1 x 0,5 m.
- potero 31: X=7424621, Y=3587017; pitkänmallinen, mitat 1,4 x 0,4 x 0,4 m.
- potero 32: X=7424627, Y=3587018; muoto suorakaide, mitat 1,6 x 0,65 x 0,5 m.
- potero 33: X=7424625, Y=3587024; muoto pyöreä, mitat 1,3 x 1,3 x 1 m.
- potero 34: X=7424620, Y=3587027; muoto suorakaide, mitat 1,5 x 1 x 0,5 m.
- potero 35: X=7424618, Y=3587034; muoto suorakaide, mitat 1 x 1,4 x 1 m.
- potero 36: X=7424627, Y=3587049; muoto pyöreä, mitat 1,3 x 0,9 x 0,3 m.
- potero 37: X=7424616, Y=3587071; muoto suorakaide, mitat 1,5 x 0,9 x 0,4 m.
- potero 38: X=7424612, Y=3587074; muoto pyöreä, mitat 1,2 x 1,1 x 0,8 m.
- potero 39: X=7424610, Y=3587074; muoto suorakaide, mitat 1,5 x 0,7 x 0,4 m.
- potero 40: X=7424617, Y=3587078; muoto pyöreä, mitat 1,7 x 1,6 x 1 m.
- potero 41: X=7424587, Y=3587070; muoto soikea, mitat 1,4 x 0,8 x 0,4 m.
- potero 42: X=7424581, Y=3587066; muoto suorakaide, mitat 1,7 x 1,1 x 0,7 m.
- potero 43: X=7424580, Y=3587060; muoto suorakaide, mitat 1,7 x 1,1 x 0,8 m.
- potero 44: X=7424582, Y=3587050; muoto suorakaide, mitat 1,7 x 1,5 x 0,7 m, yksi pyöröhirsikerta reunoilla.
- potero 45: X=7424580, Y=3587052; pitkänmallinen, mitat 1,7 x 0,5 x 0,5 m.
- potero 46: X=7424575, Y=3587047; muoto suorakaide, mitat 1,1 x 0,8 x 0,5 m.
- potero 47: X=7424572, Y=3587046; muoto soikea, mitat 1,3 x 1,8 x 0,6 m.
- potero 48: X=7424566, Y=3587038; mitat 1,6 x 0,8 x 0,5 m, väliseinän takana potero 49.
- potero 49: X=7424568, Y=3587037; muoto puoliympyrä, mitat 2,4 x 2,4 m.
- potero 50: X=7424527, Y=3587062; muoto suorakaide, mitat 1,2 x 1,7 x 0,4 m.
- potero 51: X=7424530, Y=3587052; muoto suorakaide, mitat 1,5 x 1,3 x 0,5 m.
- potero 52: X=7424534, Y=3587048; muoto suorakaide, mitat 1,1 x 0,7 x 0,4 m.

potero 53: X=7424547, Y=3587042; muoto suorakaide, mitat 1,4 x 0,7 x 0,5 m.

potero 54: X=7424531, Y=3587071; muoto suorakaide, mitat 2,4 x 1,2 x 0,8 m.

potero 55: X=7424538, Y=3587071; muoto suorakaide, mitat 1,6 x 1,3 x 1 m.

potero 56: X=7424548, Y=3587073; muoto suorakaide, mitat 1,4 x 0,8 x 0,4 m.

potero 57: X=7424556, Y=3587076; muoto suorakaide, mitat 1,2 x 1,5 x 0,7 m.

potero 58: X=7424574, Y=3587081; muoto pyöreä, mitat 0,7 x 0,9 x 0,5 m.

potero 59: X=7424575, Y=3587085; muoto pyöreä, mitat 1,3 x 1,3 x 0,6 m.

potero 60: X=7424582, Y=3587094; pitkänmallinen, mitat 1,7 x 1 x 1 m.

potero 61: X=7424671, Y=3586983; muoto suorakaide, mitat 0,8 x 0,7 x 0,4 m.

potero 62: X=7424656, Y=3586982; muoto neliö, mitat 2,4 x 2,3 x 1 m.

Kohteen rajaus

Kohde rajattiin maanpinnalle näkyvien rakenteiden perusteella.

Tulkinta

Kohteessa on toisen maailmansodan aikaisia poteroita. Vastaavanlaisia rakenteita on myös pohjoisessa Kolvivaaralla.

Tarkastukset

Tila: 3 Toteutettu
2012

Laji: 6 Suojeluarvojen tarkastus

Tarkastusvuosi:

Tarkastuspvm: 31.7.2012 Tarkastaja: S. Tolonen

Kuvaus: KMO kulttuuriperintöinventointi Salla

**Viranomais-
rekisterinro:**

Kunto: 2 Keskinertainen

Arvotus:

8 Muu suojeluarvo

Olotila: 2 Ei käytössä

**Kohteen
suojaus:** 9 Muu suojeluarvo

Selitys:

Selitys:

**Ympäristön
suojaus:**

0 Ei määritelty

Selitys:

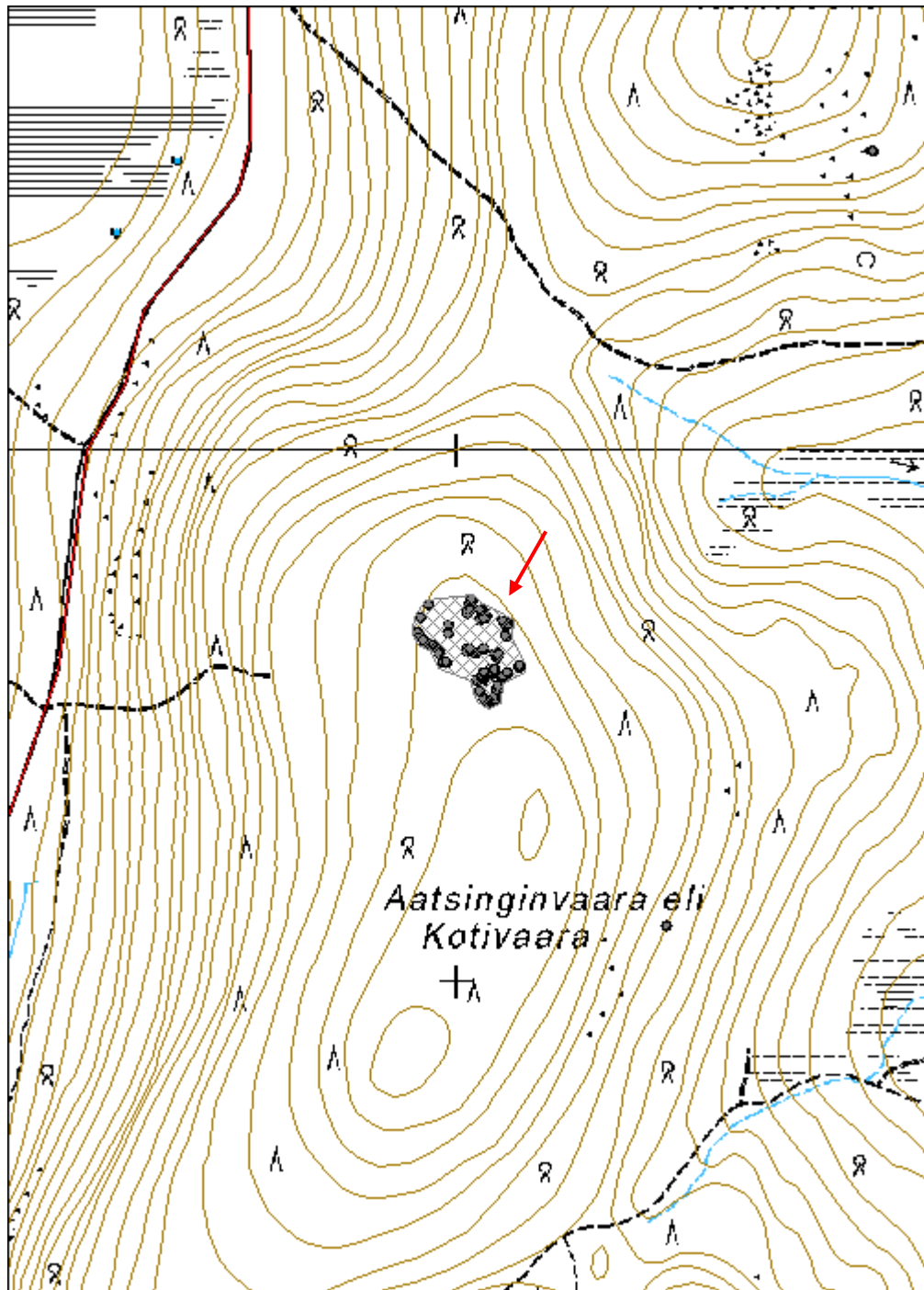

Aatsinginvaara 2 potero 1 luoteeseen. Kuva: J. Puikko.

Aatsinginvaara 2 potero 17 länsilounaaseen. Kuva: J. Puikko.

Kohdetyyppi:	5 Puolustusvarustukset	Copyright:	© Metsähallitus 2008 © Maanmittauslaitos 1/MML/08
Koordinaatit:	X 7424623, Y 3587021, Z 337	Mittakaava:	1:10000

Halmeaho 2 kenttälainne jäännös	MH-tunnus: 151955
--	------------------------------

Kohdetyyppi:	5 Puolustusvarustukset	Haltija:	191 Metsätalous Itä-Lappi
Ajoitus:	7119 Toinen maailmansota	Ylläpitäjä:	191 Metsätalous Itä-Lappi
Rakentamisvuosi:		Kunta:	732 Salla
Lukumäärä:	41		

Koordinaattiselitys:	Keskikoordinaatti	Geometria tuotettu:	4 Gps-mittaus, korjaamaton
Koordinaatit:	X 7435651, Y 3590272, Z 187	Löydöt:	

Taustatiedot

Kohde löytyi ilman ennakkotietoja.

Ympäristön kuvaus

Kohde sijaitsee rajavyöhykkeellä Kuolajoen lounaispuolella, Halmeahon koillispuolella olevalla kankaalla. Kohteen länsipuolelta kulkee etelä-pohjoissuuntainen metsätie, josta risteää tie koilliseen päin kohteen itäosaan, kohteen vieressä olevalle maatilalla jäännökselle. Kasvillisuus on mäntyvaltaista kuivahkoa kangasta, jossa kasvaa varttunutta kasvatusmetsää. Maasto on loivasti kumpuilevaa ja hiekkapohjaista.

Kohteen kuvaus

Kohteessa on toisen maailmansodan aikaisia kenttälainnoitteita; 30 korsua, 2 pienempää pesäkettä ja 9 poteroa. Korsiiksi nimettiin suuremmat suorakaiteen tai neliön muotoiset hirsirunkoiset rakennelmat, poteroiksi pienemmät kuopat, ja pesäkkeiksi (mahdollisesti ampumapesäkkeitä) pari epäselvää tapausta. Osa korsiista voi olla todellisuudessa ampumapesäkkeitä.

Rakenteet sijoittuvat n. 350 x 190 m kokoiselle itä-länsisuuntaiselle alueelle. Korsut 22 ja 23 sijaitsevat alueen länsipuolella kulkevan tien länsipuolella, muut rakenteet ovat tien itäpuolisella kankaalla. Osa korsiista on kaivettu myöhemmin.

Alla olevat mitat ovat sisämittoja. Korsiissa on ympärillä lisäksi 2-3 m leveä maavalli.

korsu 1: X=7435723, Y=3590357; mitat 3,3 x 2,7 m. Kaivettu hiekkatormään. Pohjoispäässä oviaukko. Pyöröhirsirunkoinen, salvokset tehty sahalla, samoin hirsien päät on katkaistu sahalla. Katossa lautaa ja tuohtia. Kyseessä voi olla myös asuinpaikkaan liittyvä kellari, mutta toisaalta myös muista korsiista löytyi tuohtia ja hirsirakenteita.

korsu 2: X=7435700, Y=3590304; muoto suorakaide, mitat 3,5 x 2,6 x 1,1 m, lisäksi luoteisnurkalla pohjoissivulla 2,3 m pitkä ja 2 m leveä osa, jossa kulkuaukko. Pyöröhirsirakenteinen runko, katossa ollut tuohta.

korsu 3: X=7435713, Y=3590291; mitat 4,6 x 1,8 x 0,9 m, muoto suorakaide. Kulkuaukko pohjoiskoilliseen päin.

korsu 4: X=7435723, Y=3590288; muoto neliö, mitat 2,7 x 2,5 x 1 m, kulkuaukko etelään päin. Korsusta kaivettu tyhjiä suuvesipulloja (mm. Illodin), joita on asetettu korsun viereen kannon päälle. Suuvettä on korkean alkoholipitoisuutensa takia voitu käyttää myös mm. haavanpuhdistukseen ja viinan korvikkeena.

korsu 5: X=7435727, Y=3590286; mitat 4,7 x 3,1 x 1 m, muoto suorakaide, kulkuaukko itäkoilliseen.

korsu 6: X=7435729, Y=3590277; mitat 3 x 3 x 0,7 m, muoto neliö, kulkuaukko itään päin kaakkoisnurkalta, ajettu osittain yli.

korsu 7: X=7435744, Y=3590281; muoto suorakaide, mitat 3,4 x 4 x 1,3 m, lisäksi kaakkoisnurkalla eteläseinällä 1,9 m pitkä, 2,1 m leveä osa, joka on luultavasti osa kulkuaukkoa.

korsu 8: X=7435732, Y=3590267; mitat 2,8 x 2,7 x 1 m, muoto neliö, etelänurkalta kaakkoon päin lähtee käytävä.

korsu 9: X=7435739, Y=3590250; mitat 3,5 x 2,6 x 0,5 m, muoto suorakaide.

korsu 10: X=7435733, Y=3590239; mitat 3,5 x 2,7 x 0,7 m, muoto suorakaide, kulkuaukko etelänurkalla lounaaseen.

korsu 11: X=7435728, Y=3590216; mitat 4,6 x 3,6 x 1,3 m, muoto suorakaide, kulkuaukko koilliseen.

korsu 12: X=7435720, Y=3590191; mitat 4,3 x 3 x 1,6 m, muoto suorakaide, kulkuaukko länsiluoteeseen.

korsu 13: X=7435695, Y=3590130; pituus 6,1 m ja ainakin 3,4 m leveä, länsiseinä tuhoutunut tienrakennuksen yhteydessä, syvyys 1,3 m, muoto suorakaide.

korsu 14: X=7435692, Y=3590181; mitat 3 x 2,1 x 0,7 m, muoto suorakaide, itäpuolelta lähtee etelään kaartava käytävä.

korsu 15: X=7435719, Y=3590371; Korsu on L-kirjaimen muotoinen niin, että lyhyempi sakara on itään päin. Korsu 6 m pitkä, leveimmillään 3,5 m leveä ja 1 m syvä. Seinissä näkyy hirsirakenteita. Länsisivulla on mahdollinen oviaukko. Korsua on käytetty myöhemmin tunkiona.

korsu 16: X=7435683, Y=3590223; mitat 1,9 x 2,5 x 0,5 m, muoto suorakaide, ajettu metsäkoneella päältä.

korsu 17: X=7435705, Y=3590231; mitat 1,9 x 2,3 x 1,4 m, muoto suorakaide.

korsu 18: X=7435689, Y=3590260; mitat 3,2 x 3,1 x 1,7 m, muoto suorakaide, lounaispäästä lähtee etelään kaartava käytävä.

korsu 19: X=7435686, Y=3590274; 3 x 3,3 x 1,2 m, muoto suorakaide, korsusta lähtee käytävä kaakkoon päin.

korsu 20: X=7435678, Y=3590293; mitat 2,3 x 2,4 x 1,3 m, muoto suorakaide.

korsu 21: X=7435640, Y=3590258; mitat 4,1 x 3,3 x 1,2 m, muoto suorakaide, käytävä etelään päin.

korsu 22: X=7435610, Y=3590198; mitat 4,2 x 7 x 1,3 m, muoto suorakaide.

korsu 23: X=7435721, Y=3590110; mitat 4,2 x 6 x 0,7 m, muoto suorakaide.

korsu 24: X=7435610, Y=3590198; mitat 3,1 x 3,4 x 1,3 m, muoto suorakaide, kulkuaukko koillispuolella.

korsu 25: X=7435630, Y=3590282; mitat 2,4 x 2,9 x 1,3 m, muoto suorakaide, kulkuaukko koillisnurkalla itään päin.

korsu 26: X=7435609, Y=3590272; mitat 3 x 3,5 x 1,1 m, muoto suorakaide, kulkuaukko koillisnurkalla.

korsu 27: X=7435580, Y=3590294; mitat 2,3 x 2,3 x 0,7 m, muoto neliö, kulkuaukko länsiluoteeseen.

korsu 28: X=7435570, Y=3590303; mitat 3,3 x 2,7 x 0,9 m, muoto suorakaide, korsun yli ajettu metsäkoneella.

korsu 29: X=7435560, Y=3590213; mitat 3,7 x 3,4 x 1,2 m, muoto suorakaide.

korsu 30: X=7435572, Y=3590213; mitat 3,7 x 4,3 x 0,6 m, muoto suorakaide, kulkuaukko itään päin.

pesäke 1: X=7435731, Y=3590449; mitat 3,2 x 3,2 x 1 m, muoto neliö. Reunoilla on vallimaisena erottuva hirsikehikko. Pesäke on kaivettu kosteaan joenrantaan. Kyseessä voi olla myös korsu.

pesäke 2: X=7435645, Y=3590275; mitat 1,8 x 1,8 x 0,4 m, muoto kulmikas, kyseessä voi olla myös potero.

potero 1: X=7435718, Y=3590382; täytetty korjuujätteellä, poteron halkaisija arviolta 2 m. Kuopasta länteen päin lähtee 3,6 m pitkä, 1 m leveä ja 0,7 m syvä käytävä. Potero tai pesäke on kaivettu jyrkkään rinteeseen.

potero 2: X=7435730, Y=3590406; mitat 1,3 x 1,5 x 0,4 m, muoto neliö, ajoura kulkee päältä.

potero 3: X=7435722, Y=3590413; muoto pyöreä, halkaisija 0,5 m, syvyys 0,5 m, ajoura kulkee päältä.

potero 4: X=7435709, Y=3590378; pisanamuotoinen, mitat 1,2 x 0,8 x 0,4 m.

potero 5: X=7435709, Y=3590380; pisanamuotoinen, mitat 1,5 x 0,7 x 0,4 m.

potero 6: X=7435692, Y=3590193; mitat 2 x 1,2 x 0,5 m.

potero 7: X=7435668, Y=3590233; 2,1 x 1,4 x 0,8 m, muoto epämääräinen, poteron päältä on ajettu metsäkoneella.

potero 8 ja 9: X=7435587, Y=3590277; kyseessä joko kaksi vierekkäistä poteroa tai romahtanut korsu. Kuoppien mitat 1,8 x 0,6 x 0,4 m ja 1,8 x 0,5 x 0,4 m.

Kohteen rajaus

Kohde rajattiin maanpinnalle näkyvien rakenteiden perusteella.

Tulkinta

Kohteessa on toisen maailmansodan aikaisia kenttälinoitteita.

Tarkastukset

Tila: 3 Toteutettu Laji: 6 Suojeluarvojen tarkastus Tarkastusvuosi: 2012
Tarkastuspvm: 1.8.2012 Tarkastaja: S. Tolonen
Kuvaus: KMO kulttuuriperintöinventointi Salla

Viranomaisrekisterinro:		Kunto:	2 Keskinertainen
Arvotus:	8 Muu suojeluarvo	Olotila:	2 Ei käytössä
Selitys:		Kohteen suojelu:	9 Muu suojeluarvo
		Selitys:	

Ympäristön suojelu:	0 Ei määritelty
Selitys:	

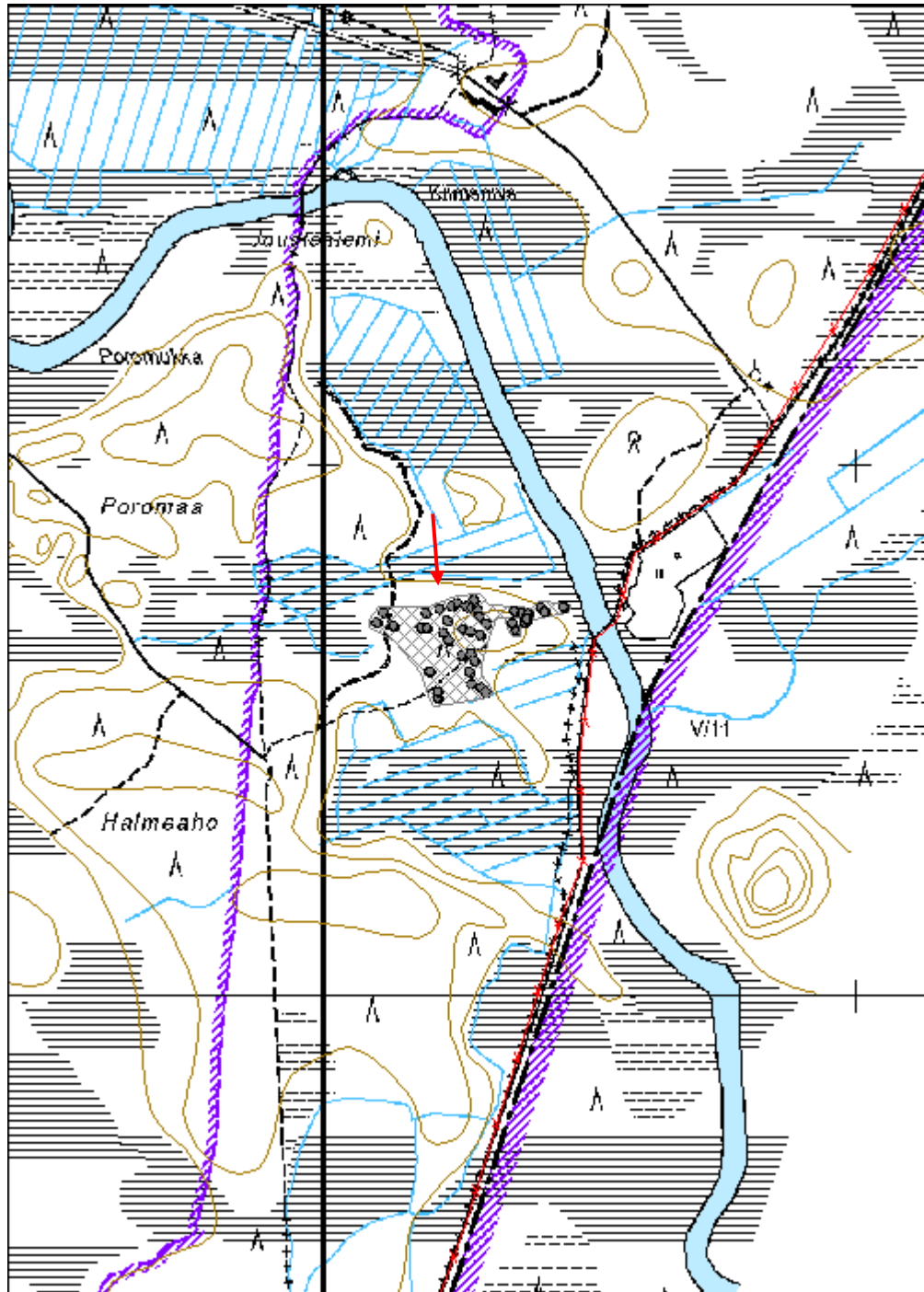

Halmeaho 2 korsu 1. Kuva: J. Puikko.

Halmeaho 2 korsu 2 länteen. Kuva: J. Puikko.

Kohdetyyppi:	5 Puolustusvarustukset	Copyright:	© Metsähallitus 2008 © Maanmittauslaitos 1/MML/08
Koordinaatit:	X 7435651, Y 3590272, Z 187	Mittakaava:	1:10000

Kieroharjut 1 partisaanien uhrien teloituspaikka jäännös	MH-tunnus: 151985
---	------------------------------

Kohdetyyppi:	99 Muu/määrittelemätön	Haltija:	191 Metsätalous Itä-Lappi
Ajoitus:	7119 Toinen maailmansota	Ylläpitäjä:	191 Metsätalous Itä-Lappi
Rakentamisvuosi:		Kunta:	732 Salla
Lukumäärä:	10		

Koordinaattiselitys:	Keskikoordinaatti	Geometria tuotettu:	4 Gps-mittaus, korjaamaton
Koordinaatit:	X 7495863, Y 3607056, Z 350	Löydöt:	

Taustatiedot

Kohteeseen liittyvää tietoa saatiin Sallan sotavainajien etsintäryhmään kuuluvalta Jarkko Sipilalta ja Erkkilän aihetta koskevasta julkaisusta, jonka viite on lisätiedoissa. Kohde on lisäksi merkitty Metsähallituksen Sutigis-järjestelmään.

Ympäristön kuvaus

Kohde sijaitsee Kieroharjujen itäpuolella, Vittoivan luoteisrinteen juurella. Kohteen pohjoispuolella 350 m etäisyydellä on länteen Värriöjokeen laskeva oja. Kasvillisuus rinteessä on kuusivaltaista tuoretta kangasta, jossa kasvaa uudistuskypsää metsää. Vaaran rinteiden länsipuolella on suota. Lähin metsätie kulkee 1,4 km etäisyydellä luoteessa. Alue kuuluu Moukavaaran alueeseen, joka on metsien käsittelyn ulkopuolella.

Kohteen kuvaus

Kohteessa on Seitajärven partisaani-iskussa 7.7.1944 vangittujen Eliisi ja Valtteri Ollilan ja stm Matias Niirasen teloituspaikka sekä neuvostopartisaanien asemapaikka.

Seitajärveläiset sisarukset Eliisi Ollila 17-v ja Valtteri Ollila 16-v. sekä Seitajärvellä vartiossa ollut sotamies Matias Niiranen oltiin aikeissa viedä Neuvostoliittoon. Ennen rajan ylitystä partisaanit kuitenkin leiriytyivät Kieroharjuilla 10.7. ja ampuivat vangit. Valtteri Ollila teloitettiin kauempana Eliisi Ollilasta ja Matias Niirasesta, näköetäisyyden ulkopuolella. (Erkkilä 2011.)

Kalaretkellä ollut Ville Aska löysi Eliisi Ollilan ja Matias Niirasen jäännökset v. 1963. Sallan sotavainajien etsintäryhmä (nykyinen Lapin Sotavainajien muiston vaalimisyhdistys ry) löysi Valtteri Ollilan jäännökset poliisin avustuksella v. 2005 pitkällisten etsintöjen jälkeen. Samoissa tutkimuksissa paikannettiin myös Eliisin ja Matiaksen teloituspaikka ja löydettiin partisaanien varustukset. (Erkkilä 2011.)

Eliisi Ollilan ja Matias Niirasen teloitus- ja hautapaikat sijaitsevat eräänlaisen niemen päässä suolle laskevan rinteiden juurella. Paikalla erottuu pohjoisempana 10 m x 10 m kokoinen rinteeseen kaivettu alue, jonka eteläpuolella 15 m etäisyydellä on kaksi muuta vierekkäistä kuoppaa. Jarkko Sipilän mukaan poliisiraportissa oli

kerrottu Eliisi Ollilan ja Matias Niirasen jäännösten löytyneen 7 m etäisyydellä toisistaan.

Valtteri Ollilan teloituspaiikka sijaitsee näistä 115 m etäisyydellä koillisessa vaaran rinteessä. Kohta on melko tasainen, ja se viettää loivasti luoteeseen. Paikalla erottuu 20 m x 10 m kokoinen alue, josta on poistettu humuskerros.

Partisaanien asemapaikka sijaitsee Valtterin teloituspaiikasta 50 m etelään, Eliisin ja Matiaksen teloituspaiikasta 80 m itään. Loivaan rinteeseen puiden suojaan on tehty kuusi muutamasta kivistä koostuu vallirakennelmaa. Rakennelmat nimettiin tässä poteroiksi 1-6. Ne sijoittuvat 40 m x 30 m kokoiselle alueelle. Rakenteet on kuvattu alla.

Valtteri Ollilan teloituspaiikka: X=7495901, Y=3607047

Eliisi Ollilan ja stm Matias Niirasen teloituspaiikka: X=7495833, Y=3606956

kaksi kuoppaa: X=7495816, Y=3606951

potero 1: X=7495848, Y=3607074; muutama kivi laitettu suojaksi länsiluoteen puolelle, kivivallin takana painauma, jonka mitat 1,6 x 0,5 x 0,1 m.

potero 2: X=7495852, Y=3607076; kuopan mitat 1,6 x 0,3 x 0,2 m, muoto pitkänmallinen, luoteispuolella matala valli.

potero 3: X=7495842, Y=3607067; kuopan mitat 1,5 x 0,6 x 0,3 m, länsiluoteen puolella kivivalli.

potero 4: X=7495833, Y=3607045; koostuu 2 m leveästä vallista, torjuntasuunta länteen-länsiluoteeseen.

potero 5: X=7495822, Y=3607037; kuopan mitat 1 x 0,7 x 0,2m, luoteispuolella kivivalli.

potero 6: X=7495846, Y=3607044; koostuu 2 m pitkästä kivivallista, torjuntasuunta luoteeseen.

Kohteen rajaus

Kohde rajattiin maanpinnalle näkyvien rakenteiden perusteella.

Tulkinta

Kohteessa on neuvostopartisaanien uhrien teloituspaiikka ja partisaanien asemapaikka jatkosodan ajalta.

Lisätietoja

Erkkilä, V. 2011: Viimeinen aamu. Neuvostopartisaanien vaietut jäljet. Otava: Helsinki

Tarkastukset

Tila: 3 Toteutettu

Laji: 6 Suojeluarvojen tarkastus

Tarkastusvuosi:

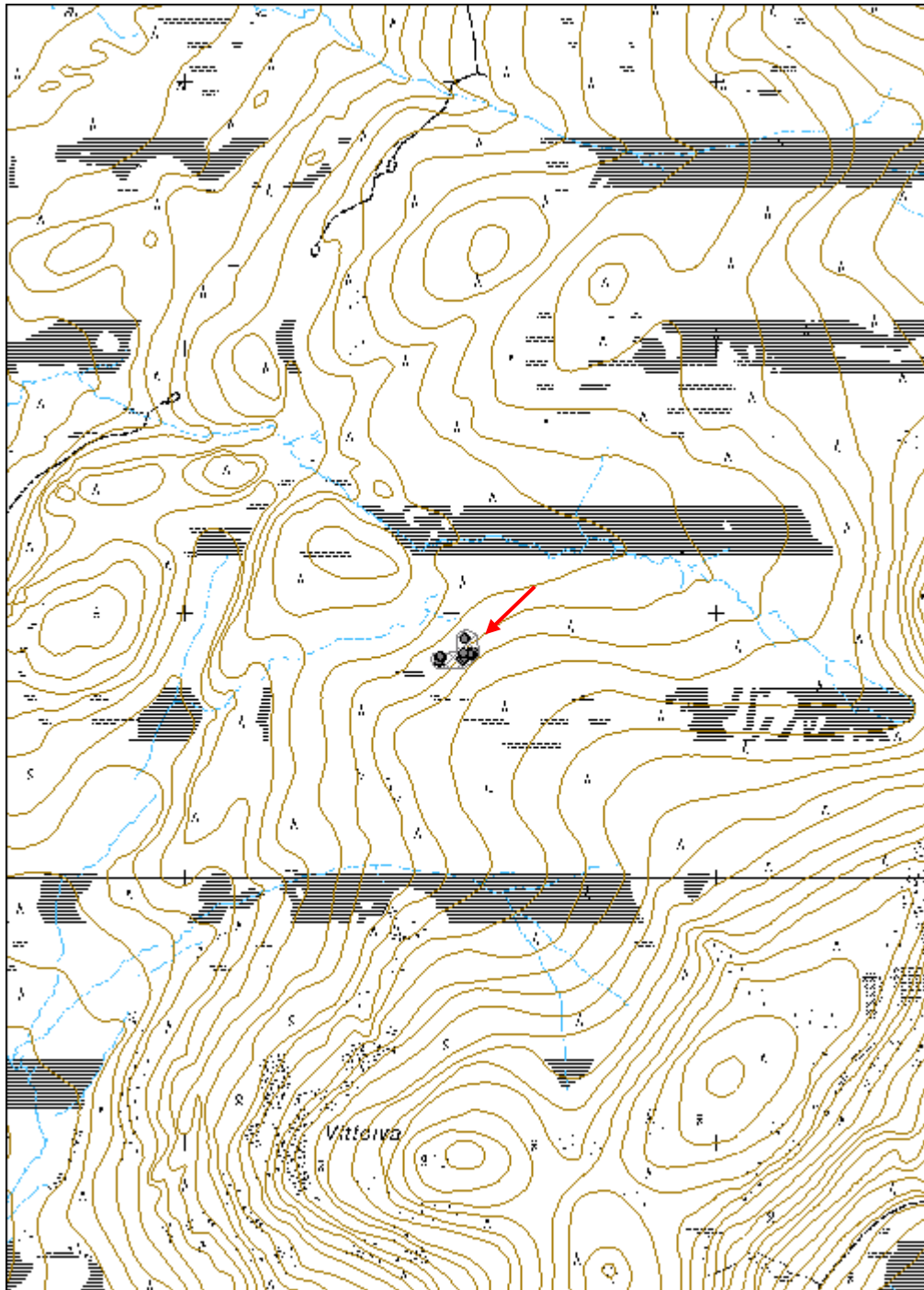
2012
 Tarkastuspvm: 16.8.2012 Tarkastaja: S. Tolonen
 Kuvaus: KMO kulttuuriperintöinventointi Salla

Viranomais- rekisterinro:		Kunto:	2 Kesinkertainen
Arvotus:	8 Muu suojeluarvo	Olotila:	2 Ei käytössä
Selitys:		Kohteen suojaus:	9 Muu suojeluarvo
		Selitys:	
Ympäristön suojaus:	0 Ei määritelty		
Selitys:			

Kierotharjut 1 Eliisi Ollilan ja stm Matias Niirasen teloitus- ja löytöpaikka. Kuva: J. Puikko.

Kohdetyyppi:	99 Muu/määrittelemätön	Copyright:	© Metsähallitus 2008 © Maanmittauslaitos 1/MML/08
Koordinaatit:	X 7495863, Y 3607056, Z 350	Mittakaava:	1:20000

Saukkosuunvaara 2 Karhutunturin kenttävartio jäännös	MH-tunnus: 152059
---	------------------------------

Kohdetyyppi:	5 Puolustusvarustukset	Haltija:	191 Metsätalous Itä-Lappi
Ajoitus:	7119 Toinen maailmansota	Ylläpitäjä:	191 Metsätalous Itä-Lappi
Rakentamisvuosi:		Kunta:	732 Salla
Lukumäärä:	51		

Koordinaattiselitys:	Keskikoordinaatti	Geometria tuotettu:	4 Gps-mittaus, korjaamaton
Koordinaatit:	X 7461376, Y 3596520, Z 224	Löydöt:	

Taustatiedot

Kohde mainitaan Uutelan (2003) rajavartiointia käsittelevässä julkaisussa, ja siitä saatiin lisäksi tietoja Kari Koskenrannalta sekä Sallan sotavainajien etsintäryhmään kuuluvilta Pekka Moilaselta ja Jarkko Sipolalta. Kohde on merkitty Metsähallituksen Sutigis-järjestelmään.

Ympäristön kuvaus

Kohde sijaitsee Saukkosuunvaaran itäpuolella Ala-Naruskajoen länsirannalla, pienen lammen eteläpuolella. Lammen rannalla kohteen pohjoispuolella on kotapaikka, jonne tulee UKK-reitti kohteen pohjoispuolitse. Maasto on rannassa tasaista ja hiekkapohjaista, lounaisosassa alueeseen kuuluu pieni jyrkkärinteinen vaara, jonka etelä- ja länsipuolella on suota. Kasvillisuus on kuivaa ja kuivahkoa kangasta, rannassa koivuvaltaista, tasanteella ja vaaralla mäntyvaltaista. Kehitysluokaltaan puusto on nuorta ja varttunutta kasvatusmetsää.

Kohteen kuvaus

Kohteessa on toisen maailmansodan aikainen Karhutunturin kenttävartion jäännös. Paikalla on 32 erikokoista korsumaista jäännöstä, korsuja yhdistävää yhdyshautaa ja kuusi siihen liittyvää pienempää pesäkettä, yksi poteromainen kuoppa ja kahdeksan muuta kuoppaa sekä kaksi epäselvää kämpän jäännöstä, jotka ovat linnoitteita vanhempia. Lisäksi alueella on saksalaisten lentokenttä. Yhteensä alueen koko on 450 x 230 m koillis-lounaissauntaisesti.

Savukosken rajavartiokomppanian käytössä ollut Karhutunturin vartio perustettiin välirauhan aikana. Se toimi alun perin kahdessa v. 1936 rakennetussa tukkikämpässä. Miehistönä oli n. 10 asevelvollista. Vartio partioi väliä Naruska-Sorsatunturi-Maltiojoki. Karhutunturin kenttävartio luovutettiin jatkosodan aikana saksalaisille joukoille. Kohde oli yksi partisaanien torjuntaan v. 1942 perustetun Erillisosasto Saun kenttävartioista, joita sijaitsi Sallan ja Savukosken alueella yhteensä 20. (Uutela 2003.)

Perustamisen jälkeen paikalle on rakennettu lisää kenttälainnoitteita ja lentokenttä. Jarkko Sipilän ja Pekka Moilasen mukaan rakennustöissä on käytetty myös neuvostoliittolaisia sotavankeja. Kertoman mukaan vankeja on haudattu lammen lähistölle, mutta on epäselvää onko vainajia viety myöhemmin pois.

Rakennelmat sijoittuvat kahteen ryhmään; joen rantaan joen mutkan kohdalle ja alueen lounaisosassa olevan vaaran päälle. Vaaran päällä sijaitsevat korsut 1-11 ja 25-32 sekä potero 1. Korsut ovat erikokoisia ja niistä osa voi olla myös ampumapesäkkeitä. Korsut 12-24, pesäkkeet 1-6, kuopat 1-8, puutavarakasa ja kämpät 1-2 sijaitsevat joen rannassa. Rannassa olevia korsuja ja pesäkkeitä yhdistää yhdyshauta, joka on 1,5-2 m leveä ja 1-1,5 m syvä.

Alueen pohjoisosassa tasaisella alueella on saksalaisten lentokentän jäännös. Paikalle on kertoman mukaan nähty lentokoneen renkaiden jälkiä sodan jälkeen. Kentästä ei ole varsinaisia rakenteita jäljellä, vaan se erottuu kannottomana pohjoiskoillis-etelälounaisuuntaisena 190 x 60 m kokoisena alueena. Ympäröivä alue on hakattu, mistä on merkinä vanhoja kantoja. Lentokentän alueelta puut revittiin juurineen pois, jolloin kantoja ei ole jäänyt jäljelle. Joenrannassa korsujen lähelle on pinottu puutavarakasa, jossa on 3 m pitkiä sahattuja runkoja ja kantoja. Mahdollisesti kannot ovat peräisin lentokentän raivauksesta.

Alla kuvatut mitat ovat sisämittoja.

korsu 1: X=7461344, Y=3596382; muoto suorakaide, mitat 4,5 x 6 x 2 m, ympärillä 2-3 m maavallia. Itäkaakkoisnurkalla 4,8 m pitkä eteläkaakkoon suuntautuva käytävä. Korsun päällä pyöröhirsia katosta.

korsu 2: X=7461300, Y=3596375; muoto suorakaide, mitat 8,3 x 5,6 x 2,5 m, ympärillä 5 m leveä valli. Korsun pohjalla kamiinan kansi ja katon pyöröhirsia. Itäkaakkoisnurkalta lähtee käytävä eteläkaakkoon.

korsu 3: X=7461252, Y=3596390; Korsu kaivettu puolittain maahan, pyöröhirsirunko hyvin säilynyt. Korsun pääosa on mitoiltaan 7,3 x 5,8 m ja sen luoteispäässä on 2,3 x 1,8 m kokoinen eteisosa. Ympärillä on 2-5 m leveä maavalli. Pääosan kaakkoispäässä on maanpinnan tasolla oleva 60 cm leveä aukko. Eteisosasta on jäljellä yhdeksän hirsikertaa. Kokonaan maanpinnan ja vallin yläpuolella olevia hirsikertoja on korsussa kuusi. Eteisen koillisivulla on ulko-ovi, ja luoteispäässä ikkuna. Oviaukko on 1,7 m korkea ja 85 cm leveä ja sitä tukee sivuilla hirsien läpi poratut puutapit. Ikkuna on 55 cm leveä ja 45 cm korkea. Nurkissa on sahatut koirankaulasalvokset ja hirsien päät on sahattu yhtä pitkiksi. Salvosten kohdalta hirsien sivuja on suoristettu. Hirsien välissä tiivisteinä on saksankielistä sanomalehteä. Hirsissä on lisäksi roomalaisia numeroita siirtomerkkeinä. Korsun pohjalla on lyhyen sivun suuntaisesti hirsia, sahalautoja ja ympärillä on kamiinan osia.

korsu 4: X=7461249, Y=3596433; mitat 8,8 x 5,2 x 2 m, muoto suorakaide, pyöröhirsirunkoinen, ympärillä 4-5 m leveä maavalli. Päällä katon hirsia. Kulkuaukko itäkaakkoisnurkalta eteläkaakkoon päin. Toinen epäselvempi mahdollinen kulkuaukko korsun pohjoiskoillisnurkalla pohjoisluoteeseen päin.

korsu 5: X=7461228, Y=3596424; mitat 5,6 x 6,8 x 1,5 m, muoto suorakaide, pyöröhirsirunko, päällä katon hirsyä, oviaukko pohjoisnurkalla koilliseen päin. Ympärillä 4-5 m leveä valli.

korsu 6: X=7461215, Y=3596445; mitat 7,7 x 4,8 x 1,2 m, ympärillä 4 m leveä maavalli, muoto suorakaide, oviaukko luoteisnurkalla pohjoiseen päin.

korsu 7: X=7461204, Y=3596441; mitat 6,2 x 9,1 x 1,4 m, ympärillä 5 m leveä valli, muoto suorakaide, hirsirunkoinen, koillissivun keskellä 2 x 2 m kokoinen eteisisosa tai käytävän pää.

korsu 8: X=7461183, Y=3596428; mitat 4,8 x 5,7 x 1,4 m, ympärillä 5 m leveä valli, muoto suorakaide, hirsirunkoinen, kulkuaukko pohjoiskoillisenurkalla itäkoilliseen päin.

korsu 9: X=7461177, Y=3596470; mitat 5 x 6,1 x 1,5 m, ympärillä 4-5 m leveä valli, hirsirunkoinen, kulkuaukko länsinurkalla, käytävä lähtee lounaaseen ja kääntyy kaakkoon päin.

korsu 10: X=7461225, Y=3596482; mitat 8,1 x 7,7 x 1 m, muoto suorakaide, hirsirunkoinen, lattian keskellä kumpare. Luoteis- ja kaakkoispäiden keskeltä lähtee 3-4 m pitkät käytävät. Ympärillä leveimmillään 6 m kokoinen valli.

korsu 11: X=7461270, Y=3596453; mitat 4,9 x 5,6 x 1,4 m, muoto suorakaide, hirsirunkoinen. Etelänurkalta lounaaseen päin lähtee 9 m pitkä käytävä, joka kaartuu 2 m jälkeen itään päin.

korsu 12: X=7461381, Y=3596558; mitat 5,6 x 6,8 m x 2 m, ympärillä 5 m leveä valli. Hirsirunko, jäljellä katon huopakatetta. Korsun koillisenurkalta lähtee yhdyshauta pohjoiseen.

korsu 13: X=7461313, Y=3596558; muoto suorakaide, hirsirunkoinen, mitat 4 x 5 x 1,5 m, lisäksi 2 x 2,5 m kokoinen erillinen osa etelänurkalla, itänurkan koillispuolella oviaukko yhdyshaudalle. Päällä huopakatetta.

korsu 14: X=7461357, Y=3596605; mitat 6,9 x 9 x 1,7 m, muoto suorakaide, ympärillä 3-4 m leveä valli. Sammaloitunut. Yhdyshauta lähtee koillisenurkalta pohjoiseen päin.

korsu 15: X=7461353, Y=3596612; mitat 3,7 x 4,7 x 1,3 m, hirsirunkoinen, muoto suorakaide. Yhdyshauta lähtee luoteisnurkalta pohjoiseen ja kaakkoisnurkalta etelään.

korsu 16: X=7461379, Y=3596622; mitat 5,2 x 4 x 1,5 m, hirsirunkoinen, muoto suorakaide, kulku yhdyshautaan etelälounaisnurkalta ja pohjoisluoteisnurkalta.

korsu 17: X=7461409, Y=3596590; mitat 8,6 x 7,6 m, pohja lähes maantasainen, hirsirunkoinen, lisäksi pohjoiskoillispäässä erillinen 4 m pituinen hirsiosa, eli kokonaispituus 12,6 m. Liittyy yhdyshautaan pohjoisluoteisnurkalta.

korsu 18: X=7461437, Y=3596565; mitat 7,2 x 10 m x 1,8 m, länsiluoteispäässä erillinen 2 m pitkä ja 3 m leveä osa. Hirsirunkoinen, muoto suorakaide, sammaloitunut. Liittyy yhdyshautaan eteläkaakkoisnurkalta.

korsu 19: X=7461472, Y=3596609; mitat 7,9 x 3,6 x 1,6 m, muoto suorakaide, ympärillä 4 m leveä valli. Itäkoillisivulta lähtee yhdyshauta idän suuntaan. Runko hirsinen, kattorakenteita osittain paikallaan, katossa huopaa.

korsu 20: X=7461449, Y=3596664; mitat 5,5 x 5,3 x 1,5 m, lisäksi itänurkalla koillisivulla on 2,9 m leveä ja 3,8 m pitkä erillinen osa, joka kapenee katkaistuksi kolmioksi päähän. Hirsirunkoinen, ja ympärillä 5 m leveä valli. Korsussa huopakatetta. Liittyy yhdyshautaan etelänurkalta, josta hauta lähtee lounaaseen päin.

korsu 21: X=7461429, Y=3596643; mitat 5 m x 3,1 m, muoto suorakaide, ympärillä 3 m leveä valli. Itäpäädyn keskellä yhdyshautaan johtava oviaukko, jonka edessä pitkä romahtanut katollinen käytävä. Hirsirunkoinen, paitsi ovipäädyn seinä tehty vaakalaudasta.

korsu 22: X=7461424, Y=3596640; mitat 4 x 4 x 1,4 m, hirsirakenteinen, liittyy yhdyshautaan itäkoillisnurkalta, josta yhdyshauta lähtee itään päin.

korsu 23: X=7461399, Y=3596634; mitat 4,4 x 2,7 x 1,4 m, muoto suorakaide, hirsirunkoinen, kulku yhdyshautaan itäkaakkoispäästä.

korsu 24: X=7461383, Y=3596635; mitat 3,5 x 2,7 x 1,8 m, muoto suorakaide. Kulku yhdyshautaan lounaisnurkalta länteen.

korsu 25: X=7461364, Y=3596378; muoto neliö, mitat 2,3 x 2,2 x 1,1 m, ympärillä 1,5 m leveä maavalli, sisäseinämät pyöröhirsirakenteiset.

korsu 26: X=7461254, Y=3596412; mitat 2,6 x 2,2 x 0,6 m, muoto suorakaide. Runko pyöröhirsinen, nurkissa sahatut koirankaulasalvokset ja yhtä pitkiksi sahatut päät. Oviaukko kaakkoispäädyssä. Ovenpieliin on naulattu sahalaudat. Rakennelmasta on jäljellä viisi maanpinnalle näkyvää hirsikertaa.

korsu 27: X=7461250, Y=3596420; mitat 6 x 2,7 x 0,9, muoto suorakaide, hirsirunkoinen, sammaloitunut, ympärillä 3 m leveä maavalli. Yhdistyy 15 m pitkällä käytävällä korsu 28:an.

korsu 28: X=7461265, Y=3596433; mitat 3,5 x 2,5 x 1,1 m, muoto suorakaide, ympärillä matala valli, sammaloitunut. Yhdistyy 15 m pitkällä käytävällä korsu 27:an.

korsu 29: X=7461167, Y=3596421; mitat 2,8 x 2,6 x 1,2 m, muoto neliö, hirsirunkoinen, kulkuaukko koillisnurkalla itään. Sijoittuu jyrkänteen reunalle.

korsu 30: X=7461142, Y=3596457; mitat 2 x 1,7 x 1 m, muoto suorakaide, ympärillä 2 m leveä valli, jonka ulkopuolella on hirsikerta. Näin ollen rakennelman mitat ovat 4 x 3,5 m. Kulkuaukko pohjoisluoteisnurkalla pohjoiskoilliseen päin.

korsu 31: X=7461169, Y=3596444; mitat 5,4 x 3,7 x 1,7 m, muoto suorakaide, ympärillä 2-3 m leveä valli. Sammaloitunut.

korsu 32: X=7461178, Y=3596495; mitat 2,3 x 2,2 x 1,3 m, ympärillä 2 m leveä valli, jonka reunalla vielä hirsikerta. Hirsirunkoinen, muoto neliö. Kulkuaukko länsinurkalla lounaaseen päin.

pesäke 1: X=7461297, Y=3596551; mitat 2,2 x 2,1 x 1,3 m, muoto neliö, liittyy pohjoispäästään yhdyshautaan.

pesäke 2: X=7461339, Y=3596593; mitat 2 x 2 x 1,3 m, muoto neliö, liittyy yhdyshautaan.

pesäke 3: X=7461398, Y=3596604; mitat 2,3 x 1,8 x 1,8 m, muoto suorakaide, sijoittuu yhdyshaudan päähän.

pesäke 4: X=7461476, Y=3596627; mitat 1,6 x 1,5 x 1,3 m, muoto neliö, liittyy yhdyshautaan länsilouaispuolelta.

pesäke 5: X=7461438, Y=3596641; mitat 2,7 x 2 x 1,4 m, liittyy eteläpuolelta yhdyshautaan. Hirsirakenteinen.

pesäke 6: X=7461414, Y=3596635; mitat 1,9 x 2,3 x 1,4 m, muoto suorakaide, hirsirakenteinen. Sijoittuu yhdyshaudan kulman kohdalle.

potero 1: X=7461301, Y=3596435; mitat 3,8 x 2,5 x 1,1 m, muoto soikea, alarinteen suunnalla idässä 2,5 m leveä valli.

kuopat 1, 2 ja 3 voivat olla pieniä poteroita tai jätekuoppia tms. Ne ovat halkaisijaltaan 1 m ja syvyydeltään 0,3-0,4 m

kuoppa 1: X=7461399, Y=3596541;

kuoppa 2: X=7461393, Y=3596544;

kuoppa 3: X=7461391, Y=3596547;

kuoppa 4: X=7461429, Y=3596557; poteromainen, soikea, mitoiltaan 2 m x 1,5 x 1 m, sijoittuu yhdyshaudan viereen.

kuoppa 5: X=7461430, Y=3596586; mitat 1 m x 0,4 x 0,4 m, käytetty roskakuoppana.

kuoppa 6: X=7461467, Y=3596640; mitat 3 m x 2,2 m x 0,6 m, kaivettu rinteeseen, kuopassa tölkkejä. Pohja alarinteen puolelta lähes maan tasalla.

kuoppa 7: X=7461396, Y=3596625; mitat 2,1 x 1,5 x 1,2 m, muoto soikea. Liittyy mahdollisesti kämppä 2:en.

kuoppa 8: X=7461394, Y=3596632; mitat 1,5 x 1,4 x 0,9 m, muoto pyöreä. Liittyy mahdollisesti kämppä 2:en.

kämpä 1: X=7461441, Y=3596663; jäljellä 6,9 x 6,2 m kokoinen sammaleen peittämä yhdestä hirsikerrasta koostuva kehikko, jonka länsilounaisnurkalla on 1,6 x 2,9 x 0,8 m kokoinen luonnonkivikasa, jossa pyöreää kiveä. Lattiassa painauma, jossa metalliromua. Pitkä sivu itäkaakkois-länsiluoteissuuntainen. Kivikasa länsilounaisnurkassa. Kämpän pohjoispuolella korsu 20, länsilounaispuolelta kulkee yhdyshauta. Kyseessä on kenttälainnoitteita vanhempi kämpä, mahdollisesti toinen Uutelan julkaisussa mainituista tukkikämpistä tai jokin niihin liittyvä rakennus.

kämpä 2: X=7461395, Y=3596623; mitat 9,1 x 8,1 m. Etelälounaispuolella voi olla toinen kämpään liittyvä osa, mutta kyse voi olla myös sodanaikaisista rakennelmista. Rakennelman etelälounaispuolella on korsu 16. Kämpässä on kaksi piisinkiviröykkiötä; eteläkaakkoisnurkalla on 2,1 x 3,3 x 1 m ja pohjoisluoteisnurkalla 2,5 x 2,7 x 0,8 m kokoinen. Kuopat 7 ja 8 ovat kämpän pohjoiskoillispäässä. Kämpän päällä on säilykepurkkeja ja muutamia tiiliä sekä huopaa ja muuta romua. Kyseessä on kenttälainnoitteita vanhempi kämpä, mahdollisesti toinen Uutelan julkaisussa mainituista tukkikämpistä tai jokin niihin liittyvä rakennus.

puutavarapino: X=7461436, Y=3596583;

lentokenttä: X=7461524, Y=3596521;

Kohteen rajaus

Kohde rajattiin maanpinnalle näkyvien rakenteiden perusteella ja lentokentän kohdalla kannottoman alueen kohdalle.

Tulkinta

Kohteessa on välirauhan ja jatkosodan aikana käytössä olleen Karhutunturin kenttävartion jäännös. Rakennelmat ovat melko hyvin säilyneitä verrattuna moniin vastaavanlaisiin kohteisiin.

Lisätietoja

Uutela, T. 2003: Rajavartiointia Koillis-Kairassa vuodesta 1918 2000-luvulle. Sallan rajavartioalueen historiikki. Hautajärvi, Karhujärventie 5: Taito Uutela.

Tarkastukset

Tila: 3 Toteutettu Laji: 6 Suojeluarvojen tarkastus Tarkastusvuosi: 2012
Tarkastuspvm: 17.8.2012 Tarkastaja: S. Tolonen
Kuvaus: KMO kulttuuriperintöinventointi Salla

**Viranomais-
rekisterinro:**

Kunto: 2 Keskinertainen

Olotila: 2 Ei käytössä

Arvotus: 8 Muu suojeluarvo

**Kohteen
suojaus:** 9 Muu suojeluarvo

Selitys:**Selitys:****Ympäristön
suojelu:**

0 Ei määritelty

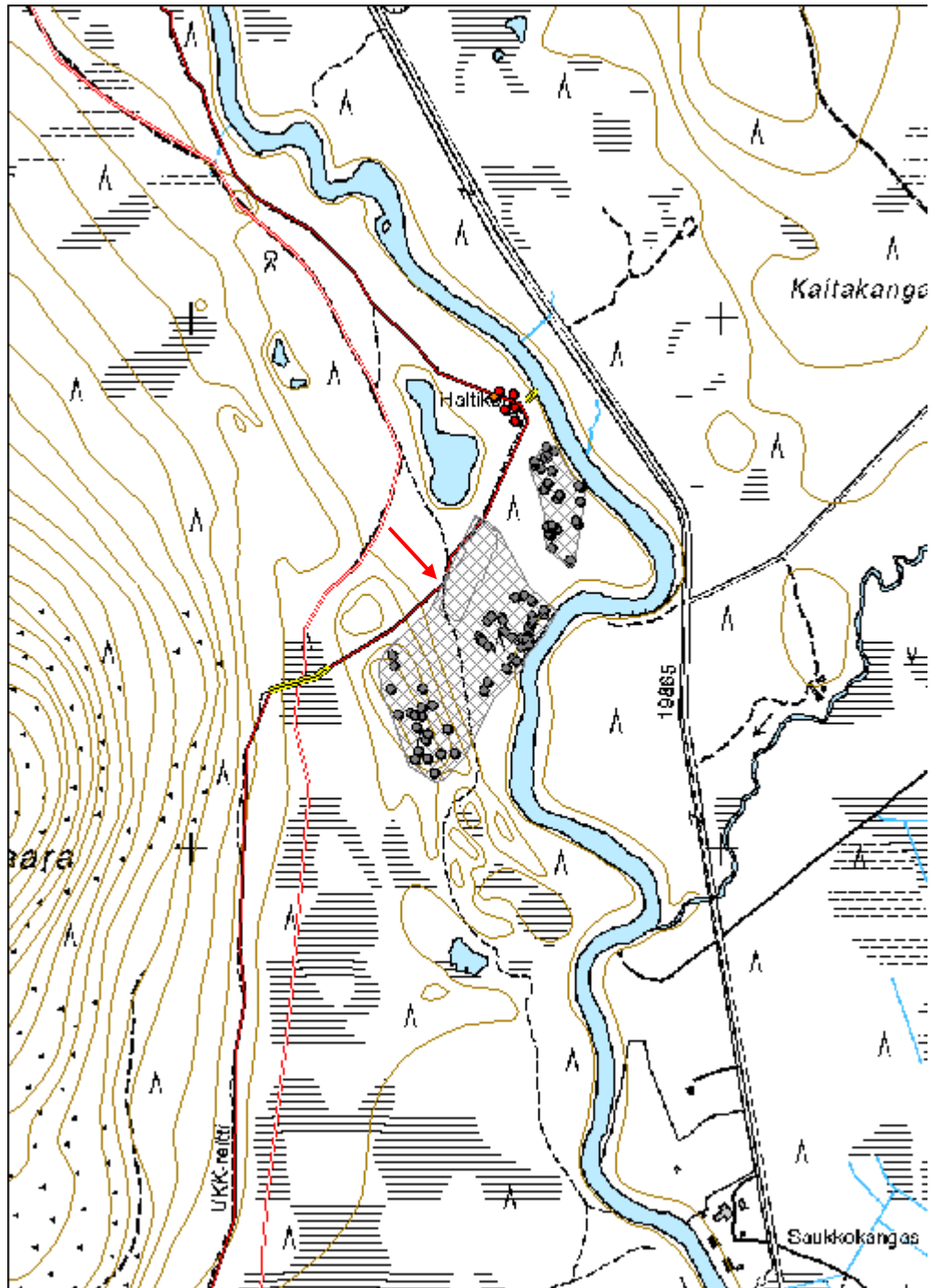
Selitys:

Saukkosuunvaara 2 korsun 3 eteisa lounaaseen. Kuva: J. Puikko.

Saukkosuunvaara 2 korsu 26 luoteeseen. Kuva: J. Puikko.

Kohdetyyppi:	5 Puolustusvarustukset	Copyright:	© Metsähallitus 2008 © Maanmittauslaitos 1/MML/08
Koordinaatit:	X 7461376, Y 3596520, Z 224	Mittakaava:	1:10000

Hautajärvi-Eksymäkangas sotapolku jäännös	MH-tunnus: 151988
--	------------------------------

Kohdetyyppi:	13 Liikennekohteet	Haltija:	191 Metsätalous Itä-Lappi
Ajoitus:	7119 Toinen maailmansota	Ylläpitäjä:	191 Metsätalous Itä-Lappi
Rakentamisvuosi:		Kunta:	732 Salla
Lukumäärä:	1		

Koordinaattiselitys:	Keskikoordinaatti	Geometria tuotettu:	4 Gps-mittaus, korjaamaton
Koordinaatit:	X 7383197, Y 3610011, Z 290	Löydöt:	

Taustatiedot

Kohteesta kertoi Leo Akola.

Ympäristön kuvaus

Maastosta löytynyt osa kulkee rajavyöhykkeellä Eksymäkankaalla, Juholanlammelta n. 600 m koilliseen. Polku kulkee kuivempien kumpareiden ja kosteampien suoalueiden läpi, keskiosaltaan pienen lammen eteläpuolitse. Kuivemmillä kumpareilla kasvillisuus on koivuvaltaista sekapuustoista tuoretta kangasta, jossa kasvaa uudistuskypsää metsää. Kumpareiden välinen suo on nevaa ja rämettä, joka on luokiteltu kitu- ja joutomaaksi.

Kohteen kuvaus

Kohteessa on jatkosodan aikaisen ns. sotapolun jäännös, joka on myöhemmin ollut käytössä rajavartijoilla.

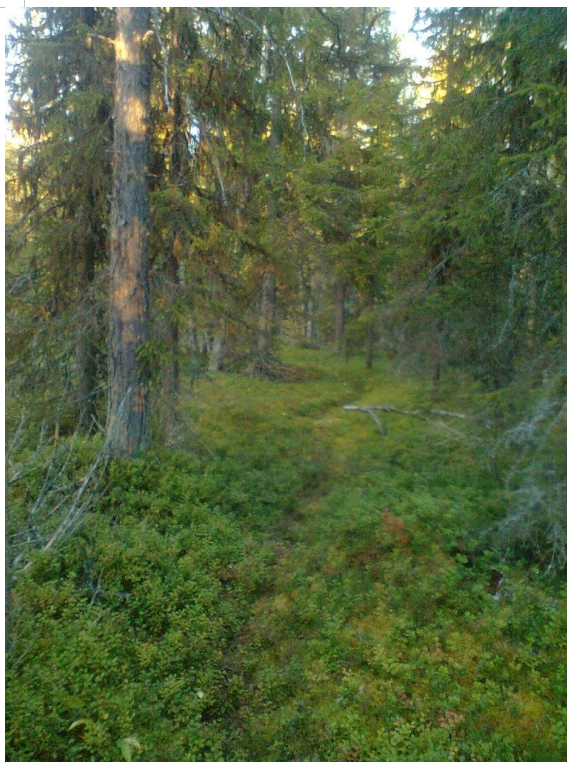
Sotapolku on ollut jatkosodan aikana kulkureittinä 6 D:n JR12:n eli Jänkäjääkärien hyökkäyksessä. Rykmentti kulki sotapolkua pitkin Hautajärveltä Neuvostoliiton Talvisodassa valtaamille alueille Tuutikylään, Killuntaivaaran-Nenäpalon alueelle ja Kelsinkäiseen, joissa se osallistui taisteluihin. (Hautala, 2001: 30-31.)

Sotapolusta on säilynyt maastossa erottuvana 1730 m pituinen osa. Polku erottuu melko heikosti kapeana kulmana, ja sen varrella on ilmeisesti rajamiesten tekeviä pilkkoja. Rajavartijat ovat myös tehneet märempiin kohtiin pitkospuut, jotka ovat nyt lahoamassa. Polkua dokumentoitiin itäpäässä rajapyykille IV/123 johtavalle portille asti. Rajavyöhykkeen ulkopuolella polku on Akolan mukaan suurimmaksi osaksi tuhoutunut metsänkäsittelyn yhteydessä. Liitteenä Reiskassa on Akolan piirtämät kartat polun linjasta.

alkupiste: X=7382908, Y=3609349

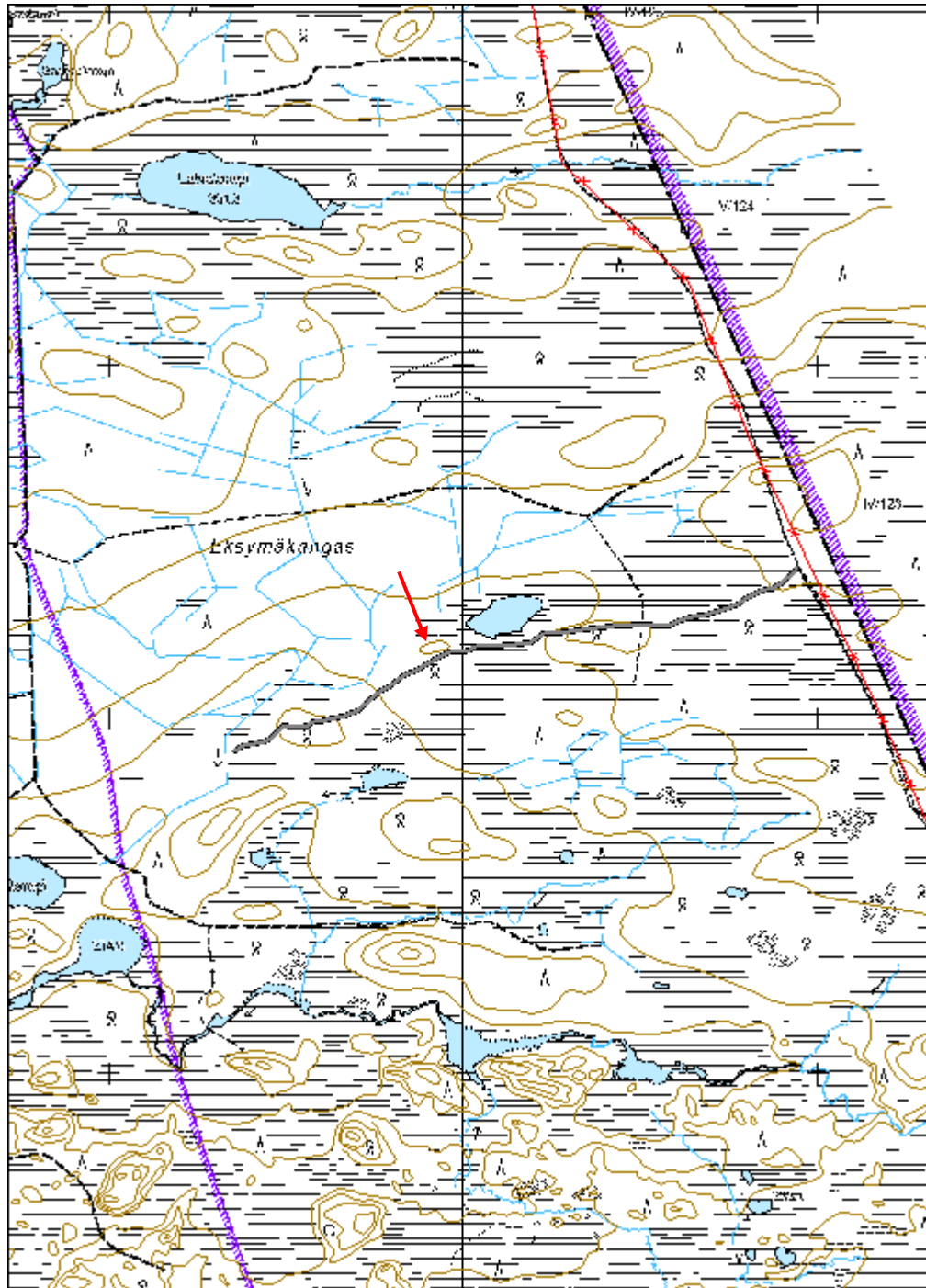
päätepiste: X=7383430, Y=3610939

<i>Kohteen rajaus</i>		
Kohde rajattiin maanpinnalle näkyvän säilyneen osan kohdalle.		
<i>Tulkinta</i>		
Kohteessa on jatkosodan aikainen JR12:n käyttämä kulkureitti, ns. sotapolku.		
<i>Lisätietoja</i>		
Hautala, E. 2001: Kolmen rintaman veteraanit. Muistoja sodasta, jälleenrakentamisesta ja siirtoväen asuttamisesta. Sallan veteraanimatrikkeli. Ilvonen, J., Haataja, V., Hautala, E., Kotimäki, A., Luusua, V. (toim.). Sallan kunta: Salla.		
<i>Tarkastukset</i>		
Tila: 3 Toteutettu	Laji: 6 Suojeluarvojen tarkastus	Tarkastusvuosi:
2012		
Tarkastuspvm: 30.8.2012 Tarkastaja: S. Tolonen		
Kuvaus: KMO kulttuuriperintöinventointi Salla		
Viranomaisrekisterinro:		Kunto: 3 Huono
		Olotila: 2 Ei käytössä
Arvotus:	8 Muu suojeluarvo	Kohteen suojelu: 9 Muu suojeluarvo
Selitys:		Selitys:
Ympäristön suojelu:	0 Ei määritelty	
Selitys:		

Hautajärvi-Eksymäkangas sotapolku. Kuva: S. Tolonen.

Kohdetyyppi:	13 Liikennekohteet	Copyright:	© Metsähallitus 2008 © Maanmittauslaitos 1/MML/08
Koordinaatit:	X 7383197, Y 3610011, Z 290	Mittakaava:	1:15000

Kellosekä 4 kenttälainnoite jäännös	MH-tunnus: 151723
--	------------------------------

Kohdetyyppi:	5 Puolustusvarustukset	Haltija:	191 Metsätalous Itä-Lappi
Ajoitus:	7119 Toinen maailmansota	Ylläpitäjä:	191 Metsätalous Itä-Lappi
Rakentamisvuosi:		Kunta:	732 Salla
Lukumäärä:	2		

Koordinaattiselitys:	Keskikoordinaatti	Geometria tuotettu:	4 Gps-mittaus, korjaamaton
Koordinaatit:	X 7427261, Y 3583733, Z 192	Löydöt:	

Taustatiedot

Tieto kohteesta on peräisin John Lagerstedtin Salpalinja-inventointiin liittyvästä aineistosta, jonka mukaan alueella pitäisi olla kaksi Salpalinjaan liittyvää tuliasemaa. Kohteen pohjoispuolella yksityismaalla olevia kohteita on kartoitettu Lagerstedtin Salpalinja-inventoinnissa v. 2010 (mj-tunnus 1000018001, Kellosekä).

Ympäristön kuvaus

Kohde sijaitsee Kelloselän itärinteeseen juurella, Kelloselästä etelään Aatsinkiin johtavan tien itäpuolella, n. 1050 m etäisyydellä risteyksestä. Rinne laskee itään päin. Kasvillisuus on mäntyvaltaista kuivahkoa kangasta, jossa kasvaa nuorta kasvatusmetsää. Alueen itäpuolella on Aatsinginaapa.

Kohteen kuvaus

Kohteessa on toisen maailmansodan aikaisia kenttälainnoitteita; potero ja matalaa yhdyshautaa. Kohteen pohjois- ja luoteispuolella on lisää vastaavanlaisia linnoitteita (kohteet Kellosekä 3 ja 5).

Potero sijaitsee kohteen pohjoisosassa. Se on pitkänmallinen, mitoiltaan 1,5 x 0,5 x 0,5 m. Poteron eteläpuolella vajaan 40 m etäisyydeltä alkaa heikosti erottuva, mutkitteluva, 0,5 m leveä ja 0,5 m syvä yhdyshauta, joka jatkuu etelään yksityismaalle. Dokumentoidun pätjän pituus on 20 m.

potero: X=7427286, Y=3583735;
yhdyshauta: X=7427240, Y=3583733

Kohteen rajaus

Kohde rajattiin maanpinnalle näkyvien rakenteiden perusteella. Kohde jatkuu etelään yksityismaan puolelle, mutta näitä rakenteita ei kartoitettu.

Tulkinta

Kyseessä on Salpalinjaan liittyviä toisen maailmansodan aikaisia kenttälainnoitteita.

Kelloselässä on ollut taisteluita talvisodan aikana.

Tarkastukset

Tila: 3 Toteutettu

Laji: 6 Suojeluarvojen tarkastus

Tarkastusvuosi:

2012

Tarkastuspvm: 30.7.2012 Tarkastaja: S. Tolonen

Kuvaus: KMO kulttuuriperintöinventointi Salla

**Viranomais-
rekisterinro:**

Kunto: 2 Kesinkertainen

Olotila: 2 Ei käytössä

Arvotus: 8 Muu suojeluarvo

**Kohteen
suojaus:** 9 Muu suojeluarvo

Selitys:

Selitys:

**Ympäristön
suojaus:**

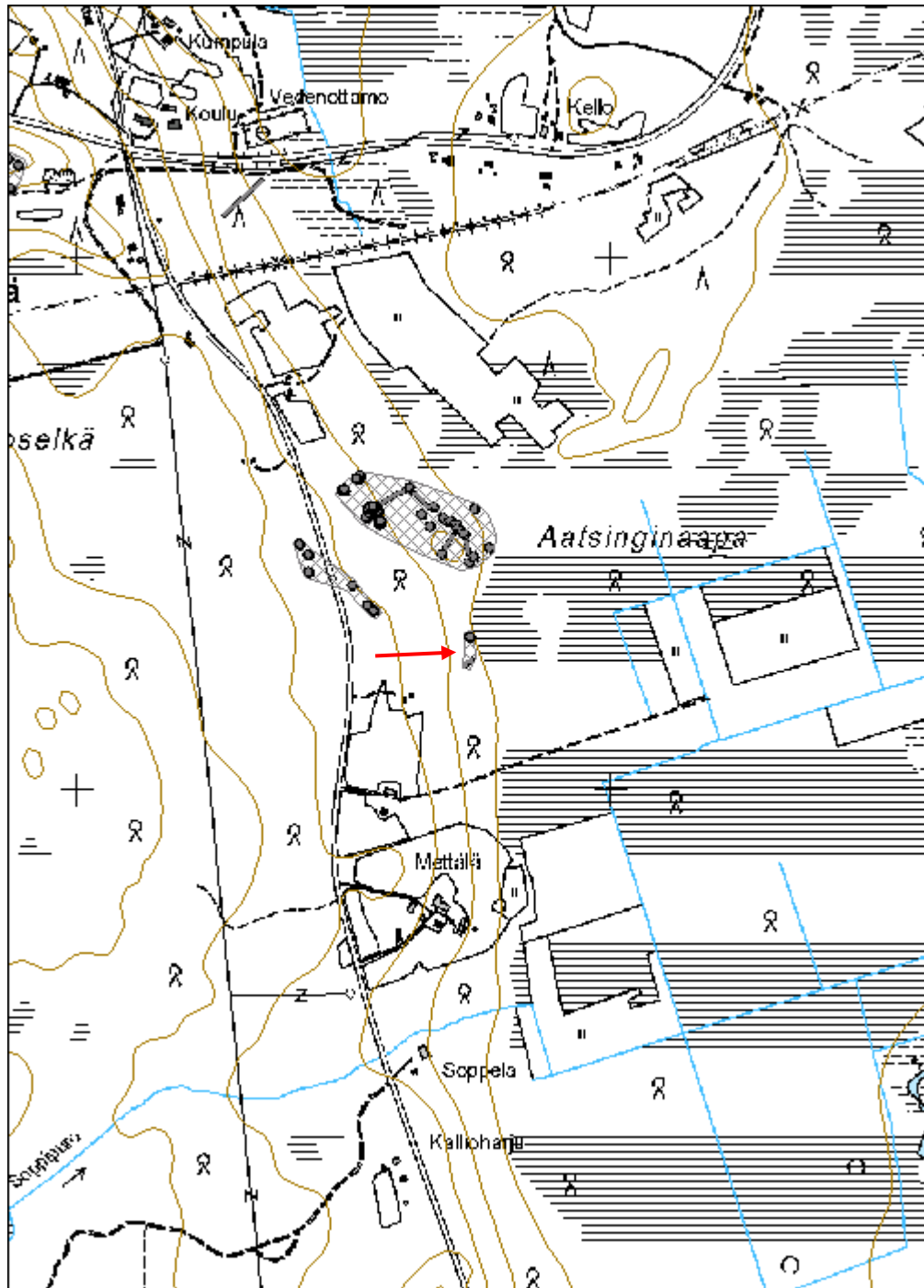
0 Ei määritelty

Selitys:

Kelloselkä 4 potero. Kuva: J. Puikko.

Kohdetyyppi:	5 Puolustusvarustukset	Copyright:	© Metsähallitus 2008 © Maanmittauslaitos 1/MML/08
Koordinaatit:	X 7427261, Y 3583733, Z 192	Mittakaava:	1:10000

Kellosekä 5 kenttälainnoite jäännös	MH-tunnus: 151720
--	------------------------------

Kohdetyyppi:	5 Puolustusvarustukset	Haltija:	191 Metsätalous Itä-Lappi
Ajoitus:	7119 Toinen maailmansota	Ylläpitäjä:	191 Metsätalous Itä-Lappi
Rakentamisvuosi:		Kunta:	732 Salla
Lukumäärä:	6		

Koordinaattiselitys:	Keskikoordinaatti	Geometria tuotettu:	4 Gps-mittaus, korjaamaton
Koordinaatit:	X 7427396, Y 3583486, Z 202	Löydöt:	

Taustatiedot

Tieto kohteesta on peräisin John Lagerstedtin Salpalinja-inventointiin liittyvästä aineistosta, jonka mukaan alueella pitäisi olla kaksi Salpalinjaan liittyvää tulasemaa. Kohteen pohjoispuolella yksityismaalla olevia kohteita on kartoitettu Lagerstedtin Salpalinja-inventoinnissa v. 2010 (mj-tunnus 1000018001, Kellosekä).

Ympäristön kuvaus

Kohde sijaitsee Kelloselän itärinteellä, Kelloselästä etelään Aatsinkiin johtavan tien itä- ja länsipuolella, n. 830 m etäisyydellä risteyksestä. Rinne laskee itään päin Aatsinginaavalle. Kasvillisuus on mäntyvaltaista kuivahkoa kangasta. Tien itäpuolinen alue on nuorta kasvatusmetsää, länsipuolella varttunutta metsää ja taimikkoa.

Kohteen kuvaus

Kohteessa on kuusi toisen maailmansodan aikaista poteron jäännöstä. Kohteen koillis- ja lounaispuolella rinteiden juurella on lisäksi kaksi muuta kenttälainnoitekohdetta, Kellosekä 3 ja 4. Poterot 1-3 sijoittuvat tien itäpuolelle ja poterot 4-6 länsipuolelle.

potero 1: X=7427383, Y=3583514; mitat 2 x 1,1 x 0,7 m, muoto pitkänmallinen, ympärillä 1-2 m leveä valli.

potero 2: X=7427345, Y=3583543; mitat 1,5 x 0,5 x 0,5 m, muoto pitkänmallinen.

potero 3: X=7427335, Y=3583554; mitat 1,5 x 0,5 x 0,5 m, muoto pitkänmallinen.

potero 4: X=7427408, Y=3583432; mitat 2 x 0,7 x 0,5 m, pitkänmallinen.

potero 5: X=7427440, Y=3583431; mitat 2 x 0,7 x 0,5 m, pitkänmallinen.

potero 6: X=7427460, Y=3583415; mitat 2,5 x 0,5 x 0,5 m, pitkänmallinen.

<i>Kohteen rajaus</i>
Kohde rajattiin maanpinnalle näkyvien rakenteiden perusteella.
<i>Tulkinta</i>
Kyseessä on Salpalinjaan liittyviä toisen maailmansodan aikaisia kenttälinnoitteita. Kelloselässä on ollut taisteluita talvisodan aikana.

<i>Tarkastukset</i>
Tila: 3 Toteutettu Laji: 6 Suojeluarvojen tarkastus Tarkastusvuosi: 2012
Tarkastuspvm: 30.7.2012 Tarkastaja: S. Tolonen
Kuvaus: KMO kulttuuriperintöinventointi Salla

Viranomaisrekisterinro:		Kunto:	2 Kesinkertainen
Arvotus:	8 Muu suojeluarvo	Olotila:	2 Ei käytössä
Selitys:		Kohteen suojelu:	9 Muu suojeluarvo
Selitys:		Selitys:	
Ympäristön suojelu:	0 Ei määritelty		
Selitys:			

Kelloselkä 5 potero 4 koilliseen. Kuva: J. Puikko.

Kohdetyyppi:	5 Puolustusvarustukset	Copyright:	© Metsähallitus 2008 © Maanmittauslaitos 1/MML/08
Koordinaatit:	X 7427396, Y 3583486, Z 202	Mittakaava:	1:10000

